

ગુજરાત વિજ્ઞાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૭૧૪ : ૭૦ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ ૧૮૨૫ના ૮૨૫ના સંપાદનમાં

૬૫૧

વિષય ૬૮

સુધરેલી રૂઢી મુજબ

વેતરવા તથા — સીવવાની કળા.

પ્રગટકર્તા

શીરીનબાઈ ફરામજી પાટક.

[સને ૧૮૬૭ ના પચીસમાં એક્ટ મુજબ રજીસ્ટર કરાવી સધળા
હક પ્રગટકર્તાએ સ્વાધીન રાખ્યા છે.]

કીમત રૂ. ૧-૪-૦.

મુંબાઈ:

“કમરશીયલ” પ્રીન્ટીંગ પ્રેસ,

૧૪, બોધા સ્ટ્રીટ, કોલ

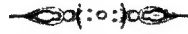
૧૯૧૩.

ગુજરાત વિધાપીઠ ગ્રંથાલય
૨૪ મે ૧૯૫૬
ગુજરાતી કૌપીરાઈટ સંપ્રદ

૪૫૭૦ ૨૮
૭

આ પુસ્તક મુખર્મ મધે નાં ૬૪, ઘોઘા સ્ટ્રીટ, કાટમાં આપેલાં
“કમરશીયલ” પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં તેના માલિક અને મેનેજર—ધનજીભાઈ
ડોસાભાઈ નારીયેશવાલા (પ્રીન્ટર)—એ પ્રગટકર્તાને માટે અને તેવણના
લેકમથી છાપ્યું છે.

સાંકળીયુઃ.

પાનું.

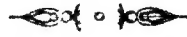
દીખાચો	...	...	...	...	...	...	(૩)
પ્રકરણ ૧ લું	...	...	...	...	...	...	૧
પ્રકરણ ૨ જી—	નાનાં બચ્ચાંની બીબ (હોળ્યું)...	...	...	...	...	...	૪
	બચ્ચાંનું ચોલું	...	...	...	...	...	૬
	” ” (નમુનો બીબે)	...	...	...	...	...	૧૫
	બચ્ચાનાં પાટલુન યા લેંધો	...	...	...	...	...	૮
પ્રકરણ ૩ જી—	નાનાં બચ્ચાંનું શર્ટ	...	...	...	...	...	૧૧
	બચ્ચાનો ફ્લેનલનો પેટીકાટ	...	...	...	...	...	૧૨
	બચ્ચાનાં ઝબ્બા (ફ્રીક)	...	...	...	...	...	૧૪
	બચ્ચાનો નાઇટ ગાઉન	...	...	...	...	...	૧૫
	બચ્ચાનો લાંબો ઝબ્બો (ફ્લેનલનો)	...	...	...	...	...	૧૭
	બચ્ચાનો પીનેફાર	...	...	...	...	...	૨૦
	બચ્ચાનો રાતના પહેરવાનો ફ્લેનલનો ઝબ્બો	...	...	...	...	...	૨૧
	નાનાં બચ્ચાનો દીવસના પહેરવાનો સુતરાઉ લાંબો ઝબ્બો	...	...	...	...	...	૨૩
પ્રકરણ ૪ થું—	બાળકોનો ફ્રીક	...	...	...	...	...	૨૮
	છોકરીઓના ફ્રીકની બાંડીસ	...	...	...	...	...	૩૦
	છોકરીઓનો પેટીકાટ	...	...	...	...	...	૩૭
	છોકરીઓનો નાઇટ ગાઉન	...	...	...	...	...	૩૯
પ્રકરણ ૫ મું—	બધરાંઓનો પેટીકાટ (ફ્લેનલનો) નમુનો ૧ લો	...	...	...	...	...	૪૭
	કમ્મરને બેસ્તો ગોલ કાપનો લેફો	...	...	...	...	...	૪૯
	બધરાંનો પેટીકાટ (નમુનો બીબે)	...	...	...	...	...	૫૨
	પેટીકાટ ત્રોબે	...	...	...	...	...	૫૫
	બધરાંનો પેટીકાટ (નમુનો ૪ થો)	...	...	...	...	...	૫૭
	ધનિર (બધરાંની)	...	...	...	...	...	૬૦
પ્રકરણ ૬ ઠું—	બધરાંઓનો નાઇટ ગાઉન	...	...	...	...	...	૬૫
	નાઇટ ગાઉન (૨ જો)	...	...	...	...	...	૭૧

(ખ)

પાનું.

નાઈટ ગાઉન ૩ ભેં ...	...	...	...	૮૦
પ્લાટિના કાપપરથી કાપેલા કોલર ...	...	...	...	૮૩
પ્રકરણ ૭ મુ—અધરાંચોનું પ્લાટિસ ...	...	...	...	૮૪
સાધા વગરનું ઝલલાંનાં આકારનું પ્લાટિસ ...	...	...	...	૮૭
અદીયાનના કાપ કહાડવાની ખીજી રીત ...	...	...	...	૮૯
અધરાંનાં પ્લાટિસ અથવા અદયાનની દોહોડ કાપની ઘોઢિ. ૯૨	...	...	...	૯૨
દોહોડ કાપની ઘોઢિ (ખીજી) ...	...	...	...	૯૪
પ્લાટિસની ઢીલી ઘોઢિ (ખીશપ સ્લીવ) ...	...	...	...	૯૭
અધરાંચોનું અદયાન ...	...	...	...	૧૦૦
કેમીસોલ અથવા ઓડીસ ...	...	...	...	૧૦૪
સાધા વગરની ઓડીસ ...	...	...	...	૧૦૭

દિબાચો.

છોકરીઓને પોતાનાં તેમજ બાળકોનાં કપડાં હાથે વેતરવા તથા સીવવા શીખવાનું ધાતુંજ અગત્યનું છે. એ જાતની કેળવણી નાનપણથીજ સકુલામા મળવી જોઈએ. તેવી કેલવણી જો ત્યાં ન અપાતી હોય તો દરેક માતાની ફરજ છે કે બાલકોને તે ઘરમાં આપવી. “સીવવા ભરવામાં જુ” શીખવાનું છે એ તો છોકરીઓ માટેી થઈ શીખ્યા કરશે” એ વીચાર ઘણો બુલભર્યો છે. એવા વીચાર ધરાવનારોઓને ખીલકુલ ખખર નથી કે કેટલીક શીખેલી-ભણેલી છોકરીઓ પણ એવી બાબતમાં કેટલી અણુધડ હોય છે. ઘણીજ થોડી છોકરીઓ માટપણે એટલે નીશાળ છાડ્યા પછી નવું કામ શીખી શકે છે. પહેલા તો તેઓને તે શીખવાની ઉલટ અને શોખ થતો નથી, ઘણી વેળા શીખવાની મરજી છતાં જોઈએ એટલો વખત તેપર રોકવાને ફાળજ પાડી શકાતો નથી. ખીલું જે ચપલતા અને સફાઈથી નાની ઉમરે કળવાયલી છોકરીના આંગણાં વાલી શકે છે તે માટેી ઉમરે શીખતી છોકરી ચલાવી શકતી નથી. બલકે સાફ નરસું, મેલુ સગ્રાઈદાર, વાકુ ચુકું, દીલું તંગ, જાડું પાટલું, એ સઘણું જોવાની શકતી તેઓમા ઘણી એમણી હોય છે. કાઈ કોઈમાં તો ખીલકુલ હોતીજ નથી.

દરેક છોકરીને આગળ બંધ બેસતો, શોભા આપે એવો (ભપકાદાર નર્દી), સગ્રાઈદાર અને ટેસ્ટથી પોશાક પહેરવા શીખવું અવશ્યનું છે. તે માટેની કેળવણી નાનપણથી અપાવી જોઈએ. તેનો શોખ જેઓમાં નહીં હોય તે ઉત્પન્ન કરવો જોઈએ. એકની ચાર ગણી કીમત ખરચી કપડાં સીવાડવા એ તો સૌ કાઈ કરી શકે, પણ કરકસરે શોભાયમાન પોશાક તો જેઓ તે માટેની સમજણ ધરાવે તેઓજ બનાવી શકે. વલી એવું જ્ઞાન ધરાવનાર બાઈઓ થોડે ખરચે તેઓના ઘરબાર સુધડ, સગ્રાઈદાર અને સુંદર બનાવી શકે છે. વખત અને તંદરેસ્તીને અનુસરતા સાદા પણ સુંદર અને સ્વચ્છ પોતાના તેમજ બાલકોના પોશાકો બનાવી શકે છે અને તે બનાવવામાં મજા મેલેવે છે. તેઓ દરજ્જાને હાથે કદી ડગાતાં નથી.

(૬)

તમારી આસપાસની સવે ચીજો શોભાયમાન બનાવી શકાય તે માટે સીવવા-ભરવાનું, ગુંથવાનું વગેરે શીખવાનાં અંગ્રેજી ચોપાન્યાં તથા ચોપડીઓ આજે સસ્તી કીમતે એટલાં તો મલી શકેછે કે જે છોકરીઓ ફરસુદની વેલાઓ તેના ઉપયોગ કરવાના શોખ ધરાવે તો ખચીતજ તેઓએ વખતનો ઝેરઉપયોગ કીધેલો કહેવાશે નહીં. ઘણાંઓ તેમાંથી કમાણીનાં સાધન મેલવી શકશે. કમનસીબે એવી ચોપડીઓની ગુજરાતીમાં ખુટ હોવાથી તે થોડેક દરજ્જે પુરી પાડવાની આ ચોપડીમાં કાશેશ કરવામાં આવીછે જે આશા છે જે ઉપયોગી થઇ પડશે.

આટલું જણાવી હવે આ પુસ્તકમાં સમાવેલી બાબતપર આપણે આવશું.

—————:૦:—————

પ્રકરણ ૧ લું.

આ ચોપડીમાં કેટલાક અગત્યનાં અને ચાલુ વપરાસમાં આવતાં સ્ત્રીઓ તેમજ બાળકોનાં પોશાકો વેતરવા તથા સીવવાની વીગતે સમજણ આપી છે. પોશાકો વેતરવાની એક સાદી અને સહેલી રીત કાગળની ધડી વાલી કાપો કાઢવાની છે. આ માટે શરીરનાં અગત્યનાં થોડાંજ માપ લેવાની જરૂર પડે છે. તે માપ મુજબ કાગળ કાપી તેની ધડી વાલવાથી ચોકઠાં જેવા આકાર પડે છે. તે ચોકઠાંનાં અડસટા પ્રમાણે કાપની આકૃતિ પાડવાથી બીજાં નાનાં ભાગોનું માપ શરીરનાં કદ અને પ્રમાણ મુજબ પોતાની મેજેજ પડે છે. આવી રીતે કાહડેલા કાપ શરીરપર બંધાયેલા આવે છે. એ રીત ધ્યાન અને ધીરજ ધરી વાંચવાથી કાંઈપણ સાધારણ સમજ ધરાવનાર બાનું પોતાનાં તેમજ બાળકોનાં કપડાં ફક્ત શરીરનાં માપ પરથી કાંઈપણ નમુના વગર બંધાયેલાં અને શોભાઈતાં વેતરી તથા સીવી શકશે.

વલી એ રીતેના એક ફાયદો એ છે કે જે બાઈઓ વરસો થયાં નીશાળ છોડી દેવાના સમયથી ગણતરી કરી જુદા જુદાં માપોનાં પ્રમાણ મુજબ હીસાબ કરવાની સમજ આછી ધરાવતા હોય તેઓ કાંઈપણ ગુચવાડ વગર સહેલાઈથી સમજી શકે છે.

બીજું એ કે અંથી ચોકસ માપ રાખવાની તથા આગલાંઓને ચપલાઈથી તેમજ સફાઈથી કામ કરવાની ટેવ પડે છે.

વળી એમાં ઇંચનું માપ ઘડી ઘડી લેવું પડતું નથી. ચોકઠાંઓપર દોરેલી આકૃતિ જલદીથી ધ્યાનમાં રહી જાય છે.

સૌથી મોટો ફાયદો એ થાય છે કે એક કાપપરથી બીજાં વધુ મોટો યા નાનો કાપ કાહડવો હોય છે તો તે માટે જુદી ગણતરી યા હીસાબ કરવાથી કશી જરૂર પડતી નથી. ફક્ત જોઈએ એટલી કાગળની લંબાઈ યા પોહળાઈ રાખવી પછી તેની ઘડી વાલી તેપર એકજ રીતે કાપની આકૃતિ દોરી જવી એટલે આપણને જોઈએ એવા નાનાં યા મોટા કાપ મળી શકશે, ફક્ત કાગળનાં માપથીજ અંદરનાં દરેક નાનાં ભાગો જેવા

કે ખભાં, ગલું, ખગલનાં કાપ એ સર્વેનું માપ પોતાની મેલેજ પ્રમાણ મુજબ નીકલશે. તે દોરવા માટે કાંઈપણ વીચાર કરવાની યા ભિન્નને તકલીફ આપવાની જરૂર પડશે નહીં. તેથી વખતનો પણ ઘણો અચાવ થશે.

હવે સંચાના ઉપયોગ માટે થોડું બોલીશું.—દરેક સીવનાર બાઈને સંચો કેમ ચલાવવો તેની સમજણ હોવી જોઈએ. સંચાનું ચક્ર ફેરવી આંટા ચલાવે બપોરે મારવામાંજ સંચો ચલાવવાની સમજણ સમાયલી નથી. તેનાં દરેક ભાગની ગોઠવણ કેમ કરવામાં આવી છે તેની સમજણ ધરાવવી જોઈએ, જેથી સીવણમાં કાંઈપી વાકું ચુકું થાય તો કયા ચોકસ ભાગમાં ખામી છે તે તુરત શોધી શકાય. જાડા યા પાતલા કપડા માટે બખીઆમાં ફેરફાર કરવો, સોય તથા દોરો જાડો યા ઝીણો કયારે વાપરવો એવી એવી દરેક ચીજની સમજણ એક હુશીઆર સીવનારીએ ધરાવવી જોઈએ. એવી સમજણી રીવેલાં કપડાંની સફાઈ કાંઈ જુદીજ માલમ પડશે. વધી ગમે એટલીવાર ધોવાયા છતાં રીલાઈના એક દોરો પણ ખીસશે નહીં. વારંવાર સંચામાં તેલ પુરવું તથા થોડે થોડે વખતે આખો સંચો ઉખેડી સાફ કરવો. આમ કરવાથી ફેરવતી વેળાએ સંચો ઘણો હલકો લાગશે.

કાપ કાપવા માટે અગતની ચીજો.—માપ લેવાની ટેપ, જેપર ઈચ, અરધા ઈચ, તથા પા ઈચના ભાગ પાડેલા હોય છે. લાઈન દોરવા માટે લાકડાંનો ડ્રટ તથા બાઉનપેપર, પેનસીલ યા દરજીનો ચાક, કાગળ બહુ વાપરવું નહીં કારણ તેની ઘડી બરાબર વલતી નથી. પાતલું કાગળ સરી જવું નથી તેથી તેની ઘડી બરાબર રહી શકે છે.

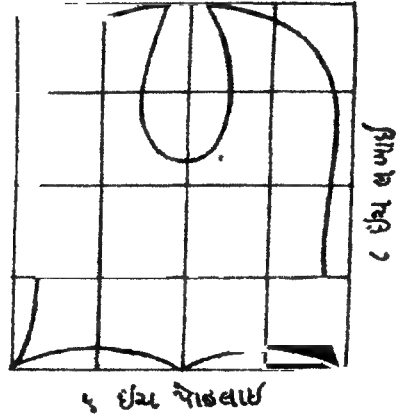
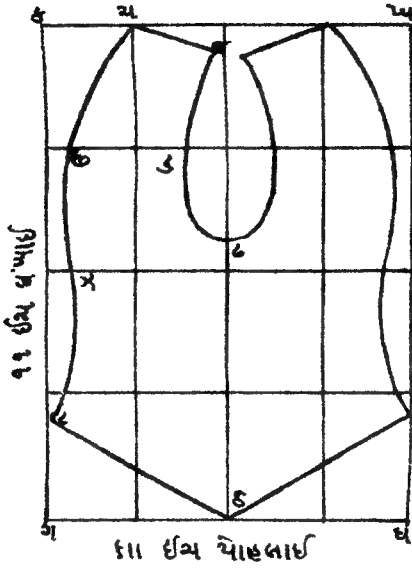
શરીરનું માપ લેતી વેલા ચોકસ રહેવું. દરેક ચીજનાં કાગળના કાપ કાપી તેપરથી કપડું કાપવું. કપડું હમેશા લંબાઈએ રાખી કાપવું એટલે પનેહમાંથી દબલ કરી કપડાની લંબાઈએ કાપની લંબાઈ રાખવી. દબલ રાખવાની મતલબ એ કે ઘણાખરા કાપની જે બાજુ હોય છે. જમણી અને દાબી. તે બંને એક સરખી રાખવી જોઈએ, જેમકે બદયાનની બોહો, પીઠ, પેસ, બાજુનાં નાનાં કાપો, એ સર્વે જમણા તથા દાબા એક સરખા કાપવા જોઈએ. માટે દબલ કપડું રાખવાથી બંને બાજુ એકી વખતે સરખી કાપી શકાશે. કાપ કપડાંપર ગોઠવતી વેલાએ વાકા ચુકા

મુકવા નહી. તેમ થવાથી કપડું વાંકું આવી પેહરતી વેલાએ ખેંચાઈ જશે. બનતાં સુધી કપડું બગાડવા વગર કાપ ગોઠવવા વીચાર કાઢ્યા વીના જેમ તેમ મુકી જવું નહી. કાપ ગોઠવાયા પછી કાગજને થોડે થોડે છેડે કપડા સાથે ટાચણી મારી જવી કેમ જે ખસે નહી હવે દરેક કાપની કીનારી કીનારીએ ફરતી પેનસીલની લાઇન મારી જવી અને તે લાઇનથી થોડી સીલાઇ છેડી બીજી લાઇન મારવી. જે બાબુએથી એક કાપ બીજા કાપ સાથે બેંડાયછે ત્યા પોનો ઈચ્છી સીલાઈ રાખતી આકાના ભાગો, જેવા કે ગલું, બગલનો કાપ, ખભા, ઝાંઝી હુંડનો ભાગ એ સર્વે બાબુપર અરેખા ઈચ્છી સીલાઈ રાખી બીજી પેનસીલની લાઇન ફરતી મારી જવી. આ સીલાઈ સીવતી વેલાએ હજી જરા કાપી આધી કરતી. સીલાઈની લાઇનપરથી કપડું કાપતું કાપવા પહેલાં પીન કાપેલા કાપો છુટા કરવા. હવે આપણે પેહલા જે લાઇન ફેરી હતી તે નીચેના કપડાપર હશે નહી. એ લાઇન અને ભાગોપર એકસરખી અગતની હોવાથી કપડું દબલ પકડી તે લાઇને લાઇન નખે કરી સર પાડવો એટલે અને કપડાંપર એકસરખી નીશાની જણાશે. કપડું બીલકુલ ખસવા દેવું નહી. તેમ થવાથી કાપના માપમા ફેર પડી જઈ પોશાક ઢીલો યા તગ પડશે.

કાપતી વેલાએ કાગજ યા કપડું સપાટ જગાપર બીલકુલ ખાલ વગર પાથરીને મુકવું. તેબલપર બરાબર જગા નહી થઈ શકે તો જમીનપર પાથરી કાપવું.

પ્રકરણ ૨ જી.

નાનાં બચ્ચાંની ખીબ (હોળકું).

આ ખીબ માટે આપણને જોઈતી લંબાઈ પોહલાઈનું કાગળ કાપવું. ઉપલા નમુનામાં કાગળની લંબાઈ ૧૧ ઈંચ તથા પોહલાઈ ૬૫ ઈંચ રાખી છે. કાગળની સામાં સાંમેની બાજુએ એક સરખી રાખવાની સંજાલ રાખવી હવે જોઈતા માપનું કાગળ કાપ્યા પછી તેને લંબાઈએથી વાલી બેવડી ઘડી કરવી. બરાબર વચ્ચેથી નખે કરી જોરમાં સર પાડવો. એ ઘડીને પાછી બેવડી કરી સર પાડવો. હવે કાગળ ખોલશો તો ચાર ભાગ થયલા માલમ પડશે એજ મુજબ પોહલાઈએ ચાર ભાગ કરવા.

ક આગલથી એક ભાગ છોડી ચ નીશાની કરવી.

ચ આગલથી પોના ભાગપર એક તાંપ મુકવી અને તે તાંપથી આખાં ચોકઠાંની લંબાઇનો ચોથો ભાગ નીચે ઉતરી બીજી તાંપ જ મુકવી.

ચ અને જ ને જોડી નાંખવા.

ક આગલથી એક ચોકડું નીચે ઉતરી જમણાં હાથપર પા ભાગ ખસી છ તાંપ મુકવી.

ક થી બે ચોકઠાં નીચે ઉતરી જમણી બાજુપર પા ભાગ હડી ઝ તાંપ મુકવી.

ગ થી પોનો ભાગ ઉપર ચહડી ૯ તાંપ મુકવી. હવે ચ, છ, ઝ, ઢ, જોડી નાંખવા.

પોહલાઇની બરાબર અધવચે એક તાંપ મુકી ૯ અને ૬ જોડવા.

ચ થી એક ભાગ નીચે ઉતરી જમણી બાજુની લીટીપર અરધે ભાગે ૩ તાંપ મુકવી.

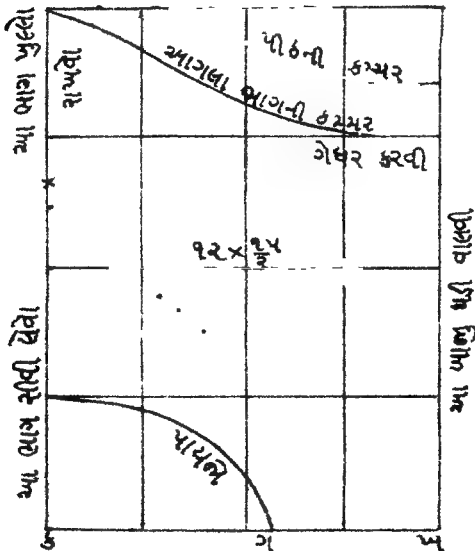
ઠ થી સવા બે ભાગ ઉપર જઇ ૬ તાંપ મુકવી. આકૃતી મુજબ જ, ડ, અને ૬ ગોણ લાઇન મારી જોડી નાંખવા. હવે બીબનો બરાબર અરધો આકાર તમને મલશે. એવીજ રીતે બરાબર બીજા અરધો ભાગ દોરી પેનસીલની લાઇનપરથી કાપી નાખવું. એજ મુજબનો કાઢબી આકાર ઉપલાં ચોકઠાંઓમાં દોરી શકાશે. ગલા આગલનો ભાગ વધુ લાંબો યા ટુંકો જોઇએ તેમ ફેરફાર કરવો.

સીવવાની રીત —આ બીબ જોઇએ તો સાદાં કપડાંની બનાવી વચમાં આડકત્રી ઈનસરશન મુકવી બેબી રીબન પોવાય એવી ઈનસરશન હશે તો વધારે શોભશે. યા તો કાંઈ ઝીણી તરાંહનો બરેલો ટુકડો હશે તો તે પણ સાદો લેવાથી બીબ સારી લાગશે. નહીં તો કોઈપણ જાતનું સાદું કપડું લઈ તેપર ઝીણી ઝીણી ટક મારવી. ટક મારયા પછી કાગળનો કાપ મુકી બીબનો આકાર કાપવો. દરેક બાજુએ ફરતી સીલાર્થ રાખવી. તેજ આકારનાં અસ્તરનાં બે ટુકડા કાપવા. વચ્ચે પટલું રેતું પડ લેવું. તે પણ એજ આકારનું કાપવું. આ રેતું પડ વારને હીસાએ ઘણું સસ્તે દામે મારકીટમાં મલી શકશે. પેહલાં અસ્તરને ૩ સાથે ફાંકવું પછી બીબ

અંદર લાઇન દોરવી. ૩૧ આગલથી પેહલા ભાગે સીધી લાઇન દોરી ઉપરની બાજુને અડગાવવી. છ, જ, ઝ, ગોલ લાઇન મારવી. ચ, છ, જ, ઝ, લાઇન કાપી નાંખવી. હવે કાગળ ઉમેરેલા તો ચોક્કાને ઘાટ માલમ પડશે. સીવવાની રીત.—ચ, છ, લાઇન આગલી બાજુ છે. ક, ખ, પીઠનો ભાગ છે. ક, પીઠનો બરાબર વચ્ચેનો ભાગ છે તેની બંને બાજુએ આશરે ૬ ઈંચ સુધી ગંધર કરવી. પછી એક લાખી પટ્ટી આસરે ૨૩ થી ૨૪ ઈંચ લાખી અને ૩ ઈંચ પોહલી લાઇ ક, ચ ભાગ ઉપર બેસાડવી. • ચ, છ શીવાય બધી ફરતી બાજુની કાનાગી સીવી લેવી. ચ, છ પર ૧૧૧ ઈંચ પોહલી પટ્ટી સીવવી, તે પટ્ટીપર જમણી બાજુએ બટન લગાડવું અને દાખી બાજુએ બટન હોલ કરવું. ચોક્કાનો અળીવાલો ભાગ જે ત્રિકોણ આકાર જેવો છે તેની ઉલટી બાજુએ એક નાનો ત્રિકોણ આકારનો કટકો સીવી લેવો અને પછી અળી આગલ એક બટન હોલ બનાવવું આ કટકો લગાડવાની મતલબ એ કે તે ભાગપર હોલ બનાવવાનું હોવાથી મજબુત રહે.

અચ્ચાનું ચોલ્લું (નમુનો ૨ જો.)

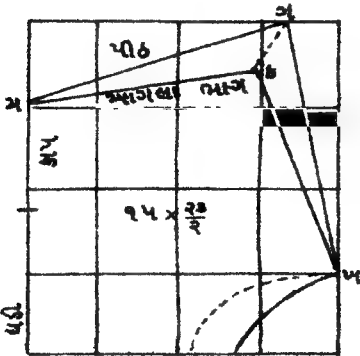

પાસેના નમુના મુજબ કાગળ કાપવું. જમણી બાજુએ ઘડીવાલો ભાગ રાખવો. કાગળની પોહ લાઇ ૧૫) ઈંચ લઇ દબલ કરવી એટલ ઘડી વાલ્યા પછી ૭૧) ઈંચ થશે. લા-ખાઇ ૧૨) ઈંચ રાખવી, પછી ચોકાની ઘડી કરી તે પર નમુના મુજબની આકૃતિ ચીતારવી. ચોક-હાંપર જે તાપ મુકી છે તે દરેક ચોકાના ત્રીજા ભાગપર છે. એ પ્રમાણે ચી-તાર્યા પછી કાગળ આકૃ-તી પ્રમાણે કાપી ખુલ્લું

કરતું, એટલે આખો નમુનો બરાબર જણાશે. હવે કપડું કાપતી વેલાએ નીચલો ભાગ એટલે કે, ખ નો ભાગ દબલ રાખી તેપર કાપ મુકવો, એટલે કે કપડાંની લંબાઈ ૨૪) ઈંચ અને પોહલાઈ ૧૫) ઈંચ જોઈશે. નીચલો ભાગ પાચળ આગલથી ગોલ કાપવો અને ગ, ખ જેટલો ભાગ કાપ્યા વગર ધડી વાલેલો રેહવા દેવો. x જ્યાં આવી નીશાની કીધી છે તેટલો ભાગ એટલે સુમારે ૪) ઈંચ જેટલો થશે તે ખુલ્લો રાખી બેઉ ભાગપર બટન તથા હોલની પટ્ટી મુકી એક બાજુએ ઉપરથી બટન અને બીજી બાજુએ હોલ કરવું. કમ્બરની બંને બાજુ, પીઠ તેમજ આગલની બાજુ બરાબર વચ્ચેથી સર પાડવો. આ સરની જમણી તેમજ દાબી બેઉ બાજુએ ૩) થી ૪) ઈંચ ગેઢર કરવી. પછી એક પટ્ટી ૧૧) ઈંચ લાંબી અને ૩) ઈંચ પોહલી લઈ આગલની બાજુએ સીવી લેવી. પીઠની કમ્બર માટે ૧) ઈંચ લંબાઈએ માટી પટ્ટી રાખી સીવવી. એ પટ્ટી માટી રાખવાનું કારણ એ કે બાજુનાં ખુલ્લા ભાગપર જ્યાં બટન લગાડવાનું છે તે પટ્ટી હોલની પટ્ટીની નીચે જશે માટે દરેક બાજુએ અરધા અરધા ઈંચ કપડું વધારે રાખવું જોઈએ.

બચ્ચાનાં પાટલુન યા લેંગા.

નીચે આપેલો નમુનો નાનાં છોકરાઓનાં પાટલુન તરીકે યા છોકરીઓના લેસનાં લેંગા તરીકે વપરાઈ શકાશે.

એ વેતરતી વખતે સાધારણ રીતે પોહલાઈનું માપ, જેટલી લંબાઈ હોય તે કરતાં દોહડગણું વધારે રાખવું. બચ્ચાની કમ્બરનાં પ્રમાણમાં નીચે આપેલો માપનો કાઠો સાધારણ રીતે વાપરવામાં આવેછે તેમાં જો ઘટે તો ફેરફાર કરી લેવું.

લંબાઈ પોહલાઈ.

૧૫ થી ૪ વરસનાં બચ્ચાં માટે ૧૪ ઈંચ x ૨૧ ઈંચ

૪ " ૬ " " " ૧૫ " x ૨૩ "

૬ " ૮ " " " ૧૬ " x ૨૪ "

બચ્ચાનું પાટલુન યા લેંગા.

ઉપલી આકૃતિની લંબાઈ ગુહ્ય સુધીની છે. અને દરેક બાજુની સીલાઈ

અંદરજ રાખી છે. ગુંઠણ આગલથી કપડાંની ગેધર કરી તેપર પટી મુકવી. જો ગેધર નહીં કરવી હોય અને પાયળ સાદા રાખી થોડી ટક મારવી હોય તો તે માટે લંબાઇએ કપડું વધારે રાખવું અને પાયળની પોહલાઇ પણ આછી રાખવી. (જુઓ મોંડાવાલી લાઇન) જો છોકરાઓ માટે સીવણ હોય તો પાયળે એમજ સાદો રાખવો પણ ટક મારવી નહીં. પહેલાં કાગળનો નમુનો કાપવો. કાગળપર જોઇતી લંબાઇ પહેલાં લઇ તેને બેવડું કરી બંને બાજુથી આકૃતિમાં બતાવ્યા પ્રમાણે ચાર ચાર સરખા ભાગ કરી આકૃતિ ચીતારવી. કાગળ કાપતી વેલા ખ, ક, ક, ચ, લાઇન એકવડું ઉપણું કાગળ પકડી કાપવી; તેમજ ખ, ગ, ગ, ચ, લાઇન પણ પછવાડેનું એકજ કાગળ પકડી કાપવી ખ, ક, આગલા ભાગપરનો વચ્ચેનો સાધો છે. ક, ચ, આગલી કમ્મર છે. ખ, ગ, પછવાડેનો વચ્ચેનો સાધો અને ગ, ચ, પીઠની કમ્મર છે. પાયળનો ભાગ દબલ કાગળ પકડી કાપવો તેમજ દાબા હાથપરની ધડીપર જેટલો કાપ મુક્યો છે તે પણ દબલજ કાપવો. એ કાપ બાજુએ બટન માટે આવશે. કેટલીક વેલા છોકરાઓ માટેના પાટલુનપર બાજુએથી કાપ મુકી બટન કરવામા આવતા નથી પણ વચ્ચેથી થોડો ભાગ ખુલ્લો રાખવામાં આવે છે.

ઉપલાં માપ માટે પટીઓનું માપ.—

ઈચ. ઈચ.

પીઠની કમ્મરની પટી ૧૩૧ X ૪

આગલી „ „ ૧૨૧ X ૪

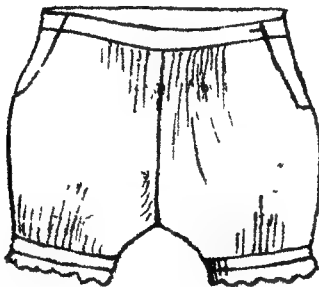
ગુંઠણ આગલની પટીઓ ૧૨ X ૨

પાયળ આગલનો વાક કાપતી વેલા નીચેથી થોડો ભાગ સીધા કાપી પછી ધીરે ધીરે ગોલાસ લેવો. તેમ કરવાથી ગુંઠણ આગલની પટી સીવતી વેલાએ બરાબર બેસશે. જો પાયળે સાદો રાખી ટક મારવી હોય તો જેટલી પોહલી દામણ હોય તથા જેટલી ટક હોય તેટલાં કપડાંની ગણતરી કરી કપડું લાંબું રાખવું અને તે બધા ભાગ સીધા કાપવો, નહીં તો દામણે યા ટક વાલતી વેલા ખોલ આવશે ઉપલો કાપ કાપ્યા પછી કાગળ ઉઘાડીને જોશો તો માલમ પડશે કે એ કાપ અરધી બાજુનો છે. એવીજ બીજી બાજુ કાપી તેને સાથે જોડીને સીવવાથી આખો લેંગા બનશે.

સીવવાની રીત.—પેહલાં પાયળ આગલનો સાંધા સીવી વચ્ચેનો સાંધા સીવી જવો. યુઠણ આગલ પટી મુકતી વેળા ગેધર કરવાની બે રીત છે તેમાંની કાઢબી એક રીતે કરવી. પેહલી એ કે પાયળના સાંધા આગલથી બેઉ બાજુએ થોડો ભાગ એટલે સુમારે ૧૫) થી ૨) ઇંચ છોડી બાકીનાં ભાગપર ફરતી એકસરખી ગેધર રાખવી. બીજી રીત એ છે કે પાયળપર મુકવાની પટી લઇ તેનો અરધી લંબાઇ જેટલો ભાગ સાંધાની બેઉ બાજુએથી સાદો રાખી બાકીનાં અરધા ભાગનો ગેધર કરી પટીમાં બેસાડવો. એ ગેધરવાલો ભાગ આગલી બાજુએ આવશે. પાછલો અરધા ભાગ તદ્દન સાદો રહેશે. પટીની લંબાઇ ૧૨) ઇંચ છે એટલે ૬) ઇંચ જેટલો ભાગ સાદો રાખવો, માટે સાંધાની બંને બાજુએ ત્રણ ત્રણ ઇંચ સાદું કપડું રહેશે. એમાંની કાઢબી રીતે ગેધર કરી તેપર પટી મુકી લેસ મુકવી લેસ જો મુકવી હોય તો પટીને પોહલાઇએથી કાપી નાકેના બંને સાંધા સીવી ગોલ કરવી. બે પટીની વચ્ચે લેસને ગેધર કરી સીવી લેવી. લેંગાના આગલા ભાગ સાથે પટીનો ઉપલો ભાગ જોડવો અને પછવાડેનો ભાગ ઉંધી બાજુએથી વાલીને સીવી નાંખવો.

કમ્મરની પટી મુકતી વેલાએ આગલા ભાગની જે પટી હોય તેની લંબાઇનાં ચોથા ભાગ જેટલો ભાગ બંને બાજુએથી (એટલે જમણી અને દાબી બાજુએથી) સાદો રાખવો. બાકીના ભાગપર લેંગાની ગેધર કરી પટીમાં બેસાડવો એટલે આગલા ભાગપર બરાબર વચ્ચેથી પટીની લંબાઇનાં અરધા ભાગ જેટલી લંબાઇએ ગેધર આવશે. બાકીની જમણી તેમજ દાબી બાજુનાં બંને ભાગો સાદા રહેશે. એજ પ્રમાણે પીઠની પટી પણ મુકવી.

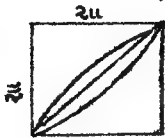
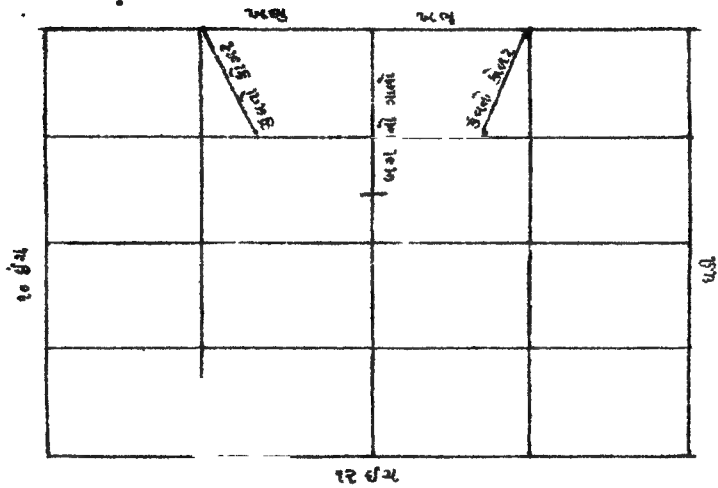

લેંગો આખો પુરો થયા પછીનો દેખાવ.

૪૫૭૦
૮

પ્રકરણ ૩ જી.

નાના બચ્ચાંનું શર્ટ.

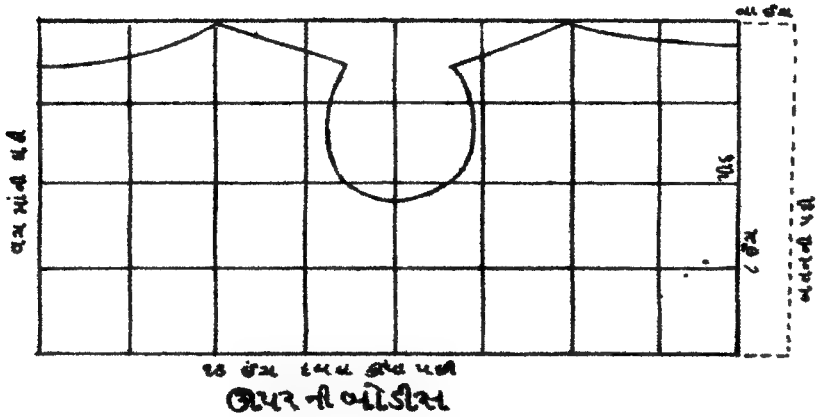
બગલના ખાંચામાં જોડવાને ત્રીકોણ આકારનો
ટુકડો આ બે ટુકડા ૨૫) ઇંચ ચોરસ કટકામાંથી
નીકલશે.

ઉપલું શર્ટ પેહલાં થોડા મહીનાં નાનાં બચ્ચાને પેહરાવવામાં આવેછે.
આકૃતી પ્રમાણે કાપ્યા પછી નીચે મુજબ સીવવું :—

ખભાં બગલના ગાલા આગલથી શરૂ કરી અરધા ભાગ કરતાં જરા વધારે સીવી છોડી દેવાં. બાકીના ભાગની ઝીણી કીનારી ફરતી સીવી લઇ છુટાં રાખી ખભાંપર વાલીને મુકવા. હવે બોહિનાં ખાંચા સાથે જોડવાનાં ત્રીકોણી ટુકડા લઇ તેનો અણીવાસો ભાગ એટલે બે સીધી બાજુઓ વચ્ચેનું ખુણું બોહિનાં ગાલા માટે જે કાપ મુક્યો છે તેની હેઠનાં ખાંચા સાથે પકડી પેલા ટુકડાની બંને સીધી બાજુ બગલનાં કાપની સીધી બાજુ સાથે જોડી નાંખવી. બગલનાં ગાલાપર તથા ખભાંના “ફલેપ” ઉપર ઝીણી ફરતી લેસ મુકવી.

આ શર્ટ કાપતી વેલાએ સધલે ફરતી સીવણુ છોડવી. કપડું ઝીણા કુમાસનું કમસુર લેવું. એક વાર પનેહનું કપડું સુમારે વાર ૧૧૧) હશે તો તેમાંથી ૬) શર્ટ કપાશે. સીવવા માટે નંબર ૮૦ યા ૧૦૦ નો દોરો લેવો.

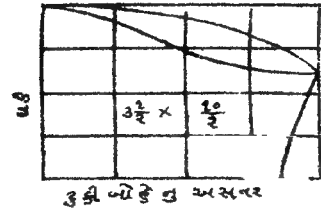
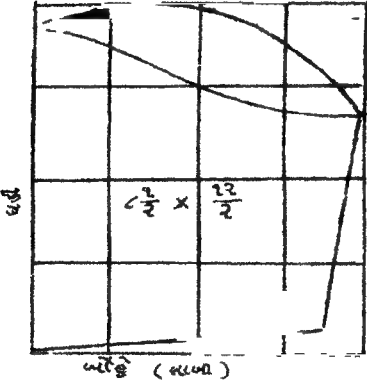
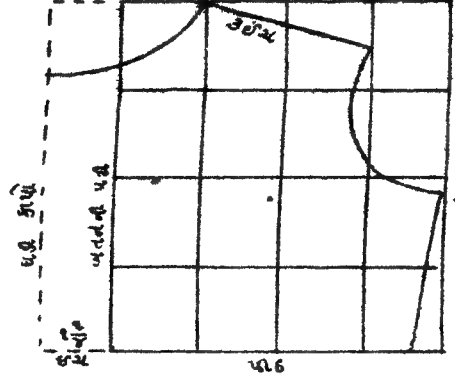
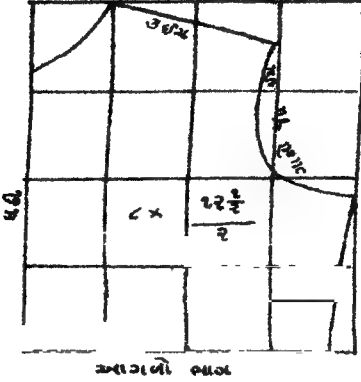
બચ્ચાંનો ફલેનલનો પેટીકોટ.

(આકૃતિ ૧ લી).

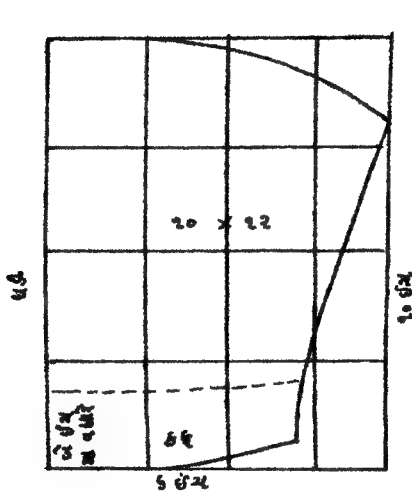

બગ્યાના ઝરણા (ફ્રેંક).

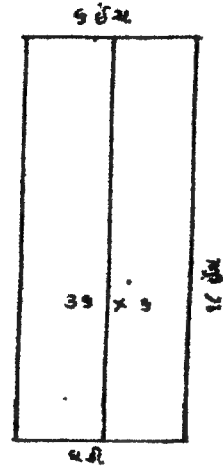

આ ફ્રેંક માટેનાં સ્કેટની પોહલાઈ એટલે નીચેનો ઘેરાવો ૧૧૧) થી ૨) વાર સુધીનો હોવો જોઈએ. જો એ ઘણો મોટો લાગે તો જરા આછો રાખવો. લંબાઈ એટલે કમ્મરથી (જ્યાંથી બાડીસ જોડાયછે) નીચે સુધી તૈયાર ૧૪) થી ૧૫) ઇંચ જોઈએ, માટે નીચેની દામણ તથા ટક જેટલી જોઈએ તેટલું કપડું વધારે રાખવું. પીઠપર બરાબર અધવચનાં ભાગથી અરધા ઇંચ દાબી બાબુએ ૬) ઇંચ લાંબા કાપ રાખવો.

નાઇટ ગાઉનની
બાંહે.

કમ્બરની
પટીઆ.

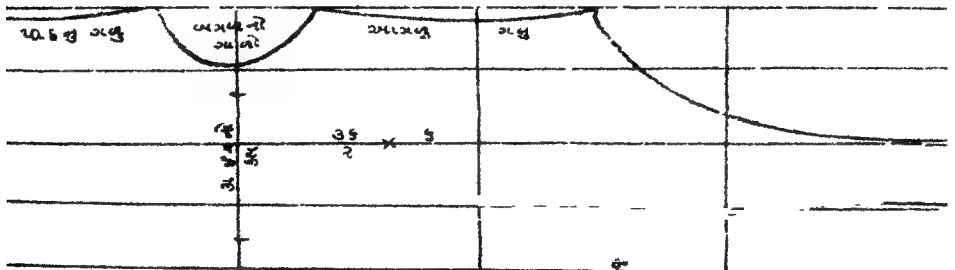
ઉપલી આકૃતીમાં નાઇટ ગાઉનનો આગલો ભાગ બતાવ્યો છે. તે માટે ૩૬) ઈંચ પનેહનું ૨) વાર કપડું જોઇશે નાઇટ ગાઉનની લંબાઈ ૩૬) ઈંચ અને પોહલાઇ ૩૦) ઈંચ છે. પોહલાઇએથી કપડું દબાવ કરવાથી ૧૫) ઈંચ રહેશે. પીઠ પાસે એજ મુજબની કાપવાની હોવાથી ૩૬x૩૦ ઈંચનાં કપડાંનાં બે ટુકડા એકેકપર મુકી તેને દબાવ કરવા, એટલે કપડાંના ચાર પડ થશે. આકૃતી મુજબ તેને કાપ્યા પછી ખુલ્લું કરી જોશો તો બે એક સરખા ટુકડા આગલો તેમજ પાછલો નીકલશે. સીવવાની રીત.— બંને ટુકડા જોડ્યા પછી પીઠનાં ભાગપર ગલાં હેઠેથી ૮ ઈંચ લાંબા બરાબર વચ્ચેથી એક કાપ મુકવો. આગલો ભાગપર લંબાઇએ બરાબર વચ્ચેથી સર પાડી ગલાની હેઠે ૬) ઈંચ માપ લેવું. પછી તે વચ્ચેનાં સરની દાખી બાજુ ૪૧) ઈંચ અને જમણી બાજુ ૪૧) ઈંચ, બધું મલી ૯) ઈંચનો એક સર પાડવો. તે સરની હેઠે ૧૧) ઈંચપર એક બીજો સર મુકવો. હવે નીચેનાં સરપરથી દાખી બાજુએથી ઝીણી ઝીણી દોરાતણુ લઇ ગેધર કરવી. અને ઉપરનાં સરપરથી જમણી બાજુએથી દોરાતણુ

કરી ગેધર કરવી. એમ બંને બાજુએથી દોરાતાણુ કરવાથી ગેધર બરાબર આવશે. પછી કમરની પટીનાં બંને ઢુકડા બેંડી લઈ તેની કાનારી બંને બાજુએથી ત્રીણી સીવી પેલા ગેધરના ઉપલા ભાગ સાથે પટીનો ઉપલા ભાગ ફાંકવો અને નીચલી ગેધર સાથે પટીનો નીચલો ભાગ ફાંકવો. પટી પાલલી હોવાથી વચ્ચેનો ભાગ ઢીલો રહેશે. તેને વચ્ચેના વચ્ચેથી ગેધર કરી એથી લઈ ઉપલી ગેધરપર ડાંક માગી બેસાડવો. તેજ મુજબ બંને બાજુએથી પણ કરવું. પછી તે ફાંકેલા ત્રણડે ભાગપર કાઈબી ફેનસી તાકાએ રેસમે બરી લેવું. પટીના બંને લાખા છેડાઓની કાનારી પણ સીવી લઈ તેપર સોળ તાકાએ રેસમે બરવું યા ત્રીણી લેસ તાકવી. ગઢાનાં ભાગપર પણ પીઠે તેમજ આગલી બાજુપર ગેધર કરી તેપર પટી મુકી દેવી.

બાહે સીવતી વેલાએ નીચેના ભાગને ૨) થી ૨૫) ઈંચ સુધી કફની માફક વાલી દેવો. (બુચો બાહેતી આકૃતી). બાહેનો સાધા સીવતી વેલાએ કફ આગલના ભાગનો સાધા છોડી દેવો અને તે ઉલટી બાજુએથી સીવવો, નહીં તો કફ વાલતાં ઉલટો સાધા ઉપર આવશે. કફની કાનારીપર ફેનસી તાકાએ બરી લેવું યા તો ત્રીણી લેસ તાકવી.

બચ્ચાનો લાંબો ઝલ્લો (ફેલેનલનો).

લાંબા ઝલ્લાની બાંડીસ.

ઉપલી બોડીસ માટે અસ્તર બરાબર ફેલેનલનાં માંપનું કાપવું. ગલાં આગલનો ભાગ ગમે તો તદ્દન સીધો રાખવો નહીં તો ઉપલી આકૃતિ પ્રમાણે ૦૧) ઈંચ નીચે ઉતરી ગોલ વાંક લેવો.

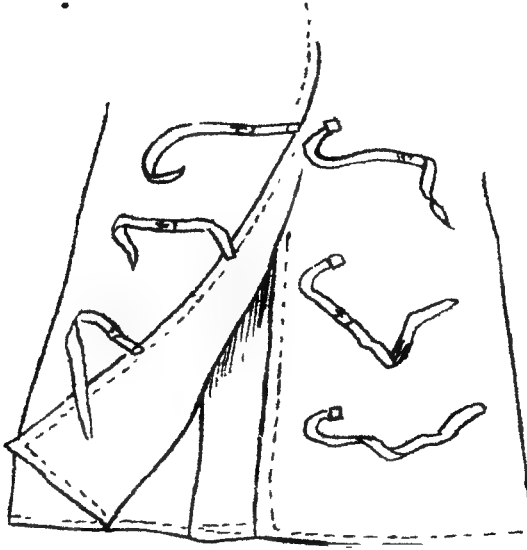
સ્કર્ટની લંબાઈ પોહલાઈ ૨૭x૪૨ રાખવી. બોડીસ સાથે જોડયા આગમજ સ્કર્ટ પર પેહલાં પ્લીટ મારવી. પ્લીટ માટે પેહલાં કપડાનાં વચલા ભાગ પર સર પાડી નીશાની કરવી. પછી બરાબર વચમાં ૨) ઈંચ પોહલી એક બોક્ષ પ્લીટ મારવી અને તેની બંને બાજુએ ૧) ઈંચ પોહલી પ્લીટ મારી જવી. આગલનાં ભાગ પર ૫) થી ૬) ઈંચ સુધી કપડું સાદું રાખવું એટલે ત્યાં પ્લીટ લેવી નહીં. પ્લીટ બંને બાજુએથી સરખી રાખવી.

હવે ફેલેનલની પટ્ટી ૩૧) ઈંચ લાંબી અને ૦૧૧) ઈંચ પોહલી કાપી તેની કીનારી ફરતી સીવી જવી અથવા તો તે પર કોઈ જાતની ફેનસી ટેપ યા બ્રેડ મુકી કીનારી બાંધી લેવી, યા તો વાલીને તે પર ફેનસી તાકાએ બેસવું. પછી આ પટ્ટીઓને બગલનાં ગાલાનાં ઉપલાં ખુણા એટલે ખભાં આગલથી પીઠની બાજુએથી તાંકવી. તેને બીજે છેડે રેશમનું એક બેરવણું બનાવવું અને બોડીસનાં આગલી બાજુનાં ખભાંનાં ખુણાં પર એક નાનું બદન તાંકી તે પર તે પટ્ટી બેરવવી.

બગલની હેઠે જે ૩૧) ઈંચનો કાપ છે તે ફેલેનલનાં ઉપલાં પડપરજ મુકવો, નીચેનાં પડપર કાપવો નહીં. બચ્ચાંનાં જમણાં હાથ પરની બગલ હેઠે એ કાપ મુકવો. હવે એ કાપને પણ ઉપર મુજબ ટેપ યા બ્રેડથી સીવી લઈ બોડીસનો દાખા હાથ પરનો લાંબો છેડો કે, ખ જમણી બાજુ તરફ વાલી તે ગાલામાંથી બાહર કાઢવો. જમણાં હાથ પર એવોજ છેડો છે તે દાખી બાજુએ આવશે. પણ ત્યાં કાંઈ ગાલો નહીં હોવાથી તેને ઉપરથીજ વાલીને બંને છેડા પીઠ પર લઈ જઈ ત્યાં બાંધી લેવા. એ બંને છેડા કે, ખ પર વચ્ચેથી આકેકી ટેપનો ટુકડો સીવી લેવો. તે બાંધવામાં કામ આવશે.

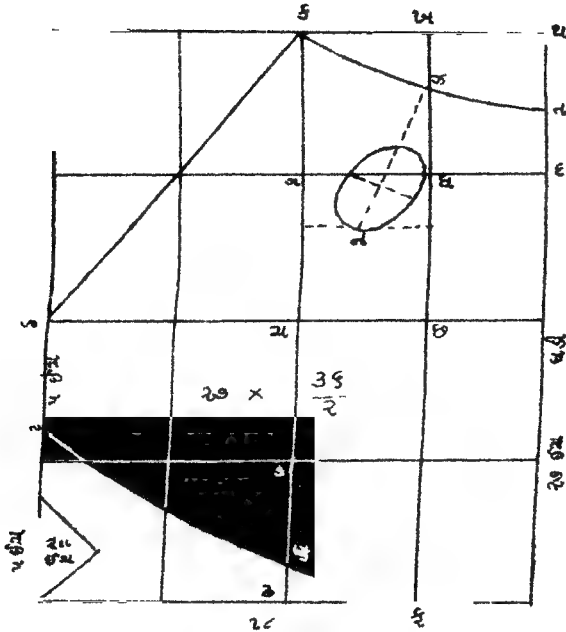
ધ્યાન રાખવું કે સ્કર્ટ બોડીસ સાથે જોડતી વેલા સ્કર્ટનો એક ખુલ્લો છેડો “૦૧” સુધીજ આવી અટકશે અને બીજો છેડો ૩૧ નાં તેવાજ

પછવાડેના ભાગપર આવશે. ગઠ, કે સુધી સ્કર્ટને લઇ જવું નહીં. એ ભાગો અલગજ રાખવા. સ્કર્ટ આગલા ભાગપરથી ખુલ્લું રહેશે. પછવાડે પીઠપર વચ્ચે એક બાક્ષપ્લીટ તથા આબુબાબુ ખીજ પ્લીટ આવશે. એ ખુલ્લા ભાગપર બંને છેડાપર સરખા તફાવતે ત્રણ ત્રણ ટેપનાં દુકડા સીવી લેવા. બુચ્ચા પાસેની આકૃતી. એ આકૃતીપરથી પીઠની વચ્ચે જે બાક્ષપ્લીટ લેવામાં આવી છે તેનો પછવાડેનો થોડો ભાગ હેઠથી જણાશે.

સ્કર્ટના આગલા ભાગ.

અચ્ચાંને પીનફેર.

આ પીનેશર માટે
નેનચુક યા ચિવુંજ
બીજી બીજી કુમાસનું
૩૬ ઈંચ પનેહનું ૦૥૥)
વાર કપડું નેધજી.

કપડાંની ઘેવડી ઘડી.
કરી તેપર કાગળનો.
કાપ પીન કરવો.

કાપ કાપવાની
સમજણ-૨૭x૧૮
માપનુ કાગજ લઇ
તેપર પાર્સેની આકૃતી
મુજબ બંને બાજુએ
ચાર ચાર ચોકઠાની
ઘડી કરવી. ખ, ઘ
લાઇનના ત્રણ ભાગ
કરી ઝ તાંપ મુકવી.
થ, દ લાઇનના બે
ભાગ કરી ત તાંપ

મુકવી. ક, ઝ, ત વાંક લઇ જોડી નાંખવા. ક, ઠ સીધી લાઇને જોડવા.
ક, ઢ લાઇનનાં ત્રણ ભાગ કરી છુ તાંપ મુકવી. ઢ, છુ, ફ વાંક લઇ જોડી
નાંખવા.

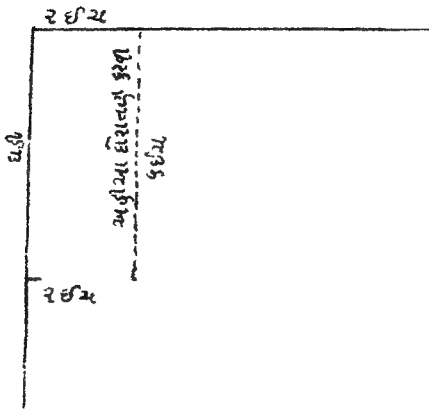
હવે બગલનો ગાલો ચીતારો. ઘ, છ લાઇનનાં ત્રણ ભાગ કરી ઉપલા ભાગ આગલથી સીધી લાઇન દોરી તેની વચ્ચે જ તાંપ મુકો. જ અને ઝ નેડી નાંખી જ, ઝ લાઇનનાં ત્રણ ભાગ કરી તેપર આકૃતી મુજબ લંબ-ગોલ આકાર દોરો. એ ગોલ આકારની વચ્ચે લંબાઈએ જે લાઇન છે તેનું માપ ૨૫) ઈંચ હોવું નેઘચે પોહલાઇપરની લાઇન ૧૫) ઈંચ આવશે. દામા હાથનાં ખુણાપરથી ૫) ઈંચ લાંબા અને ૨૫) ઈંચ પોહલો

એક ત્રિકોણ આકાર કાપવો. આ ત્રિકોણ ૮, ૬ સાથે જોડવા કામ આવશે.

બગલના ગાળાપર મુકવાની ગોલ પટ્ટી કાપવાની સહેલી રીત એ છે કે કાગળનો કાપ કાપતી વેલા બગલના ગાલાનું જે ગોલ ચકરકું નીકળે તે કપડાંપર મુકી તેને ફરતી પેનસીલની લાઇન મારી જવી. તે લાઇનથી ૧) ઈંચ દુર ગોળ ફરતી બીજી લાઇન મારવી પછી બંને લાઇનપરથી કપકું કાપી નાખવું. એટલે ૧) ઈંચ પોહલી ગોલ પટ્ટી નીકલશે તે ગાલાપર જોડી સીવી લેવી. આસપાસ ફરતી ઝીણી લેસ મુકવી.

ગલાં માટે પણ આડકત્રા (આરપની) કપડાની પટ્ટી ૧) ઈંચ પોહલી કાપવી. એ પટ્ટી કે, ૬ લાઇન આગલથી ૧) ઈંચ પોહલી જેટલી જોડથી એટલી કાપી જોડી નાખી ગલાંપર લગાડવી પછી ગલાંની પટ્ટીમા ટેપ પાઇ સરવની એટલે ગંધર આવશે. ગલાપર તથા નીચે દામણપર ઝીણી લેસ મુકવી.

બચ્ચાંનો રાતનો પહેરવાનો ફલેનલનો ઝબ્બો.

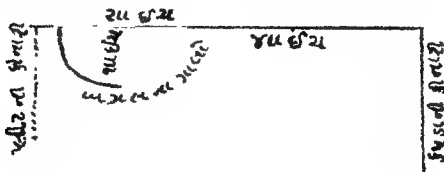

આકૃતિ ૧ લી.

આ ઝબ્બો બનાવવાની રીત ઘણીજ સાદી અને સહેલ છે. આખો ઝબ્બો એકજ દુકડા-માથી બનશે. પીઠપર ૩) બાક પ્લીટ આવશે અને આ-ગલા ભાગ છાતી આગલથી દબલ થઈ એક બીજાની ઉપર આવશે અને બાજુએથી ટેપથી બાંધી લેવામાં આવશે.

પેહલાં ૩૬) ઈંચ પનેહનું કપકું લઈ તેની બંને કોરેકોર ફાડી કાઢાવી એટલે ૩૫) ઈંચ પનેહમાથી મપાશે. લંબાઈ ૩૦) ઈંચ રાખવી. પછી

પનેહમાંથી દબલ કરવું. ધડીનાલો ભાગ દાબા હાથપર રાખી ધડીથી ૨) ઈંચ છોડી એક ટાંચણી મારવી. પછી ઉપરથી ૬) ઈંચ લંબાઈએ માંપી ત્યાં બીજી ટાંચણી મારવી. બેઉ ટાંચણીની તાંપ પ્રમાણે કપડાંપર સર પાડી દબલ કપડું પકડી સર પ્રમાણે દોરાતણુ કરી જવી. જુઓ આકૃતી ૧લી. ધડી આગલનાં સરને બરાબર દોરાતણુપર ગોઠવી મુકશો તો એક બોક્ષ પ્લીટ ૨) ઈંચ પોહલી થયલી તમુને જણાશે. એ પ્લીટ પીઠની બરાબર વચ્ચે આવશે તે દાબી સીધી કરી વચ્ચેવચ્ચેમાંથી ફાંકવી એટલે સરી જશે નહી. કપડું હવે ખુલ્લું કરવું. હવે એ બોક્ષ પ્લીટની જમણી કીનારીથી ૩) ઈંચ કપડું માંપી ત્યાં તાંપ મુકવી અને તે તાંપથી ૨) ઈંચ માંપી ઉપર મુજબ દોરાતણુ કરી જવી. પછી સીધું કરી પેલા સરવાલા ભાગને દોરાતણુપર ગોઠવી પાછું ફાંકી જવું, એટલે બીજી બોક્ષ પ્લીટ જમણાં હાથપર થશે. તેની કીનારી બરાબર પેહલીની અડોઅડ આવશે. એવીજ ત્રીજી બોક્ષ પ્લીટ પેહલીનાં દાબા હાથપર મારવી એટલે પેહલે મારેલી બરાબર વચ્ચે આવશે. બધી મલી ત્રણ બોક્ષ પ્લીટ આવશે. એ આખો ભાગ પીઠનો છે. હવે પાછું કપડાંને દબલ કરવું. વચ્ચેની બોક્ષ પ્લીટ અરધી પછવાડે અને અરધી આગલ આવશે પછી છેલ્લી પ્લીટની કીનારીથી ૦.૧૧) ઈંચ દુર એક તાંપ મુકવી. બીજી તાંપ ૨.૧૧) ઈંચ દુર મુકવી, એ બેઉ તાંપની બરાબર વચ્ચેમાંથી ૧.૧૧) ઈંચ હેઠું બીજી તાંપ મુકી ગોલ ગાલાનો આકાર પાડવો. એ બગલનો ગાલો થશે. (જુઓ

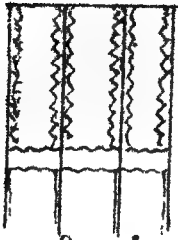

આકૃતી ૨ જી.

આકૃતી ૨ જી). બાકી ૪.૧૧) ઈંચ કપડું રહેશે તે આગલા ભાગપર આવશે. હવે આખું કપડું ખોલી નાંખી પીઠપર ન્યાં ત્રણ બોક્ષ પ્લીટ છે તે જેટલી લંબાઈએ સીવી છે (૬ ઈંચ) તેની સીધી લીટીમાં કાપખી ભતનાં ફેનસી તાંકાએ રેશમવતી

બરવું. એક લાઇન બરયા પછી જરા જગા છોડી બીજી સીધી લાઇન બરવી અને તેમજ દરેક બોક્ષ પ્લીટની બંને કીનારીપર પણુ બરવું.

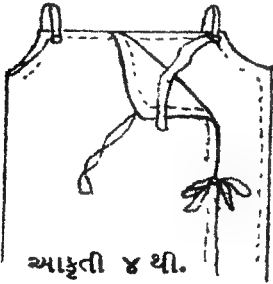
જુઓ આકૃતી ૩ જી.

આકૃતી ૩ જી.

ખભાંપર પીઠે ઝીણી પટી સીવી લઘ તેનાં છેડાપર અંકેકું ઘેરવણું યા બટન હોલ બનાવવું. ઝીણું ફેનસી બટન આગલા ભાગપર અંકેકું તાંકિવું.

છાતી આગલથી ફેલેનલનો ભાગ એક બીજાંપર આવશે. એક ભાગને કીનારીથી અને બીજાંને બાજુએથી ટેપ સીવી લઘ બાંધી લેવા. ટેપ થોડ થોડે ખાંચે નીચે સુધી સીવવી. જુઓ આકૃતી ૪ થી. ઉપલો ભાગ પુરો થયા પછી આકૃતી મુજબનો લાગશે.

આકૃતી ૪ થી.

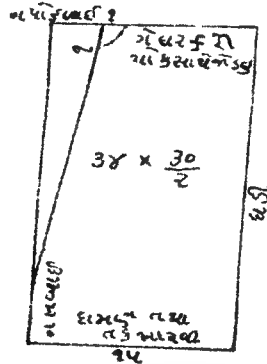
ફેલેનલની ફરતી કીનારી શોભીતી કીનારીથી બાંધી લેવી યા “ફેધર સ્ટીચ” અથવા ક્રાઇપ્સી ફેનસી તાંકાથી રેશમે ભરવી.

ઝબ્જાની આગલી બાજુ તૈયાર થયા પછીનો દેખાવ.

નાનાં બચ્ચાંનો દીવસનાં પેહરવાનો સુતરાઉ લાંબો ઝબ્જો.

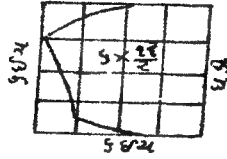
આ સુંદર ઝબ્જો માટે ઝીણા કુમાસનું સફેદ ૩૨) થી ૩૬) ઇંચ પનેહનું ૨૧) વાર કપડું જોઈશે. તેપર છુટો લેસપીસનો થોડ મુકેલો છે જે માટે લેસપીસ વાર ૦૧) જોઈશે અથવા તો ઇનસરશનનાં પટા એક બીજા સાથે જોડી તે વાપરવા. તેમ જો હશે તો વાર ૨) ઇનસરશન જોઈશે. નહીં તો ઇનસરશન અને ટક મારેલો કપડાંનો પટો બંને જોડી એક આખો ટુકડો બનાવી તે થોડ માટે વાપરવા. તે માટે ઇનસરશન વાર ૧૧) જોઈશે. બોહિ અને ગલાંપર મુકવા માટે બારીક લેસ વાર ૧૧) જોઈશે.

પેહલાં સ્કર્ટ માટે કાગળનો કાપ કાઢવો. ૩૪) ઈંચ લાંબું અને ૩૦) ઈંચ પોહલું કાગળ કાપી તેને પોહલાઈએથી ઘડી વાલી દબાવ કરવું. એટલે ૩૪) ઈંચ લાંબું અને ૧૫) ઈંચ પોહલું થશે. કાગળ કાપતી વેલા દબાવ રાખવાની જરૂર નથી પણ કપડું કાપતાં દબાવ રાખવાની યાદ રાખવી. હવે દાબા હાથપર નાંકેથી પોહલાઈનો ૦૧) ભાગ એટલે જે પોહલાઈ ૧૫) ઈંચ હોય તે તેનો ૦૧) ભાગ ૩૫) ઈંચ થશે. તેટલું માપ લઈ એક તાપ મુકવી. પછી તેજ બાજુની લંબાઈએ હેઠુંથી લંબાઈનો ૦૧) ભાગ માપી ત્યાં બીજી તાપ મુકવી. લંબાઈ ૩૪) ઈંચ હોવાથી ૮૫) ઈંચ થશે. આ બંને તાપ પકડી ત્યાં એક સર પાડવો અથવા તે પેનસીલે લાઈન દોરવી. હવે બગલનો કાપ કાઢવા માટે ઉપલા પોહલાઈનો ભાગપરની તાંપ આગલથી એક ઈંચ દુર એક તાપ મુકવી અને તેજ એટલે પેહલી તાંપની બરાબર ૧) ઈંચ હેઠું બીજી મુકવી. આ બંને તાંપને જોડી બગલનો ગોલ આકાર કાઢવો, બાકીનું કપડું સીધું રહેવા દેવું. તેની ગેઢર કરી થોક સાથે સાથે જોડી લેવું. આ ભાગ આગલનો થશે. પીઠ પણ બરાબર એજ માપની કાઢવી તકાવત એજ કે પીઠને બરાબર વચમાંથી લંબાઈનાં ૦૧) ભાગ જેટલી એટલે ૮૫) ઈંચ ખુલ્લી રાખવી. આગલો ભાગ બંધ રહેશે તેથી સલંગ રહેવા દેવો. પીઠ તેમજ આગલો ભાગ બંને કાપતી વેલા કપડું દબાવ રાખવું. (જુઓ આકૃતી).

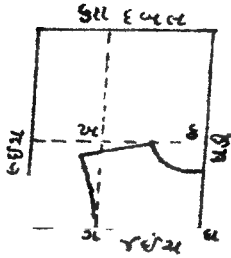

સ્કર્ટ નો આગલો
તેમજ પીઠનો ભાગ
એક સરખો.

બાહે—એ માટે કપડું ૧) ઈચ લાંબું અને ૧૨) ઈચ પોહલું જોઈશે. પોહલાઈએથી કપડું દબલ કરી ઉપર કાગળનો કાપ મુકી કાપવું. કાગળની લંબાઈ તથા પોહલાઈ બંને ૬) ઈચ રાખવી. કારણ કાગળ દબલ કાપવાની જરૂર નથી. પછી તેની ધડી વાલી પોહલાઈ તેમજ લંબાઈએ એકસરખાં ચોકઠાં પાડવાં. દરેક બાજુએ ચાર ચાર ચોકઠાં થશે તેપર આકૃતી મુજબ કાપ ચીતરવો.

બાહે.

ચોકનો આગલો ભાગ.

કપાઈને તૈયાર થયેલો ચોક ... આ નીશાની ધડીવાલો ભાગ બતાવેછે.

ચોક—પીઠ તેમજ આગલો ભાગ એકજ ટુકડામાં કાઢવો. એથી ખર્ચાપર સાંધા નહીં આવશે અને વધારે શોભશે. પણ તેમ કરતાં પીઠપર

કપડું આડું આવશે માટે તે ભાગ ખેંચાઈ નહીં જાય તેની સંભાલ રાખવી.

બચ્ચાંની છાતીનું માપ સાધારણ રીતે ૮) ઈંચ હોયછે. અને ચોકની લંબાઈ ૪) ઈંચ પુરતી થશે. પણ જો ગરમ યા તેવાંજ કોઈ સોસવાઈ જાય તેવાં કપડાંનો બનાવવો હોય તો પોહલાઈએ ૮૧) થી ૯) ઈંચ રાખવું. પેહલાં કાગળનો કાપ કાઢવો.

કાગળનું માપ—જો ચોક ૮) ઈંચ પોહલો રાખવો હોય તો તે કરતાં ૧૧) ગણું વધારે મોટું કાગળ પોહલાઈએ રાખવું, અને પીઠપર બટનની પટી આવશે તે માટે ૧) ઈંચ વધારે રાખવું એટલે કે ૮) ઈંચનો અરધા ભાગ ૪ થશે. માટે કાગળ ૧૨ ઈંચ + ૧ ઈંચ પટી મલી ૧૩) ઈંચ પોહલું જોઈશે.

ચોકની લંબાઈ ૪) ઈંચ છે. માટે આગલો તેમજ પીઠનો ભાગ મલી ૮) ઈંચ થશે. તે ઉપરાંત ૧) ઈંચ વધું જોઈશે કારણકે પછવાડેનો ભાગ વાંકો થવાથી ૧) ઈંચ વધારે જોઈશે. એટલે લંબાઈ ૮+૧=૯ ઈંચ થશે.

હવે ૧૩) ઈંચ પોહલું અને ૯) ઈંચ લાંબું કાગળ કાપો તેને પોહલાઈએ દબલ કરો. ઘડીવાલો ભાગ જમણા હાથપર રાખી આકૃતી ચીતારો. ઘડી આગલથી નીચેની બાજુએ ૪) ઈંચ માપ લઈ ત્યાં તાપ મુકો ૪) ઈંચ માપ અરધી છાતીનું છે હવે એ તાંપથી લંબાઈએ ઉપર સુધી સીધા સર પાડો આ લાઇનપર બગલનો કાપ આવશે. (જુઓ આકૃતી ઉપલી). જમણાં હાથનાં ખુલ્લાપરથી ઉપર ૪) ઈંચ (ચોકની લંબાઈ) માપો અને દાબા હાથપરની લાઇન સુધી સીધા સર પાડો. હવે ક, ખ, ગ, ઘ ચોકાપર આગલા અરધા ચોકની આકૃતી આવશે. ક, ઘ ના ત્રણ સરખા ભાગ કરી તાંપ મુકો અને ક, ખ, ના અરધ ભાગે બીજી તાંપ મુકો, અને બંને તાંપની વચ્ચે ગલાનો ગોલ આકાર ચીતારો. ખ થી ૦૧૧) ઈંચ નીચે અને ૦૧૧) ઈંચ દાબી બાજુએ એક બીજી તાંપ મુકી ખભાંની લાઇન દોરો ખભાંની બાહરની પોઈટથી ગ સુધી બગલનો કાપ ચીતારો. એ આકાર છાતી આગલનાં અરધ ભાગનાં ચોકનો છે. પીઠ માટે સેહજ ફેરફાર કરી એવોજ આકાર દોરવો. તેની રીત નીચે મુજબ છે.

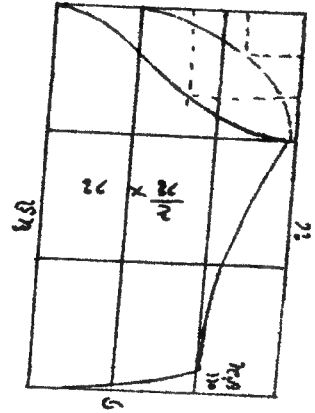
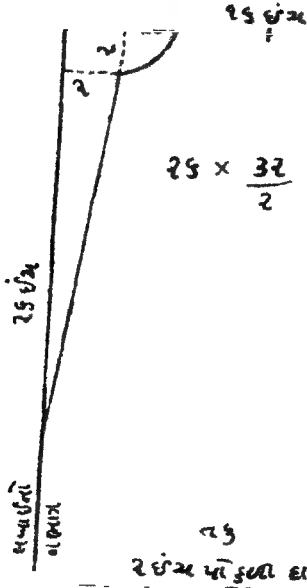
ખભાંની બરોબર લાઇને એક સર પાડી ઉપલું ખાલી કાગળ હેઠે વાલી નાંખો; અને પેનસીલની લાઇન પ્રમાણે પેહલાં બગલનો કાપ ચોવડું કાગળ પકડી કાપો. પછી હેઠુંની સીધી લાઇન કાપો. હવે જમણાં હાથપરની ધડી આગલથી સુમારે ૦ાા) ઈંચ જટલું કાગળ છોડી સીધી ઉપર સુધી લાઇન મારી તે કાપી કાઢડો. અહીંઆં કાગળનાં બેજ પડ કપાશે. ધડીવાલો ઉપલો ભાગ કાપવો નહી. ગલું એકદમ કાપવું નહી. પેહલાં આગલા ગલાંની તાપથી ૦ાા) ઈંચ ઉપર એક બીજી તાંપ મુકી ઉપરની તાંપ સાથે ગોલ કરી મેલવી નાંખવી. જ્યાં ૦ાાા) ઈંચની પટી છોડી છે તે ભાગ સીધા કાપવો. ચારે કાગળનાં પડ પકડી કાપવાં. એ ગલાંનો આકાર પીઠનાં ગલાંનો છે. હવે પછવાડેનાં બે પડ છુટાં કરી આગલા બે પડ પકડી આગલું ગલું લાઇન પ્રમાણે કાપવું. ખભાંનો ભાગ છુટો કરવો નહી. હવે આખું કાગળ ઉબેડીને જોશો તો આખો ચોક એકજ ટુકડામાં કપાયેલો જણાશે (જુઓ આકૃતી.) એજ કાગળ કપડાપર મુકી કપડું કાપવું. ગમે તો ચોકને ખભાં આગલથી છુટા કરી વાપરવા. પણ સાંધા વગરનો ચોક વધારે શોભશે. દરેક કાપપર ફરતી સીલાઇ રાખવી.

ગલાંપર, રકટેની હેઠે અને બાંહેપર ઝીણી લેસ મુકવી.

મકરણ ૪ થુ.

બાળકોના ફાક.

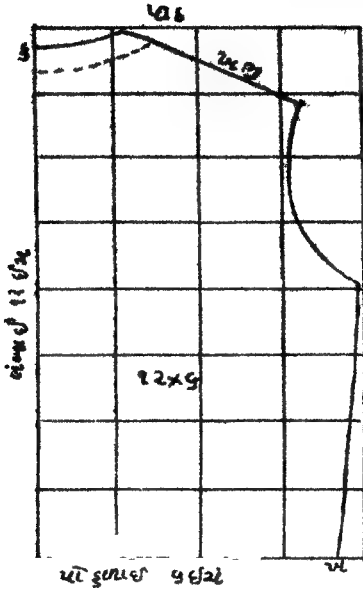
આ ફાક મોટાં બચ્ચાને લાયકનો છે. ત્રણ ચાર વરસનાં બચ્ચાંથી બાર વરસ સુધીની છોકરીઓ એવા ફાક પેહરી શકે છે. નીચે આપેલ આપ ૬) થી ૭) વરસનાં બાળક માટે છે.

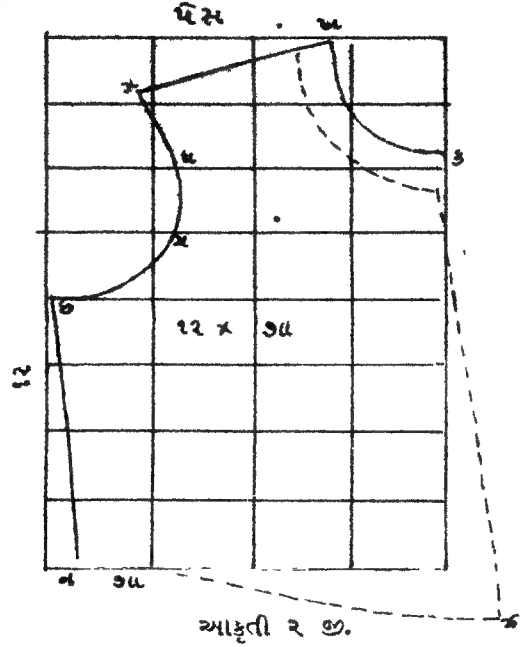
સ્કર્ટની પીઠ તથા
આગલનો આમ.

છોકરીઓના ફાંકની ઓડીસ.

આકૃતિ ૧ લી.

આકૃતિ ૨ જી.

ઉપલો નમુનો ૯ થી ૧૧ વરસની છોકરીની ઓડીસનું અસ્તર કેમ કાપવું તે બતાવેછે. એ ઓડીસ સાથે સ્કર્ટ જોડવામાં આવશે.

ઓડીસ શરીરપર બરાબર બંધાયેલી બનાવવા માટે પેઢલાં છોકરીઓનાં શરીરનું બરાબર માંપ લેવું જોઈએ. માંપ લેતી વેલાએ ટેપ ટીલી પકડવી જોઈએ. નાની છોકરીઓનું કાંઈપી માંપ તંગ લેવું નહીં. નીચલાં માંપ અગતનાં છે.—

૧. કમરનું માંપ—કમરની આસપાસ ટેપ મુકી ફરતું માંપ લેવું.
૨. છાતીનું માંપ—બગલની હેઠ્ઠી બરડાપરથી થઈ છાતીનું ફરતું માંપ લેવું.

૩. પીઠની લંબાઇનું માપ—આ માપ માટે કમ્બરને ફરતી એક પડી બાંધવી પછી ટેપને ખભાપર ગત્તા આગલથી પકડી પેલી પડીની નીચે સુધી માપ લેવું. (આ વેલા સીધું ટટાર ઉભું રહેવું.)

૪. બોંદેનું માપ—આ માપ માટે હાથ ઉચે રાખી કાણી આગલથી વાલવેા. ટેપ ખભાના ઉપલા હાડકાં આગલથી પકડી કાણીપરથી થઇ કાંદી સુધી માપ લેવું.

સારા ઉધરભાવની એક આઠથી દશ વરસની ઉમ્મરની છોકરીનું કમ્બરનું માપ ૨૪) ઈંચ, છાતીનો ધરાવો ૨૭) ઈંચ, પીઠની લંબાઇ ૧૨) ઈંચ અને બોંદેની લંબાઇ ૧૬) ઈંચ હોયછે. આપણી આકૃતી ઉપલાં માંપ મુજબની છે. હવે પીઠ કાપવા માટે ૧૨) ઈંચ લાંબું (કારણ પીઠ ૧૨ ઈંચ લાંબી છે) અને ૬) ઈંચ પોહલું એક કાગળ કાપો. છ ઈંચ પોહલાઈ શુ કારણથી લીધી તે આપણે જાણીએ. જેટલું છાતીનાં ધરાવાનું માપ હોય તેના અરધા ભાગ કરવો. પછી તેમાંથી પીઠ અને પેસના અંતરી રીતે ભાગ કરવા કે પીઠ કરતા પેસ ૧૧) ઈંચ વધારે મોટો આવે એટલે આખા માંપમા ૩) ઈંચનો ફેર આવશે. જેમકે અહીં આ આપણે છાતીનો ધરાવો ૨૭) ઈંચ લીધો છે, તેનું અરધું માપ ૧૩.૫) ઈંચ થાય. હવે ૧૩.૫) ઈંચમાંથી ૧૧) ઈંચ કાઢી નાખીએ તો ૧૨) ઈંચ રહે તેના બે સરખા ભાગ કરીએ તો ૬) ઈંચ થાય તે પીઠ માટે રાખવા. બાકીના ૬) ઈંચમા પેલા કાઢી નાખેલા ૧૧) ઈંચ મુકીએ તો ૭) ઈંચ થાય તે પેસ માટે રાખવા. હવે પીઠનું કાગળ ૧૨x૬ ઈંચ થશે તે કાપી તેની આકૃતી મુજબની ઘડી કરો. લંબાઇએ ૮) ચોકડા અને પોહલાઇએ ૪) આવશે. ઉપરનાં ભાગપર દાબા હાથપરનું પેહલું ચોકડું લઈ તેની લંબાઇએ ત્રણ ભાગ કરી પેહલાં ભાગપર કે નીચાની કરી તેજ ચોકડાંના જમણાં હાથનાં ઉપલાં ખુણામાં બીજી નીચાની મુકી ગલાંનો કાપ દોરો. પછી ગલાને લગાડી તેની પાસેના બીજાં ચોકડાંનાં નીચલા ખુણાંમાંથી થઇ સેહેજ બાહર આવે (સુમારે ૦.૫ ઈંચ) તેમ બીજી આડી લાઇન દોરો, તે ખભાંની લાઇન થશે. હવે લંબાઇનાં અરધા ભાગ સુધી બોંદેનો ગાલો ચીતારો. જમણાં હાથપર હેઠનાં ચોકડાંની પોહલાઈની લાઇનનાં ત્રણ સરખા ભાગ કરી પેહલા ભાગપર

ખ તાંપ મુકી બગલ આગલથી તે તાંપ જોડી નાંખો એટલે બગલની હેઠેનો કાપ આવશે. આકૃતી મુજબ કાપ કાપી નાંખવો.

પેસા—એને માટે કાગળ ઉપલીજ લંબાઈનું તથા પોહલાઈએ ઉપલી ગણતરી મુજબ ૭૫) ઈંચ રાખવું અને પીઠની માફકજ ચોકઠાંના સર પાડવા. પેહલાં ગલું ચીતારવું જમણા હાથપર લંબાઈએ ઉપરથી બીજાં ચોકઠાંપર લંબાઈની લીટીનાં ત્રણ ભાગ કરી એ ભાગ ઉપરથી છોડી નીચેનાં પેહલા ભાગપર “ક” તાંપ મુકવી. પછી પોહલાઈએ જમણાં ખુણાંપરનું પેહલું ચોકડું છોડી બીજાની પોહલાઈની લાઇનનાં સરખા ચાર ભાગ કરી તેમાંનાં પેહલાં ભાગપર (જમણાં હાથપરથી ગણવા) ખ તાંપ મુકી આકૃતી મુજબ ગલાનો ભાગ ચીતારવો. હવે દાબા હાથપર ઉપલું ચોકડું લેવો. તેની પોહલાઈએ ચોકઠાંની નીચલી લાઇનનાં સરખા ચાર ભાગ કરી તેનાં પેહલા ભાગથી ચોકઠાંની લંબાઈનાં ચોથા ભાગની ઉચાઈ સુધી એક તાંપ ગ મુકો. ખ, ગ જોડી નાખો એટલે ખભાની લાઇન આવશે. ધ અને ચ તાંપ પણ ચોકઠાંની પોહલાઈએ ચોથા ભાગપર મુકી છે. પેસની લંબાઈએ અરધા ભાગપર છ તાંપ મુકી છે. ગ, ધ, ચ, છ, જોડી નાખો એટલે બગલ આવશે.

જ તાંપ નીચલાં ચોકઠાંની પોહલાઈનાં ત્રીજા ભાગપર મુકી છે.

છ, જ જોડો એટલે બગલનો કાપ આવશે.

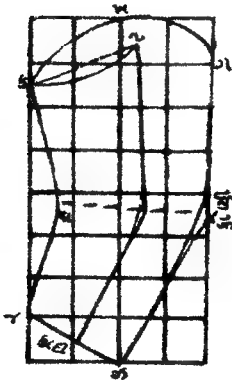
ધણી વેલા પીઠની કમ્મર સુધીની લંબાઈનાં માપ કરતાં પેસના આગલા ભાગપરની કમ્મર સુધીની લંબાઈ ૦૫) થી ૧) ઈંચ સુધી લાંબી હોયછે. કાંઈ કાંઈ વેલા બંને સરખી રહેછે. તેનું માપ ખભાની (ગરદન આગલની) ખ તાંપથી હેઠું સુધી લઈ (કમ્મરપર બરાબર પટી બાંધી માપ લેવું) તે માંપ મુજબની તાંપ ૪ મુકવી અને આકૃતીમાં મીડાવાલી લાઇન મુકી છે તે મુજબ કમ્મરની લાઇન ચીતારવી. કેટલાંક બચ્ચાઓની કમ્મર છાતીનાં ઘેરાવા જેટલીજ મોટી હોયછે અને કેટલીક વેલા તે તેથીબી મોટી હોયછે. તેમ હોય ત્યારે પીઠપર બગલની હેઠેનો કાપ કાઢવો છે તેનો વાંક થોડોજ રાખવો એટલે ચોકઠાં આગલથી સુમારે ૦૫) ઈંચ યા તેથીબી સેહજ આછો રાખવો અને પેસપર આગલની સીધી બદનની પટી છે તે ભાગપરથી સેહજ વધારી તે પટીનો ભાગ હેઠેથી સુમારે ૦૫) ઈંચ

થાને ૧) ઈંચિ છોડી દોરવો. જુઓ આગલની બાજુપર મીડાની લાઇન. હવે પેસ અને પીઠ બંને ખલાસ થઇ છે તે લાઇન મુજબ કાપી કાઢવી. આ કાપનું ગલું ઉચું આવશે તે જો વધારે નીચું જોઇતું હોય તો પેસપર ૬ આગલથી ૦૧) યા ૦૧૧) ઈંચિ યા તેથીબી વધારે જેટલું જોઇએ તેટલું નીચે કરવું. આ બોડીસ પેટીકાટની બોડીસ માટે પણ કામ લાગશે. તે માટે જો ગલું વધારે નીચું જોઇએ તો મીડાની લાઇન મુજબ કરવું.

બોહિં જો લુઝ જોઈતી હોય તો બચ્ચાના ફ્રેક માટે આગલ બતાવી ગયાં છે તે મુજબ કાપવી. પણ જો તાઈટ જોઇએ તો નીચે આપેલી આકૃતી મુજબની બનાવવી.

પહેરનારના હાથનું ઉપર લખવા મુજબ માપ લેવું. તેમ જ બની નહી શકે તો પેસની લંબાઈ કરતાં ૧ ફૂં લંબાઈ વધારે લેવી.

પોહલાઈ માટે પહેરનારનાં બગલનાં ગાલાનું ઢીલું માપ લેવું. અને તેનો અરધા ભાગ કરી કાગળની પોહલાઈ તેટલી રાખવી. જો માપ નહી લેવાઈ શકાય તો છાતીના ઘેરાવાનું જે માપ હોય તેનો ચોથો ભાગ લેવો. પાસે આપેલી આકૃતીમાં બોહિંની લંબાઈ ૧૬) ઈંચ અને પોહલાઈ ૬૧૧) ઈંચ રાખી છે. એ માપનું કાગળ લઈ તેની ઘડી કરી લંબાઈએ ૮) ભાગ અને પોહલાઈએ ૪) કરો અને બોહિંનો ઉપલો

બોહિં
આકૃતી ૩ બ.

ભાગ ૬, ખ, ગ ચીતારો. ૬ ઉપરથી દાલા હાથે બરાબર ૧૧૧) ખાંચાપર છે. ખ પોહલાઈની અધવચે અને ગ જમણાં હાથનાં પેહલાં ખાંચાની લંબાઈએ ત્રણ ભાગ કરી ઉપરથી બીજા ભાગપર. હવે કાંદીનો ભાગ લેવો. જ દાલા હાથનાં હેઠનાં પેહલા ખાંચાનાં ઉપલાં ખુણાપર, ઝ નીચેની પોહલાઈએ બરાબર વચમાં. જ, ઝ, જોડી નાંખો તે કાંદીનો ભાગ થશે. બોહિં કાપીને સીવ્યા પછી એ ભાગની પોહલાઈ જો પુરતી નહી માલમ પડે તો જ આગલથી જરા ૦૧) થી ૦૧૧) ઈંચ યા તે કરતાંબી વધારે લાઇન બાહર કાઢવી અને પછી જેમ જ, ઝ ની અધવચે વચલી લાઇનની તાપ મુકી છે તેમ તે વધારેલી લાઇનની અધવચે મુકવી જોઈલે

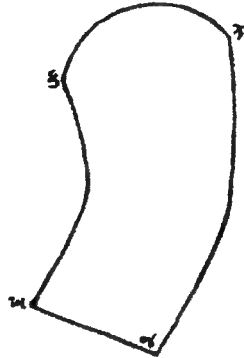

કાંદીનું અરધું માપ આવશે. એજ અરધું માપ કાણી આગલથી માંપી વચલી લાઇનપર મુકવું અને તેજ મુજબ ઉપર પણ મુકી વચલી લાઇન દોરી જવી. એ ખુલાસો કાંદીનો ભાગ વધારવો હોય તો તે માટે છે. નહીં તો આકૃતી મુજબ કાંદીની લાઇન દોરી કાણી માટે તાંપ મુકો. એ તાંપ મુકવા પેહલાં કાણીનું માપ લેવું જોઈએ. જો તેમ નહીં બની શકે તો કાગળની જેટલી લંબાઈ લીધી હોય તેનાં પાચ સરખા ભાગ કરવા જેમકે કાગળની લંબાઈ ૧૬) ઈંચ છે તો એક એક ભાગમાં સવાત્રણ ઈંચમાં સેહેજ આછું આવશે. ઘણાં ઝીણાં વીભાગો છોડી દેવા તેથી કાંધ સીવામણમાં ફેર પડશે નહીં. યાને ટેપનું માપ લઇ તેને વાલીને પાંચ ભાગ કરવા તે વધારે સેહેલ પડશે. હવે ઉપલા પાચ ભાગમાંથી જમણાં હાથની નાંકેની લાઇનપર છેક ઉપરથી ત્રણ ભાગ છોડી તાંપ મુકવી એટલે ૯) ઈંચની સેહેજ અંદર એક તાંપ મુકવી. પછી ૪ થી કાણીપરની તાંપને સીધી લાઇન દોરી જોડવી. હવે દાબા હાથપરની લાઇન લેવો. ૬ અને ૪ નું માંપ લઇ બરાબર અધવચે એક તાંપ મુકો અને જે ચોકઠાંપર એ તાંપ આવે તે ચોકઠાંનાં પોહલાઇએથી ત્રણ ભાગ કરી, કાગળની કીનારી આગલથી બે ભાગ છોડી ૩ તાંપ મુકો. જ, ધ, ધ, ૬ જોડી નાખો, પછી જમણા હાથપરથી ઉપલો પેહલો ખાંચો છોડી પોહલાઇપરનાં બીજા ખાંચાપર લંબાઇએ ત્રણ

આકૃતી ૪ થી.

તાઇટ બેહિને
હઠેલા ભાગ.

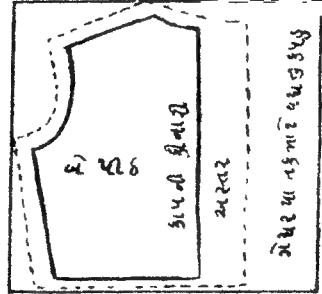
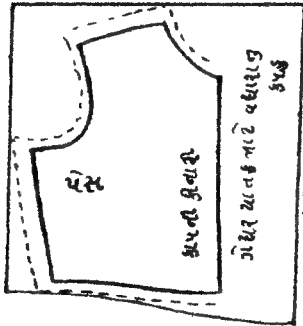

તાઇટ બેહિને
ઉપલો ભાગ.

ભાગ કરી ૩ ની સીધી લાઇને ૮ તાંપ મુકો અને ૬, ૮ જોડી નાખો. એજ મુજબ કાણી આગલની તાંપને ૩ સાથે જોડો. બરાબર ૮ આગલથી એક સીધી લાઇન હેઠે ઉતરી આ લાઇનપર એક તાંપ મુકો પછી તેને કાંદીની અધવચની તાંપ સાથે જોડી નાખો. ૩ થી કાણી સુધીની આડી લાઇનપર જે તાંપો આવી છે ત્યાં લાઇનનાં જોડાણથી અણીવાલાં ખુણાં બનશે. તેને

ગોલ કરી નાંખો. તેજ મુજબ કં, ટ લાઇન હેઠે સેદજ ગોલ વાંક કાઢો. હવે નીચે મુજબ બે કાપો છુટા કાઢવા. પહેલાં મોટો કાપ કાપી તેપર નાના કાપની જે આકૃતી રેહશે તે બીજા કાગળપર કાઢવી તે માટે તલીએ એક બીજું કાગળ મુકી તેની સાથે મોટો કાપ પીન કરવો અને નાના કાપની પેનસીલની લાઇન પ્રમાણે તેપર કાતરની આણી મારી જવી અથવા તાંચણીએ આધરા પાડવાં પછી પીન કાઢી લેવી એટલે નીચેનાં કાગળપર નાનાં કાપની આકૃતી મુજબનાં આધરા પડેલા માલમ પડશે તેપર પેનસીલે લાઇન મારી જવી અને તે લાઇન મુજબ કાપ કાપી કાઢવો.

સીવવાની રીત—આ કાપો બોડીસનાં તેમજ બાહેનાં કપડાંપર મુકી કાપતી વેલા બધી બાજુએથી ફરતી સીલાઈ રાખવી. કપડું દબલ રાખી કાપવું. કપડાની લંબાઈએ કાપતી લંબાઈ ગાઠવવી ૩૦) ઈંચ પનેહનું ૪૧) થી ૫) વાર કપડું જોઇશે દબલ પનેહ હશે તો ૨૧) થી ૩) વાર જોઇશે. પીઠ અને પેસપર ટક લેવી હોય યાને ગેધર કરવી હોય તો તે માટે જોઈતું કપડું વધારે રાખવું. બુઆ નીચલી આકૃતીઓ. એમાં જે મીડાંની લાઇન દીસે આકૃતી ૫ મી.

છે તે અસ્તરપર રાખેલી સીલાઈ છે. બાહરની લાઇન તે ઉપલું કપડું છે. પેહલાં કાપ મુકી મીડાંની લાઇન મુજબ અસ્તર કાપવું. પછી અસ્તરપરથી ઉપલું 'કપડું' કાપતી વેલા પેહલાં જોઇએ એટલી કપડાની પાહલાઈ અને લંબાઈ રાખી સીધા કટકો ફાડી લેવો અને તેપર ટક, લીટ, યા

ગધર જે જોઈએ તે ગોઠવી તૈયાર કરી તેપર અસ્તર ગોઠવી તે મુજબ કાપવું. ટક મારવા આગમજ ગલું, ખલું, યા ખીજી બાજુ કાપવી નહી. પેહલાં અસ્તર સાથે કપડાંને ફાંકી જવું. ગધર યા ટક ગલાં યા ખલાં જ્યાંખી બેસાડવી હોય ત્યાં બરાબર બેસાડી અસ્તર સાથે ફાંકી લેવું. બરાબર થયા પછી સંચાપર મુકવું. બટનની પટી પીઠપર એક ઈંચ પોહલી રાખવી. બોડીસ તૈયાર થયા પછી તેનાં નીચલા ભાગ સાથે સ્કર્ટ જોડી નાખવું. જે કેમ જોડવાનું તે સમજ નહી પડે તો એક તૈયાર સીવેલો ફ્રાંક લઈ તેમાં જોઈ તે મુજબ કરવાની કોશિશ કરવી. સ્કર્ટ માટે જેટલી લંબાઈ જોઈએ તેટલી લંબાઈનાં પનેહનાં બે યા ત્રણ ટુકડા લેવા. પોહલાઈનો આધાર ઘેરાવો જેટલો રાખવો હોય તેપર રેહશે. પછી તે ટુકડાને જોડી નાખી નીચે ટક મારી પોહલી દામણ સીવવી. કમ્બર આગલથી ફરતી પોહલી પ્લીટ મારી બોડીસનાં અસ્તર બરાબરનો ઘેરાવો રાખી જોડી નાખવું.

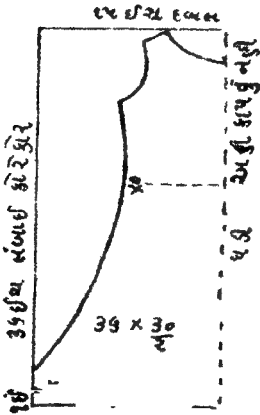
બોહિ—તે પણ પેહલાં અસ્તરની કાપી કપડા સાથે બેઉ ભાગો ફાંકવા. પછી આકૃતી ૪થીમાં નાના ભાગની ક, ખ લાઈન છે તેને મોટા ભાગની ક, ખ, લાઈન સાથે જોડી નાંખવી પછી જ, ઝ લાઈનો જોડવી. તે એવી રીતે જોડવી કે જ, આગલથી કોણી X સુધી ફાંકવી અને ઝ આગલથી કોણી X સુધી ફાંકી જવું. X આ નીચાની આગલ બંને બાજુએ થોડે ખાંચો સુમારે એક ઈંચ જેટલો નાના કાપમાં રેહવા દેવો. મોટા કાપપર કપડું વધારે રહેલું માલમ પડશે તેની ઝીણી ઝીણી ગધર લઈ નાનાં કાપનાં ખાંચામાં બેસાડી ફાંકી જવું. હવે ક, ખ સાધાં આગલથી બોહિને સીધી રાખી તેબલપર મુકી જોશો તો મોટા ભાગપરનો જ, ઝ, સાધો ફેરવાઈને નાનાં ભાગપર જોડેલો માલમ પડશે. બોહિમાં ફાંકતી વેલા જરાખી બોહ નહી આવવી જોઈએ. બરાબર થયા પછી સંચાપર મુકી દેવી.

બોડીસ સાથે બોહિ જોડતી વેલા ક, ખ, સાંધાને પેસનાં બગલનાં કાપથી ૨) યા ૨૧) ઈંચ દુર રાખી ગાલામાં ફાંકી જવી. ફાંકતી વેલા જોવું કે બોહિનો ઉપલો ભાગ આગલી બાજુએ એટલે ખલાંપર અને નીચલો નાના કાપવાલો ભાગ બગલની બાજુએ હેઠે આવેછે કે નહી. જે તેમ નહી હશે તો બોહિ ઉંધી આવશે તે બરાબર જોઈને લેવું દાબી જમણી બોહિ બેલાય નહી તેની સંભાલ રાખવી. જે ગાલા કરતાં બોહિ મોટી હોય તો ખલાંની બંને બાજુપર સેહજ ગધર લેવી. ફાંકીને પેહરાવી જોવી. હાથ સીધા લાંબો કરી જોવું કે બરાબર

અંગોઠાની સીધી લીટીમાં યોહિનો ક, ખ, સાંધા આવેછે. જો તેમ આવશે તો યોહિ બરાબર જોડાયલી હશે તે સાંધા જો હેઠ ઉપર ખસી ગયો હશે તો યોહિ પહેરયાં પછી ખેંચાયા કરશે અને વાકી ચુકી લાગશે માટે જો એ સાંધા બરાબર નહી હોય તો તે કયાં આવવો જોઈએ તે જગાપર બરાબર તાચણી મારી યોહિ ફાંકેલી ઉખેડી પાછી ફાંકવી. ઉપર લખ્યું છે કે યોહિનો સાંધા બગલના કાપથી ૨) યા ૨૧) ઈંચ દુર રાખવો. તે ચોક્કસ કયા માપે રાખવો તે પહેરયા પછી માલમ પડશે. માટે હમેશાં સાચો મારવા આગમજ યોહિ 'ફાંકીને પહેરી જોવી અને તે માપ નોંધી લેવું. હવે સધલું બરાબર થયા પછી જોઈએ તે મુજબ ગલાપર, હાથપર લેસ મુકવી.

છોકરીઓના પેટીકાટ.

આ પેટીકાટમાં આગલો ભાગ સ્કર્ટ અને યોડીસનો સલંગ એક ટુકડામાં રાખવામાં આવ્યો છે. જ્યારે યોડીસની પીઠના બે ટુકડા તેમજ સ્કર્ટનો પછવાડેનો ભાગ અલગ છે. ઘણું કરીને આખી યોડીસ છુટી

સીવી તેને સ્કર્ટ સાથે ફરતી જોડી નાંખવામાં આવેછે અને સાંધા ઉપર પટી મુકવામાં આવેછે પણ તે રીત કરતાં ઉપલી વધારે સારી લાગેછે. અને તે બનાવવાની રીત પણ સહેલી પડેછે. ગયા પ્રકરણમાં ફ્રાંકની યોડીસ આપી છે તે યોડીસનાં કાપ વાપરવા. એ પેટીકાટ કાઢળી કપડાંનાં બનાવી શકાશે. તે માટે કટલું કપડું જોઈએ તે કપડાંના પનેહપર આધાર રાખેછે. પેહલાં ખભાંથી તે જોડેલા નીચા પેટીકાટ જોઈતા હોય તેટલું નીચે માપ લેવું. તે ઉપરાંત સીલાઈ, દામણ, ટક અને જો ફ્રીલ રાખવી હોય તો તે સધલાંની ગણતરી કરી ઉપલાં માપમાં ઉમેરવી. આ માપ જો આવે તે કરતાં બેવડી લંબાઈનું કપડું જોઈશે.

એટલે ૩૦ ઈંચ પનેહનું કપડું ૧૧૧) થી ૨) વાર, આંક, નવ વરસની ઉંચા કદની એટલે ૪) શીટ ઉંચી છોકરી માટે જોઈશે.

ઉપલી આકૃતીમાં એક વાર કપડાંને પનેહમાંથી દબાવ કરી મુક્યું છે તેપર ઘોડીસનો પેસ પીન કરી તેનાં બગલ હેઠેના કાપ નીચે X આ નીશાનીથી કપડાંનાં નીચલા ભાગપર કોરેકોરની લાઇને એક ઈંચ છોડી X એવી બીજી તાપ છે. તે બંને તાપો વચ્ચે ઉપર બતાવા મુજબ કાપ દોરવો અને તલીએના ભાગને ગોલાસપર લઈ ધીમે ધીમે સીધી લાઇન સાથે મેલવી દેવો. ધ્યાનમાં રાખવું કે એ નીચલો ઘેરાવો છાતીની પોહલાઇનાં માપ કરતાં ઓછામાં ઓછો દબાવો જોઈએ. આપણા પેસના કાપમાં છાતીની પોહલાઇ (ખા) ઈંચ રાખી છે, માટે સ્કર્ટનો નીચલો ભાગ (૧૫) ઈંચ હોવો જોઈએ. સાઇડનો કાપ દોરતી વેલા નીચેથી કોરેકોરપર થોડો ભાગ એટલે જેટલો દામણુ અને ટકમાં વલાય એટલો ભાગ સીધો રાખવો. તેમ કરવાથી દામણુ વાલતી વેલા ખોલ આવશે નહીં. આકૃતીમાં વચ્ચે જે મીંડાની લાઇન છે તે કમ્મર અથવા તો ઘોડીસનો નીચેનો ભાગ બતાવે છે. જમણાં હાથપરની સીધી લીટી કપડાંની ઘડી બતાવે છે. બધી બાજુએ ફરતી સીલાઇ રાખવી.

ગલાં તથા બગલનાં ગાલાની સીલાઈ ૦૧) ઈંચ.

બગલ હેઠેનાં કાપ તથા ખભાંની સીલાઈ ૦૧૧) ઈંચ.

પીઠપર બટનની પટ્ટી આગળ સીલાઇ ૨) ઈંચ.

પીઠનાં નીચલાં ભાગપર સીલાઇ ૦૧) ઈંચ.

સ્કર્ટની હેઠે દામણુ તથા ટક માટે સીલાઇ જેટલી જોઈએ એટલી.

પીઠનાં જે ભાગપર હોલ કરવાનાં હોય તે ભાગપર ૨) ઈંચ પટ્ટીની જરૂર પડશે નહીં માટે કાપ પ્રમાણે કપડાંપર જે સીધી લાઇન દોરી હોય (જુઓ આકૃતી ૧ લી) તે લાઇનપરથી સર પાડી ૧૧) ઈંચ માપી બાકીનું કપડું ફાડી નાંખવું. બીજા પીઠનાં ભાગપર બટન આવશે તે પટ્ટી હોલવાલી પટ્ટીની બરાબર હેઠે જશે માટે તે પટ્ટી કાપતી લાઇનથી આશરે ૦૧૧) ઈંચ માપી ત્યાં બીજો સર પાડવો અને આ સર આગલથી બાકીનું કપડું નીચે વાલી લઈ પેલી પેનસીલ મારેલી કાપની લાઇન છે તેના અડસટે ફાંકી જવી.

સ્કર્ટનો પછવાડેનો ભાગ ઉપલા આગલનાં ભાગ કરતાં ૦૧) ઈંચ લાંબો રાખવો. એ ૦૧) ઈંચ ગેધર કરી પીઠ સાથે જોડતી વેલા દબાશે. પોહલાઇએ

એટલેજ એટલો સીધો પનેહજ રેહવા દેવો. લંબાઇનું માંપ લેતી વેલા આગલા ભાગપરની X X આ નીશાનીઓ વચ્ચેનાં કાપની લંબાઇ લેવી.

પીઠનો કાગળનો કાપ મુકી ઉપર લખત્રા મુજબ સીલાઇ છોડી સીવી જવું. ગણું બંને પીઠ અને પેસનું જોઇએ એટલું નીચે રાખવું. તેપર મુકવાની પટી આડકત્રાં કપડાંપરથી કાપવી એટલે બરાબર બેસશે અને ગલાંપર ખોલ આવશે નહીં. બગલના ગાલાનીથી પટી તેવીજ લેવી.

સ્કર્ટપર પીઠે બરાબર વચ્ચેથી સ્કર્ટની લંબાઇના ત્રીજા ભાગ જેટલો લાંબો કાપ મુકવો. આ કાપની બંને બાજુ બટનની જેમ પટી મુકીએ છીએ તેમ સીવી લેવી.

સ્કર્ટનાં પછવાડેનાં ભાગપર ગેધર કરી પીઠ સાથે જોડવો. કારે કાર આગલથી ૦૧) ઈંચ જેટલો ભાગ બંને બાજુપર સાદો રેહવા દેવો. ઉલટી બાજુએ સાધાપર સીધી પટી ગેધર સાથે સીવી લેવી અને પછી તેને ઘોડીસના ભાગપર વાલી ઘોટી જવી. એથી સાધા સફાઇદાર લાગશે.

ઉપર લખવા મુજબ કટલીક વેલા ઘોડીસ અને સ્કર્ટ છુટા રાખી તેને સીવીને જોડવામા આવેછે. એવા પેટીકાટ માટે સ્કર્ટનું કપડું તદ્દન સીધું પુરતી લંબાઇનું રાખવું પોહલાઇ માટે બે યા ત્રણ પનેહ (જેટલી પોહલાઇ જોઇતી હોય તે મુજબ) સીધા કટકા રાખી સાથે જોડી નાખવા. ફરતી ગેધર કમ્મરપર કરવી અને ઘોડીસ સાથે જોડી નાંખવું.

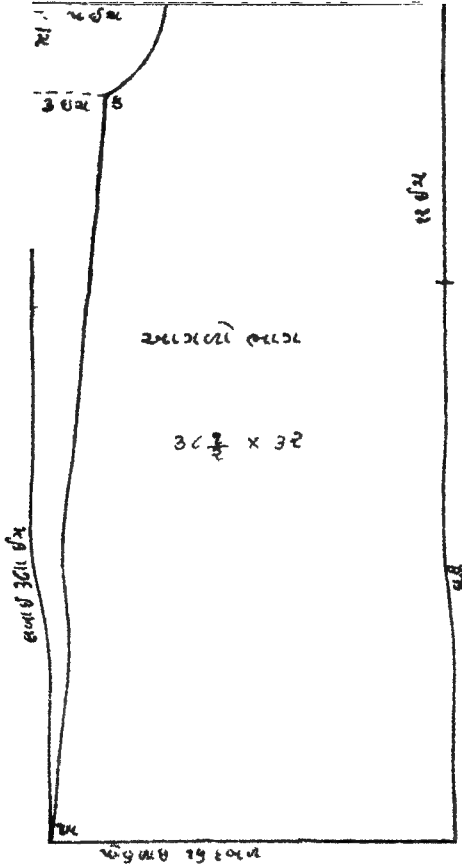
છોકરીઓનો નાઇટ ગાઉન.

આ નાઇટ ગાઉન ઉચા કદની દશથી બાર વરસની ઉમ્મરની છોકરી માટે છે. એ માટે પેહરનારની લંબાઇનું માંપ ગલાં આગલ ખભાંના સાંધા આગલથી નીચે જમીન સુધી લેવું. તે માટે ૩૨) ઈંચ પનેહનું ૩) વાર કપડું જોઇશે. જો લુઝ ઘોંઠે કરવી હશે તો થોડું વધારે જોઇશે. (સુમારે ૫ ઈંચ).

૧૫) ઈંચ લાંબો ટુકડો થોડા માટે ફાડી કાઢડો.

ઘોંઠે માટે ૧૬) ઈંચ લાંબો ટુકડો કાઢડો.

બાકી જે કપડું રહે તેનાં લ'બાધ્યેથી જે સરખા ટુકડા કરી
આકૃતી ૧ લી.

નાઇટ માઉન્ટ.

જે સરખા ટુકડા કરી
એક કટકો આગલા
ભાગ માટે અને બીજો
પીઠ માટે રાખવો.
દરેક ૩૮૧) ઈંચ લાંબા
આવશે.

આગલો ભાગ—

ઉપલા ટુકડામાંથી એક લઘુ
તેને દબાવ કરવો. પછી
પાસેની આકૃતી મુજબ
ચીતારવો. ૬, ૫ વાલો
સાઇડનો વાંક કાપતી
વેલા નીચેનાં ખુણાંપરથી
એટલે ૫ આગલથી
સુમારે ૧૧૧) ઈંચ જેટલો
કટકો સીધા કાપી પછી
વાંક લઈ લેવો. એ કટકો
સીધા રાખવાની મતલબ
એ ૬ નીચેની દામણ
વાલની વેલા તે ભાગપર
ખોલ નહીં આવે અને
સીધા બેસે. જે ૦૧૧)
ઈંચ દામણ પોહલી
રાખવી હોય તો તેટલીજ
પોહલાઇ પછવાડેથી વ-
લશે અને ૦૧) ઈંચ
અંદર દાખવામાં જશે
માટે ઉપર લખવા મુજબ
૧૧૧) ઈંચનો કટકો
સીધા રાખવો.

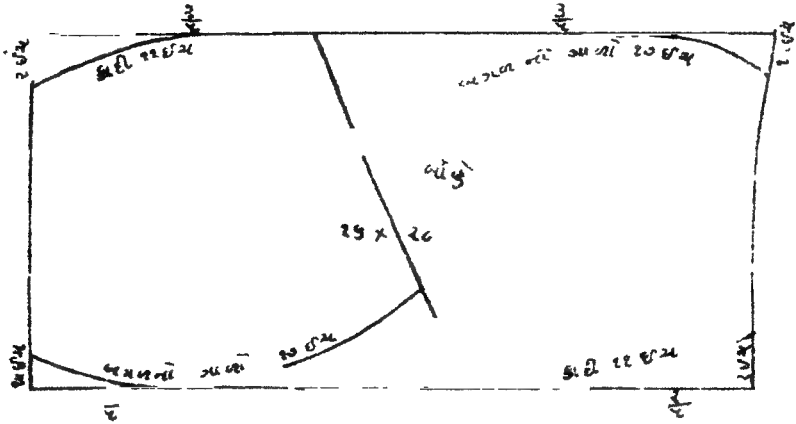
ગલાં આગલનો ખુલ્લો ભાગ—એ માટે ઘડી વાલેલા ભાગપર છેક ઉપરથી ૧૨) ઈંચની લબાઈએ કાપવું. ઘડી ખોલ્યા પછી એ ૧૨) ઈંચવાલો ભાગ બરાબર વચ્ચે આવશે.

પીઠ—પીઠ બરાબર આગલા ભાગની માફકજ કાપવી. ફક્ત વચ્ચેથી કાપવી નહીં.

બોહું—૧૬) ઈંચ લાંબા અને ૨૮) ઈંચ પોહલા ટુકડામાંથી કાપવી. (જુઓ આકૃતી ૨ જી).

ખીરાપ સ્લીવ કે જે આપણા લોકો સાધારણ રીતે “લુગ” બોહુંને નામે આલખેછે તેવી જો બોહું કાપવી હોય તો તે માટે પાંચ છ ઈંચ કપડું વધુ જોઈશે તે ત્રીજી આકૃતી મુજબ કાપવી.

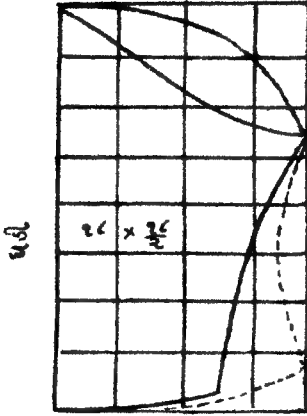
આકૃતી ૨ જી.

બોહું જમણી તથા દાબી.

આકૃતિ ૩ જી.

લુગ જોડે.

આકૃતિ ૨ જી પ્રમાણે જોડે કાપ-

વાની સમજ—જોડેની લંબાઈ ૧૬) ઈંચ અને પોહલાઈ બંને જોડે બલી ૨૮) ઈંચ છે. એટલે લંબાઈ કરતાં બંને જોડેની પોહલાઈનું સામઢું માપ ૧૧૧) ગણું વધારે થશે. જે એ કરતાં નાના બચ્ચાંની એટલે ચાર પાંચ વરસનાં બચ્ચાંની જોડે કાપવી હોય તો લંબાઈ કરતાં પોહલાઈ દબલ રાખવી. હવે પોહલાઈનાં એટલે ૨૮) ઈંચનાં પાંચ સરખા ભાગ કરી તેમાંનાં બે ભાગ ઉપરની લાઈનનાં દાબા હાથનાં ખુણાંપરથી માંપી એક તાંપ મુકવી. એજ લાઈનનાં જમણાં હાથનાં ખુણાંપરથી માંપીયું તો ત્રણ ભાગ રહેશે. હવે એની બરાબર હેઠની સીધી લાઈનપર દાબા હાથનાં ખુણાં-

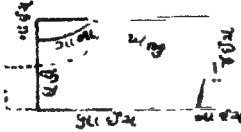
પરથી ત્રણ ભાગ જેટલું માપ લઈ એક તાંપ મુકવી. એજ લાઈનપર જમણાં હાથનાં ખુણાંપરથી માંપીયું તો બે ભાગ આવશે. ઉપર અને હેઠની બંને તાંપોને જોડી નાંખો એટલે વચ્ચે એક આડકત્રી લાઈન આવશે. દાબા હાથનાં ઉપરના ખુણાંપરથી ૨) ઈંચ હેઠ ઉતરી એક તાંપ મુકી તેને ફેપર મુકેલી તાંપ સાથે ગોલ ઘાટ કરી જોડી નાંખો એટલે કાદીનો ભાગ દોરારો. જેનું માપ ૧૧) ઈંચ જેટલું થશે. એજ મુજબ જમણાં હાથપરના નીચેના ખુણાંથી ૨) ઈંચ ઉપર માંપી એક તાંપ મુકી તેને નીચલા ફે ભાગ સાથે જોડી બીજી જોડેની કાદીનો ગોલ આકાર કાઢાડો પછી બગલનો ગાલો ચીતારો. તે માટે દાબા હાથનાં નીચલા ખુણાંપરથી ૧૧) ઈંચ ઉપર માંપી એક તાંપ મુકો, તે તાંપથી એજ સીધી લાઈનપર કાદીની જે પેહલી તાંપ મુકી છે ત્યાંસુધી માંપ લેવો અને જે માંપ આવે તેટલુંજ કાદીની લાઈનનાં બીજાં છેડાપરની તાંપથી નીચે આડી વચ્ચેની લાઈનપર માંપ લેવો. હવે નીચેથી ૧૧) ઈંચ છોડી જે તાંપ મુકી હતી ત્યાંથી આ છેલ્લી તાંપ સુધી ગોલ આકાર કાઢી બગલનો ગાલો ચીતારો. એનું માપ ૧૭) ઈંચ આવશે. એજ મુજબ જમણી બાજુની જોડેને બગલનો ગાલો ચીતારો. તે માટે

જમણી બાળુના ઉપલા ખુણાંપરથી ૧૧) ઈંચ હેઠે ઉતરી તેજ લાઇનપર કાંદી માટે જે પહેલી તાપ મુકી છે તે સીધી લાઇનનું માપ લઈ તેજ માપ આડકત્રી લાઇનપર હેઠથી માપીને મુકા, અને બંને તાંપો જોડી બગલનો ખીન્ન ગાંઠો ચીતારો, તેનું માંપ ઉપર મુજબ ૧૭) ઈંચ થશે હવે વચ્ચેની આડકત્રી લાઇન કાપી કાઢો એટલે બંને બોલે છુટી પડશે. પછી કાંદી તેમજ બગલની લાઇનપરથી બંને કાપો કાપી કાઢો. એ બોલે નાઇટ ગાઉનનાં ગાંઠોમાં જોડતી વેલાએ એવી રીતે મુકવી કે તેનાં સાધાપરનો આડકત્રો ભાગ હાથના હેઠલા ભાગપર આવે અને સીધો ભાગ ઉપલા ભાગપર આવે. એવી રીતે કપાયલી એક બોલે કપડાંની ચટી બાળુએ અને બીજી ઉલટી બાળુએ આવશે, માટે જે કપડાંની ચટી અને ઉધી બાળુ ન જણાતી હોય તેવા કપડાપર એ રીતે કાપવું. અથવા તો એ નાઇટ ગાઉનની બોલે સાથે કાપવાથી બરાબર આવશે.

ત્રીજી આકૃતી—લુઝ બોલેની છે. તે આકૃતીમાં જોડસીધી લાઇન મુજબ યા મીડાવાલી લાઇન મુજબ કાઢખી રીતે કાપવી. સીધી લાઇને કાપવાથી નીચલા ભાગપર એાછી ગેધર આવશે. મીડાવાલી લાઇન મુજબ વધારે ગેધર આવશે અને આખી બોલે વધારે પોહલી લાગશે. જ્યારે પહેલી રીત મુજબ નીચેથી સાંકડી થશે.

ચોક્ક—આગલનો તેમજ પીઠનો ચોક્ક બંને એકજ ટુકડામાંથી કાઢવા છે. એટલે બન્ને આગલથી સાંધા આવશે નહીં. એ સાધા વગરનો ચોક્ક કાપવાની રીત અગાઉ બચ્ચાનાં લાખા ઝબ્બામાં આપી છે (પાનું ૨૩ મુ) તે બુચ્ચા આ ચોક્કની લંબાઈ પણ ૪) ઈંચ રાખવી. પોહલાઈમાં ફેર આવશે તે માટે પહેરનારનું માપ લેવું. પહેલાં પીઠનો કાપ કાઢવો કારણ પીઠ બંધ આવશે અને આગલો ભાગ ઉધાડો રહેશે તે માટે પીઠના ગલાં આગલથી ૪) ઈંચ હેઠે ઉતરી પીઠની પોહલાઈનું માંપ લેવું. નમુનામાં પીઠની પોહલાઈ ૧૨) ઈંચ લીધી છે. તે માટે પોહલાઈએ કાગળ ૧૧) ગણું વધારે જોડશે એટલે ૧૫) ઈંચ. અને લંબાઈએ માપ કરતાં દબલ રાખી ૧) ઈંચ વધુ લેવું, એટલે ચોક્ક જો ૪) ઈંચ લાંબો હોય તો કાગળ ૯) ઈંચ જોડશે. પછી નીચે આપેલી આકૃતી મુજબ પીઠ ચીતારી અગાઉનાં પ્રકરણમાં સમજાવા મુજબ આગલો ભાગ કાપી કાઢવો. બીજી રીત નીચે મુજબ છે તે જો સહેલ પડે તો તે મુજબ કાપો. લંબાઈનું માપ ૪) ઈંચ, પોહલાઈ ૧૨) ઈંચ, પોહલાઈએ

૧) ઈચ્છિ કાગળ વધારે રાખો કારણ ખલું માંપ કરતાં ૦૧૧) ઈચ્છિ બાહર આવશે. પોહલાઈએથી કાગળ દબલ કરો એટલે કાગળની પોહલાઈ ૬૧૧) ઈચ્છિ થશે. પછી આકૃતી મુજબ કાપી 'કાહડો' તેમાં જે મીડાની લાઈન મુકી છે તેપર હમણા પ્યાન આપવું નહીં. ફક્ત સીધી લાઈન મુજબ કાપી જવું. જમણાં હાથની ઉભી સીધી લાઈનના ૩) સરખા ભાગ કરી તેમાના પેહલા ભાગપર ખભાંની તાંપ છે. હવે એ કાપ કરતાં લાંબાઈ તેમજ પોહલાઈએ વધારે મોટું બીજું કાગળ લેવો,

અને તેને પોહલાઈએથી દબલ કરી તેની ઉપર ઉપલો પીઠનો કાપ દબલજ વાંચીને મુકો, અને દાબા હાથપરની ધડી તથા ગલાંના કાપ સીવાય બધી બાજુએથી ફરતી લાઈન આકૃતી મુજબ મારી જવો. ધડી આગલથી ૧) ઈચ્છિ છોડી જેમ મીડાની લાઈન મારી છે તેમ ; તથા ગલું પણ મીડાની લાઈન મુજબ નીચેના કાગળપર ચીતારી તે કાગળને પેનસીલની લાઈન મુજબ કાપી કાહડો, એટલે આગલો ચોક છુટો નીકલશે. એ બંને ચોકને જે છુટા પાડયા વગર કાપવા હોય તો કપડું કાપતી વેલા ખભાં આગલથી જોડીને મુકવા. એવી રીતે મુકવા કે પીઠ સીધી રહે અને આગલો ભાગ વાકા આવે એ મુજબ કપડાપર બરાબર તાચણી મારીને મુકવા અને, ખભા સીવાય સઘલી બાજુએથી સીલાઈ છોડી કાપી જવું. ચોકની પછવાડે અસ્તર મુકવું જોઈશે માટે ઉપલા કપડાંનેજ માંપનું અસ્તર કાપવું.

સીવવાની રીત—ચોક સીવતી વેલાએ આગલો ભાગ આડકત્રાં કપડાંપર હોવાથી તે જરાબી ખેંચાઈ નહીં જાય તેની સલાહ રાખવી. અસ્તર તથા કપડાંને પહેલાં સીધું અકેકપર મુકીને ફાંકી જવું. પીઠની બરાબર વચ્ચેથી સર પાડી તેબી ફાંકી જવી કેમકે સરી નહીં જાય, તેજ મુજબ આગલા ભાગની કીનારી પણ ફાંકી પેહરનારના આંગપર મુકી જેવું કે બરાબર આવેછે યા નહીં. જો ખભાં ઘણાં મોટાં હોય તો ખભાં આગલથી બગલનો આખો ભાગ જરા કોતરી કાહડવો પણ પ્યાન રાખવું કે બદયાનની માફક નાઈટ ગાઉન બરાબર તાઈટ બેસવો નહીં જોઈએ. માટે ખભાં અને બગલનો ગાલો બદયાનનાં કાપ કરતાં મોટાં રાખવા જોઈએ જો ઘણાંજ મોટા હોય તોજ આઈના કરવાં. હવે નાઈટ ગાઉનની પીઠ લઈ તેનાં ઉપલા સીધા

ભાગને બરાબર વચ્ચેથી સર પાડવો અને પીઠના ચોકનેબી વચ્ચેથી જ્યાં ફાંક મારી છે ત્યાંથી પકડી બંને સાથે તાંચણી મારવી. પછી બંનેનાં બગલના ગાલા સાથે પકડી તાંચણી મારવી. નાખટ ગાઉનપર જેટલું કપડું વધારે હોય તેટલાં કપડાંને ગેધર કરી ચોકપર ફાંકી લેવું. બગલના ગાલા આગલથી એક ઈંચ છોડી ગેધર કરવી એટલે અરધી પીઠ ફકાશે. તેજ મુજબ બીજી બાજુએ પણ કરવું. ચોકને ફાંકતી વેલાએ સાથે અસ્તર પકડવું નહીં. ફકત ચોકનાં કપડાં સાથેજ ફાંકીને સંચામાં મુકી દેવું. અસ્તર છુટું રહેશે તેને પછવાડેથી સાંધાપર વાલીને દ્વાથે સીવી નાખવું. અથવા તો અસ્તર અને કપડાંની વચ્ચે નાખટ ગાઉનની ગેધર પકડી ફાંકવું અને સંચો મારયા પછી હિલટાવી સવર કરવું.

આગલા ભાગ બેસાડતી વેલા વચ્ચેના કાપ આગલથી ૧૧) યા ૨) ઈંચ છોડી ગેધર કરવી યા ટક અથવા પ્લીટ મારવી. ચોકના બગલનાં ગાલા સાથે નાખટ ગાઉનનો બગલનો ગાલો બરાબર જોડવાની સંભાલ રાખવી. જોડતી વેલાએ અસ્તર અલગ રાખવું અને સંચો મારયા પછી સાંધાપરથી વાલીને સીવી નાખવું.

નાખટ-ગાઉનના આગલના તેમજ પીઠનાં ભાગો જોડી નાંખવા. નીચેની દામણ સીવવી.

બોંહે—બોંહે જે લુઝ કાઢી હોય તો બગલનાં સાંધા આગલથી આગલા ભાગ તરફ ૨) ઈંચ છોડી બોંહેનો સાંધો જોડવો. જે બોંહે સાદી એટલે ઉપલી આકૃતિ મુજબની હોય તો તેનો સાંધો નાખટ ગાઉનનાં બગલના સાંધા સાથે જોડવો. બોંહેનો ગાલો જે મોટો હોય તો ખભાંની બંને બાજુએ ગેધર કરી બેસાડવી.

બટનની પટી—એ પટી ઘણી જુદી જુદી રીતે મુકાય છે.

સેહલી રીત નીચે મુજબ છે—વચમાં જે કાપ મુક્યો છે તે બંને કાપપર નીચેથી જમણી અને દાબી બાજુએ ૦૧) ઈંચ આડો કાપ મુકવા. હવે જેટલો ભાગ ઉધાડો હોય તેનું છેક ગલા આગલથી નીચે સુધી માંપ લઈ તેટલી લંબાઈની પટી ૧૧) ઈંચ પોહલી બે જુદી જુદી કાપવી અને બંને બાજુએ મુકવી. ઉપર જે ૦૧) ઈંચ આડો કાપ મુક્યો છે તે આ પટીનાં જોડાણ માટે છે. એ કાપથી પટી સીધી બેસશે, ખોલ આવશે

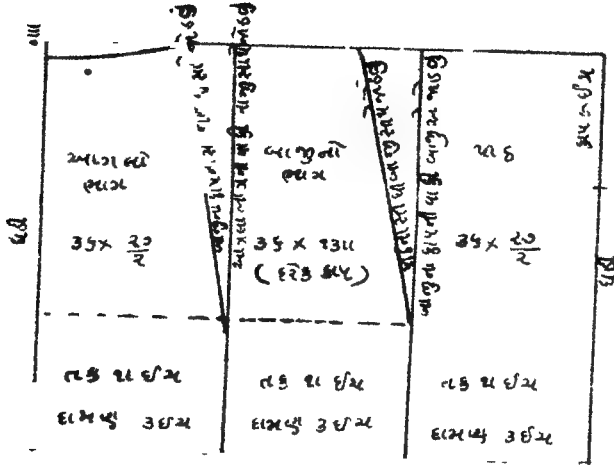
નહી. પટી જોડયા પછી ઉભટી બાબુએથી ૦૧) ઈચિ વાલીને સીવી નાંખવી એટલે બંને બાબુએ ૦૧૧) ઈચિ પોહલી પટી રેહશે. હવે જે પટીપર બતન કરવા હોય (કેટલાંકો દાખી અને કેટલાંક જમણી બાબુએ બતન કરેછે.) તેની નીચે સુમારે ૦૧૨) ઈચિ જેટલો આડો કાપ પટીની લગોલગ મુકવો. સાંમેની પટી એટલે “હોલ” ની પટી તેની ઉપર મુકી નીચેથી આડી લાઇનમાં એટલે કાપથી ૦૧૩) ઈચિ ઉપર બાબુઓ મારવો. એ બાબુઓ છેક નીચે સુધી આવવો જોઈએ કે જેથી બંને પટી એક બીજાપર આવી જોડાયલી રહે. પહેલાં ફાંકીને બાબુઓ મારવો કે નીચેનો ભાગ સરી ન જાય. ઉધી બાબુએથી એક ટેપનો કટકો ૧૧) ઈચિ જેટલો લાંબો લઇ પેલા કાપપર સીવી જવો કે ચુંથાયલો ભાગ દીસે નહી અને ઘાવામાં કપડું ફાટે નહી. આખી પટીપર બે યા ત્રણ બતન એકસરખા તકાવતે કરવાં.

કંફ—છુઝ બોહિપર નાનો કંફ મુકવો. સાદી બોહુ માટે ૮) ઈચિ લાંબી અને ૩) ઈચિ પોહલી પટી લઇ બોહિનાં નીચલા ભાગપર ગેધર કરી પટી જોડીને સીવી જવી પછી ઉધી બાબુએથી વાલીને સીવવી. પટીની પોહલાઇ તથા લંબાઇ જેટલી ગમે એટલી રાખવી.

ગલાંપર લેસ મુકવી યા સાદી પટી કોલર માફક ઉભી મુકવી.

પ્રકરણ ૫ મું.

બધરાંઓના પેટીકાટ (ફ્લેનલનો) નમુના ૧ લો.

પેટીકાટ.

આકૃતી ૧ લી.

પાસે આપેલો પેટીકાટ સૌથી સહેલી રીતે બનાવી શકાય છે. નવું સીવનારાંઓએ પેહલાં એ સીવવાની કાશોશ કરવાથી ફાયદો થશે.

આકૃતીપરથીજ એની દરેક સમજણ સમજી શકાશે. એ પેટીકાટ ફ્લેનલનો બનાવા માટે છે. તે માટે ૩) વાર કપકું નેધરે. જેના પનેહ ૨૭) ઈંચ હોવો નેધરે. પેહલે કપડાંની લંબાઈએથી ૩) સરખા ભાગ કરી ટુકડા કરવા.

પેહલા ટુકડાની પનેહમાંથી ધડી વાલી આગલો ભાગ કાઢવો. એ ટુકડાની લંબાઈ અને પોહલાઈએ ત્રણ સરખા ભાગ કરી તે દરેક ભાગ

આગલ ટાંચણી મારી સર પાડવા. પછી આકૃતીમાં પેનસીલની વાંકી લાઇન છે તે મુજબ સર પાડી બંને પડ સાથે પકડી કાપી નાખવા. કમ્મર આગલ જે વાંક છે, તે માટે સીધી લાઇનપરથી ૦ાા) ઈચ હેંટ ઉતરી પોહલાઇનાં ત્રીજા ભાગ સાથે વાંક લઈ પેનસીલની લાઇન પાડી તે મુજબ કાપવું. ઘણાં જડાં માણસ માટે ૦ાા) ઈચ કરતાં વધારે નીચે ઉતરવું.

બાજુનાં કાપ માટે પનેહમાંથી કપડું દબલ કરી બંને ભાગો છુટા કરવા પછી વાંકો ભાગ પેહલેની માફકજ કાપવો. એ કાપ કમ્મરપરથી સલંગજ રાખ્યો છે. જોઈએ તો કાગળના કાપ કાપી તેપરથી કપડું વેતરવું.

પીઠનો ભાગ ઘડી વાલી બધી ગમથી સલંગ રાખવો તેમાં કાંઈપણ કાપ કાઢવો નહી. ફક્ત પછવાડેથી ખુલ્લો રાખવા માટે ઘડીની બાજુએથી ૯) ઈચ લાંબા કાપ પાડવો.

આગલા ભાગની બેઉ વાંકી બાજુએને બાજુનાં ભાગની સલંગ બાજુ સાથે જોડવી. તેમજ બાજુનાં કાપની વાંકી બાજુએને પીઠનાં સલંગ ભાગો સાથે જોડવી.

લંબાઇના નીચેના ત્રીજા ભાગ તદ્દન સલંગ રાખ્યો છે. જે મીડાંની લાઇનપરથી જણાઈ આવશે. તેનું કારણ એ છે કે એટલા ભાગપર પોહલી દામણ તથા ટક આવશે. કાપનો વાંક જે નીચે સુધી લંબાવીએ તો દામણ તથા ટક સીવતી વેલાએ નીચે ખોલ આવે. જોઈએ તો ૧૧) ઈચની એક ટક મારવી યા જણી જણી વધારે મારવી. કમ્મરપર ચારપનો ગોલ લેફો કાપી મુકવો જે કાપવાની રીત પછવાડે આપવામા આવશે. કેટલાકો કમ્મરપર સાદો લેફો મુકીને સીવેછે. પણ તેનાં કરતા પોહલો કાપનો લેફો કમ્મરપર વધારે બંધ બેસેછે. પેટીકાટ કમ્મરપર બંધ બેસતો લાવવા માટેજ તેના આગલા તેમજ બાજુનાં ભાગ કાપીને સાકડા કરવા પડેછે. લેફો મુકતી વેલાએ આગલો ભાગ તદ્દન સાદો રાખવો અને પીઠનાં ભાગને પ્લીટ મારવી. પીઠનાં ખુલ્લા ભાગપરથી પ્લીટ મારવાની શરૂ કરવી. પાસે પાસે મારતાં જવું અને બાજુનાં કાપપર એક યા બે પ્લીટ મારી અટકી જવું. આગલો ભાગ તદ્દન સાદો રાખવો. એજ મુજબ બીજી બાજુએ પણ કરવું. જે પેટીકાટ સુતરાઉ હોય તો પ્લીટને બદલે ગેધર કરવી.

પછવાડેના ખુલ્લો ભાગ સીવવાની રીત—લેફો મુકવા આગમજ આખો પેટીકાટ સીવી તેને સવરો કરવો. પછી કમ્મરનો ભાગ ઉપર રાખી સીવનારની સામે પકડી પીઠની બરાબર અધવચે એક તાંચણી મારવી. અને તે તાંચણીની ૦૧) ઈંચ દાખી બાજુએથી ૮) થી ૯) ઈંચ લાંબો કાપ મુકવો. જો લેફો સાદી પટીનો મુકવો હોય તો એ કાપ ૧૨) ઈંચ લાંબો જોઈશે પણ જો કાપનો ગોલ લેફો હશે તો પેહલું માપ પુરતું થશે. પછી જમણાં હાથપરથી ૧) ઈંચ વાલીને ઉપલા કાપની લંબાઈએ સીવી જવું. દાખા કાપપર ૦૧) ઈંચ વાલીને સીવવું. પછી પછવાડેની બાજુએ નીચેથી ૦૧) ઈંચ એટલે પટીની પોહલાઈ જેટલો કાપ મુકવો જેથી તેટલો વાલેલો ભાગ બરાબર બેસશે.

જમણી બાજુની પટી ૧) ઈંચ જેટલી દાખી બાજુની પટીપર મુકવી. પછી નીચેથી બરાબર પકડીને પેલા પછવાડે કાપેલા ભાગની સુમારે ૦૧) ઈંચ ઉપર ફાંકવું અને તે ફાંકપર બખ્યાની બે હાર એકેક નીચે મારી જવી. ઉધી બાજુએથી એક ટેપનો કટકો આડા ચીરાયલા કાપપર સીવી લેવો જેથી મજબુત રહેશે.

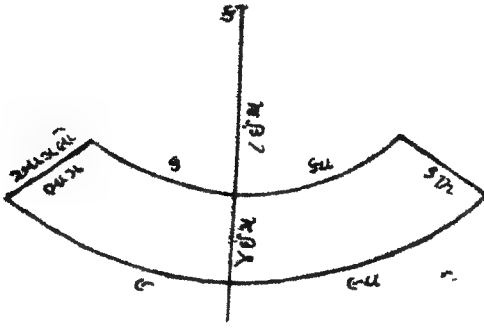
કમ્મરને બેસ્તો ગોલ કાપનો લેફો.

આ લેફો પેટીકાટ માટે ઘણો કામનો છે. તે માપનો બનાવવાથી કમ્મરપર સફાઈથી તંગ બેસે છે જેથી કમ્મરપર પેટીકાટનો કુચો થતો નથી. જડાં બધરાંચોએ હમેશાં આવા લેફોનો પેટીકાટ પેહરવો જોઈએ તેમજ પટલાઓને પણ તે શોભે છે. પેટીકાટ જો ઘણાં જડાં યા ગરમ કપડાંનો બનાવેલો હોય તો લેફો માટે પટલું સુતરાઉ કપડું વાપરવું, જેવું કે લાનકલાથ પટલી જગનાથી, નેનસુખ વગેરે.

પેહલાં કાગજનો કાપ કાઢવો. કમ્મરનું માપ લઈ તેની ૪) ઈંચ નીચે બીજું ફરતું માપ લેવું. કારણ લેફો ૪) ઈંચ પોહલો આવશે, તે કરતાં વધારે પોહલો જોઈએ તો તેટલું નીચે માપ લેવું. પણ ૬) ઈંચથી વધારે મોટો લેફો લેવો નહીં. કમ્મરનું તેમજ નીચેનું બંને માપ લીધા પછી તેનો અરધો

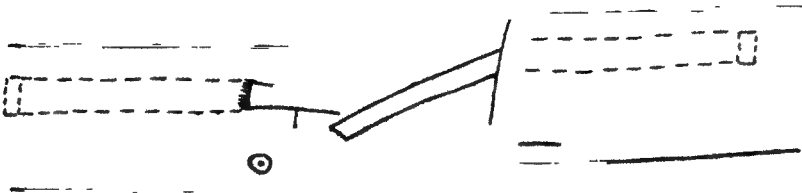
ભાગ કરવો કેમજે કાપ અરધા ભાગે ચીતારવો છે.

કાગળ એ અરધા માપ કરતાં બધે ઈંચ મોટું રાખવું. ધારો કે કમ્બર ૨૪) ઈંચ છે અને તેની ૪) ઈંચ નીચેનું માપ ૩૬) ઈંચ છે તો $24 \div 2 + 2 = 14$; $36 \div 2 + 2 = 20$; એટલે કાગળ 14×20 આવશે. હવે જેટલી કમ્બર હોય તેના ત્રીજા ભાગ કરવો. ૨૪) ઈંચનો

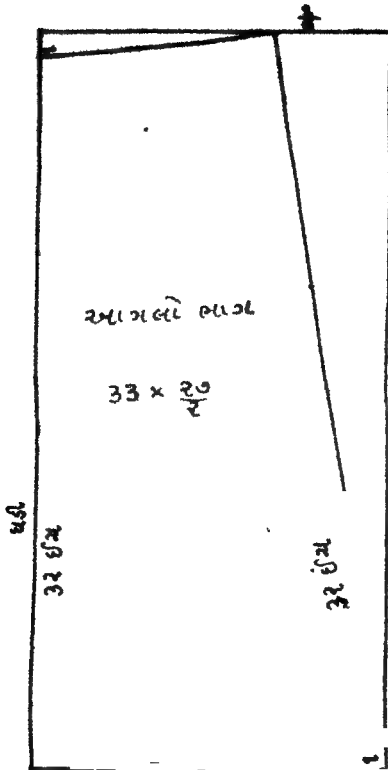
ત્રીજા ભાગ ૮) થશે. એક મોટા કંપાસ લઈ કે પર તેની એક અણી મુકી ૮) ઈંચનાં માંપે એક વાંક દોરો. જો કંપાસ નહીં હોય તો ટેપનો એક છેડો કે આગલ પીન કરો, (ડરોઈગિની પીન લઈ સહેલાઈથી થઈ શકશે) પછી ૮) ઈંચનાં માંપ આગલ એક નાકું પાડી તેમાં ત્રીણી પેનસીલનો કટકો ખોસી તે પેનસીલ ફેરવીને વાંક પાડવો. પેલો પીન કાઢેલો છેડો બીલકુલ ખીસવો નહીં જોઈએ. ટેપ જો આંધર પાડવાથી ખરાબ થઈ જાય તો એક દોરીનાં ટુકડાથી પણ થઈ શકશે. પણ માંપ લેવામાં ચુક કરવી નહીં. એ વાંક કમ્બરનો આવશે તેની ખરાબર હેઠે એટલે સીધી લાઈન પર બીજા ૪) ઈંચ માંપો (જે લેફ્ટની પોહલાઈ છે) $8 + 4 = 12$. બીજા વાંક ૧૨) ઈંચ માપ લઈ ઉપરની માફકજ દોરો. હવે વચ્ચેની સીધી લાઈનનાં દાબા હાથ પર ઉપલા વાંક પર કમ્બરનો ચોથો ભાગ માંપો. જમણાં હાથ પર ૦૧) ઈંચ વધુ રાખો. ૨૪) નો ચોથો ભાગ ૬) ઈંચ થશે. અરધા ઈંચ વધુ રાખવાનું કારણ સીલાઈ તથા છેડાને એક ભાગ બટનની પટ્ટી માફક નીચે દબાય તે માટે છે. વચલી સીધી લાઈનની બંને બાજુએ એ રીતે તાંપ કાઢા પછી નીચેની લાઈન પર નીચલું માંપ જો હોય તેના ચોથો ભાગ ઉપર મુજબન મુકો, ત્યાંબી જમણાં હાથ પર ૦૧) ઈંચ વધારે રાખવું. ૩૬) ઈંચનો ચોથો ભાગ ૯) થશે. એ બંને તાંપો વાંક પર મુક્યા પછી ઉપરની તાંપ સાથે જોડી નાંખો. મોટો

ભાગ એટલે જમણાં હાથપરનો ભાગ પીઠનો આવશે, કારણ ત્યાં સીલાઈ આવશે. નાનો ભાગ એટલે દાબો આગલી બાજુએ રહેશે. હવે બાજુની બંને લાઇન તથા ઉપર હેડનાં વાંક પ્રમાણે કાપી કાઢો. એ માંપ અરધી કમ્મરનું થશે. કપડું કાપતી વેલા આગલા ભાગને દબલ કપડાંની ઘડીપર મુકશે. તે વચ્ચે સાંધા નહીં આવશે. પણ જો કપડું આછું હોય તે વચ્ચે સાંધા રાખવો, બધી ગમ ફરતી સીલાઈ રાખવી. એ આખો લેફા દબલ જોઈશે, માટે પછવાડેના ભાગ અસ્તરનો લેવો. યા એજ કપડાને રાખવો, પછી બંને ભાગને સાથે મુકી ઉલટી બાજુએથી ઉપરનાં વાંકપરથી એટલે કમ્મર આગલથી ફાંટી, સંચામાં મુકી ઉંલાવી નાંખી સવરો કરવો. ફાંકતી વેલા વાંકપર બંને ઈંચને તફાવતે કાતરથી ઝીણા ચપકા મુકવા તેમ કરવાથી વાંક બરાબર થેસશે અને ખોલ નહીં આવશે. નીચલા ઘેરાવાને પેટીકાટ સાથે ઉપર લખવા મુજબ જોડી નાંખવો. લેફાનાં ચટા પડને પેટીકાટ સાથે ફાંકવું અને ઉલટાં પડને ઉપરથી વાલી સાંધાપરથી સંચામાં બખ્ખો મારી જવો. બાજુપરનાં બંને છેડા અંદરથી વાલી સીવી જવા. બંને છેડાને નાંકથી ૦૧) ઈંચ અને કમ્મરની કીનારીની નીચેથી ૦૧) ઈંચ સીધા બખ્ખાની લાઇન ૪) લાંબી મારી જવી. તેની નીચે ૦૧) ઈંચપર બીજી તેવી લાઇન મારવી, એમ બંને બાજુએ કરવું. પછી દાબા હાથપર છેડેથી ૦૧) ઈંચ દુર લેફાનું ઉપલું પડ ૦૧) ઈંચ જેટલું કાપી તે કાપપર બટન હોલ કરવું. બીજા છેડાપર એવીજ રીતે પણ પછવાડેનાં અસ્તરના એકજ પડ ઉપર કાપ મુકી તેને બટન હોલ કરી લેવો. (જુઓ પાસેની આકૃતિ). બંને છેડા એક બીજા પર આવી ટેપથી બંધાશે. નીચે એક બાજુએ બટન અને બીજી બાજુ હોલ કરો.

બધરાંના પેટીકાટ (નમુના બીજો).

સાધારણ રીતે વપરાતા પેટીકાટમાં આ જાતનો પેટીકાટ કાપવાની રીત સૌથી સહેલી અને સારી ગણાય છે. આગલા અકરણમાં આપેલા કમ્બરને માપનો ગોલ લેફે આ જાતનાં પેટીકાટ પર બેસાડવાથી તે કમ્બર પર વધારે સારી રીતે બંધ બેસશે.

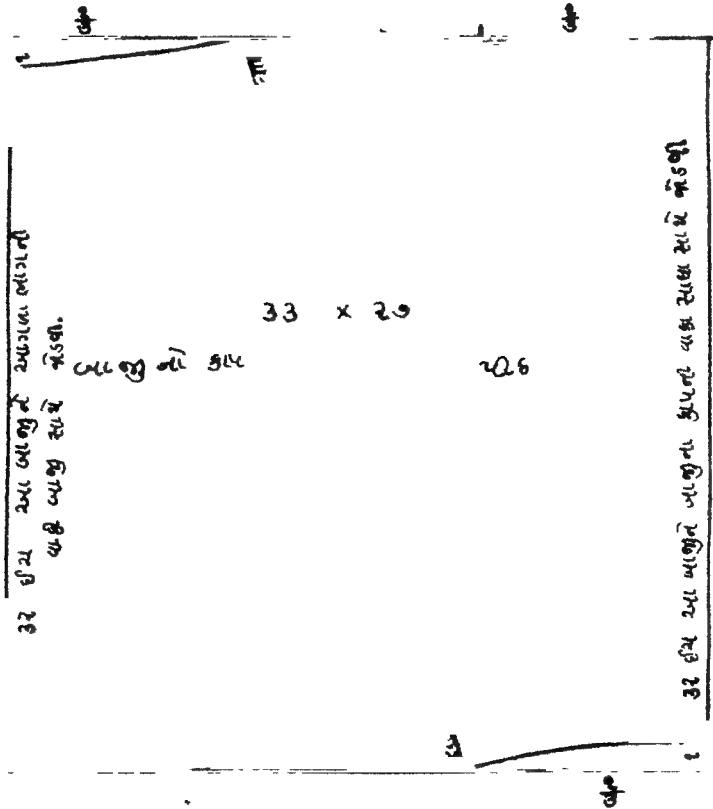

પેટીકાટ.

પેહલાં ૩૩) ઈંચની લંબાઈનાં ત્રણ સરખા ટુકડા લેવા. પનેહમાં કપકુ જેમ હોય તેમજ રહેવા દેવું. ફલેનલનો પનેહ ૨૭) ઈંચ આવશે. જો છીટ યા લાનકલાથ હશે તો ૩૦) ઈંચથી ૩૬) ઈંચ સુધી આવશે. માટે જેખી કપકુ હોય તે પનેહમાં એમજ રહેવા દેવું. લંબાઈ પણ ઉપલાં માંપ કરતાં વધારે યા ઓછી જેટલી જોઈએ તેટલી રાખવી. પછી ઉપલા ત્રણ ટુકડામાંથી એક લાઇ તેને દબાવ કરવો. તેમ કીધા પછી પોહલાઇએ ઘડી વાલી કીનારી પર તેનાં ત્રણ સરખા ભાગે સર પાડવા. દાબા હાથનાં ખુણાં પર ન્યાં ઘડી છે ત્યાં ઉપલા ખુણાં પરથી એક ઈંચ નીચે ઉતરી પેનસીલે નીશાની કરવી. પછી પોહલાઇએ કીધેલા ત્રણ ભાગમાંથી જમણાં હાથ પરનો એક ભાગ છોડી ત્યાં બીજી નીશાની મુકવી અને બંને નીશાનીઓ વચ્ચે એક વાંક દોરવો (જુઓ ઉપલી આકૃતી). હવે

ન્યાંથી જે ભાગ પોહલાઇએ છોડી દીધો છે ત્યાંથી કપકુ બરાબર હાથમાં

પકડી નીચેની પોહલાઈનાં નાંકા સુધી એક સર પાડો. એ સરની લંબાઈ આગલી બાજુના સીધા સર (જ્યાં ઉપરથી એક ઈંચ છાડયું છે ત્યાંથી માપો) જેટલી મથાલથી માંપીને લેવો એટલે નીચેથી એક ઈંચ નીકલી જશે. ત્યાં એક નીશાની કરી નીચેનો વાક દોરો. (જુઓ આકૃતી). હવે ઉપર તેમજ હેઠેનાં વાંક મુજબ કપડું કાપી કાઢો. તેજ મુજબ ઉપરથી જે આડો સર પાડ્યો છે તેપરથી કાપી જાઓ. ઘડીવાલો ભાગ એમજ રાખવો. કપડાંને ખોલી નાંખો, એ ભાગ આગલો છે. એની બાજુઓ આરપે (cross) કપાયલી આવશે.

હવે બાકી રહેલાં કપડાંનાં જે ટુકડા એમનાએમ એકેકપર મુકો. એ ટુકડાએને પનેહમાંથી વાલવા નહી. પછી પનેહમાંથી ઉપલી બાજુએ ત્રણ ભાગ કરી સર પાડો. તેજ મુજબ નીચેથી પણ કરો. ઉપલી બાજુએ તમારા દાબા હાથપરથી એક ઈંચ નીચે ઉતરી પેહલા ટુકડા ભાગ સુધી એક વાંક દોરો, તે વાંકથી નીચેનાં ટુકડા ભાગ સુધી કપડું હાથમાં પકડી વાંકા સર પાડો. એ સરની લંબાઈ કેરેકારની (જ્યાંથી એક ઈંચ નીચે ઉતર્યાં છે ત્યાંથી નીચે સુધી માંપવી) સીધી લાઈન જેટલી ઉપરથી માંપીને રાખવી. એટલે વાંકા લાઈનપર નીચેથી ૨૫) ઈંચ નીકલી જશે. • આ ૨૫) ઈંચ કરતાં જો કાંઈ વધતી આછી સંખ્યા આવે તો શીકર નહી. કપડાંની વધતી આછી પોહલાઈ હશે તો ફેરફાર આવશે. આપણને જે જોવાનું છે તે એજ કે સીધી લાઈનની લંબાઈ જેટલી બરાબર લંબાઈ વાંકા લાઈનપર રાખવી. નીચે જે વધે તે છોડી ત્યાં એક નીશાની મુકી વાંક દોરવો, એ કાપ બાજુનો આવશે. દબલ કપડું હોવાથી એવા જે કાપ નીકલશે તેમાંનો એક આગલા ભાગની જમણી બાજુએ અને બીજો દાબી બાજુએ જોડાશે. એ કાપની સીધી બાજુને આગલા કાપની વાંકી બાજુ સાથે જોડવી. એ કાપ દોર્યા પછી એમજ રહેવા દેવો. પાસેનો પીઠનો કાપ દોરી બને સાથે કાપવા.

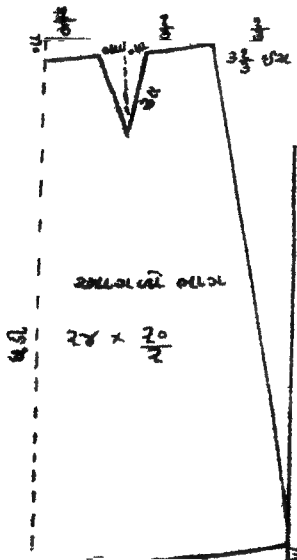
પીઠ—હવે ઉપલા ભાગપર જ્યાં પનેહનાં ત્રણ ભાગ કરી સર પાડ્યા છે તેમાંનાં જે ભાગ રેહશે અને નીચે એકજ રેહશે. જમણાં હાથની સીધી લાઈનપર હેઠથી એક ઈંચ છોડી ટુકડા ભાગપર વાંક દોરો, પછી સીધી લાઈનની લંબાઈ જેટલીજ દાબા હાથપરની વાંકી લાઈનની લંબાઈ માંપો. એ લંબાઈ અહીંનાં નીચેથી માંપવી એટલે ઉપરના ભાગપર વધારાનું કપડું રેહશે ત્યાં એક તાંપ મુકી ઉપલા ટુકડા ભાગપર વાંક દોરો, આ જે પીઠ થઇ. હવે એ બંને કાપો બરાબર કાપી પીઠનો કાપ જે ચીતારવામાં ઉલટો આવ્યો છે તેને જોડતી વખતે સુલટો કરી મુકવો. કેમજે કમ્બરપરનો સાંકડો ભાગ જે નીચે આવ્યો છે તે ઉપર લાવવો જોઈએ અને પોહલો વાંકવાલો ભાગ નીચે આવવો જોઈએ. જો કપડું લાનકલાયનું હશે કે જેની અવલીસવલી બાજુમાં ફેર રેહતો નથી તો એવી રીતે કાઢેલા કાપ ચાલી શકશે. પણ જો કપડાંની અવલીસવલી બાજુ જુદી હશે તો કાપ ઉલટો થઇ જશે તેવાં કપડાં માટે જે પેટીફાટ સાથે કાપવા જોઈએ.

નહી તો કપડું બગડે અને વધારે જાય. પીઠ કાપ્યા પછી તેની સીધી બાજુને બાજુનાં કાપની ઓરપની (આડકત્રી) બાજુ સાથે જોડવી.

કેટલાંક લોકો પીઠનો કાપ કાઢતાં નથી. એક આપો પનેહ રાખેછે, યા પનેહમાંથી બરાબર અરધા ભાગ કરી તે કટકો સલાંગ રાખેછે અને પછી તેને બાજુનાં કાપ સાથે જોડી નાંખેછે. જે તેમ કરવું હોય તો આપણે જે જે કટકો અંકેકની નીચે મુક્યા છે તેમ મુકવા નહી. ફક્ત એકજ કટકો મુકી સાંઇડનાં જે કાપો પાસે પાસે કાઢવા. આકૃતીપરથી જણાશે કે પીઠ અને સાંઇડનાં કાપમાં કાંઇજ ફેર નથી. ફક્ત કપડું બચાવા બંને કાપો ઉલટાસુલટી કાપવા પડેછે. આગલા ભાગપર સમજાવેલી રીત મુજબ કાપનો લેફો મુકી સીધી જવું.

પેટીકાટ ત્રીજો.

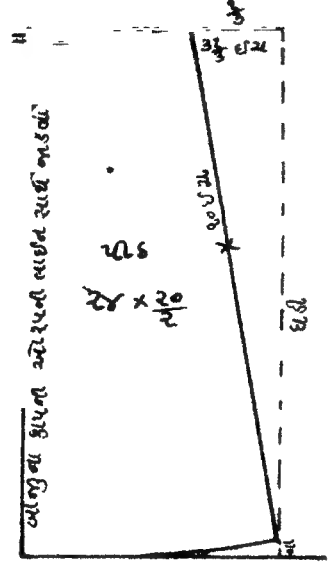
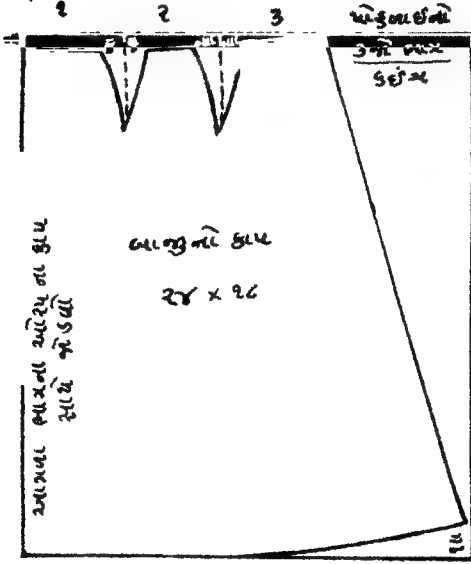
આ પેટીકાટ કમ્મર આગલથી વધારે સાંકડો હોવાથી અપર કાપનો લેફો મુકવાની જરૂર નથી. તેપર સાદી પટી મુકી સીવવું. એ પેટીકાટની નીચે પોહલી ક્રીલ મુકવી. નીચે આપેલો નમુનો સાધારણ કદનાં બધરાંને આવશે. તે માટે કપડું કેટલું લેવું તે કપડાંનાં પનેહપર આધાર રાખેછે. અઠાવીસથી બત્રીસ ઈંચ પનેહનું કપડું આસરે ૪) વાર જોઈશે. ૪૦) ઈંચ પનેહનું હશે તો ૩) વાર પુરવું થશે. જે ક્રીલમાં ગેધર ઘણી વધારે જોઈએ તો એકવાર કપડું વધારે લેવું.

આગલ આપેલા પેટીકાટ જે બરાબર કાપી શકાયા હશે તો આ પેટીકાટ પણ આકૃતીપરથી કાપવાને સેહલાઈથી સમજ પડશે.

આગલા ભાગની પોહલાઈએ ત્રણ ભાગ કરી એક ભાગ કાઢી નાંખી ઓરપની લાઇને સર પાડ્યો છે. પછી ૧૧) ઈંચ

હેંઠે ઉતરી કંમરનો વાંક દોરી તેની બરાબર અધવચ્ચે લાઇન મારી તે લાઇનની બંને બાજુથી ૦.૫૫) ઈંચ છોડી ચમટા માટે લાઇન પાડી છે.

બાજુનાં કાપ માટે પણ ઉપરોક્ત વાંક કાઢવા પોહલાઇનો ત્રીજો ભાગ કાઢાડી નાંખી બાકીના બે ભાગનાં પાછા ત્રણ ભાગ કરી ચમટાની લાઇનો દોરી છે. જે લાઇનની દરેક બાજુએ પોણો પોણો ઈંચ છોડી ચમટા લીધા છે. ચમટાની લંબાઈ ૩૫) ઈંચ રાખી છે. એ ચમટા બંડાં બધરાંઓ માટે નાના લેવા જોઈએ. તેમજ ધણાંજ પટલાં માટે વધારે મોટા રાખવા. ચમટા ફાંક્યા પછી પેહરી જોઇ તેને નાના મોટા કરવા ઘટે તેમ કરી પછી બરાબર સીવી લેવા યા કાપવા.

પીઠ માટે પછવાડેથી ૧૦) ઈંચની લંબાઈએ કાપ ખુલ્લો રાખવો.

ક્રીલની લંબાઈ પેહરનારની લંબાઈનું માંપ લઇ રાખવી. સાધારણ કદનાં બધરાં માટે ઉપલા પેટીકાટ સાથે ૧૫) ઈંચ લાંબી ક્રીલ જોઈશે. તેની નીચેની દામણુ આસરે ૨) ઈંચ પોહલી રાખવી તથા ટક જે મારવી

હોય તો તે સઘલાંની ગણતરી કરી તેટલું કપડું વધારે લાંબું રાખવું. પેટીકાટ કાપ્યા પછી જે કપડું વધે તેમાંથી ૧૫) ઈંચ (યાને જેટલી જોઈએ તેટલી પોહલાઈના) લાંબા કટકા ફાડી તેને જોડી ફોલ માટે વાપરવા. મોટો પનેહ હશે તો ચાર પનેહની લાંબાઈનાં ટુકડા પુરતા થશે જો નાનો હશે તો પાંચ ટુકડા થશે. તે કરતાં વધારે ભરેલી ફોલ જોઈએ તો એક ટુકડો વધારે લેવો. ફોલને જોક્ષ પ્લીટ કરી તાકતી યા ગેધર કરવી. કમ્મરની પટી સીધી યા ચોરપની લેવી. તે ૧૧) થી ૨) ઈંચ પોહલી રાખવી. કમ્મરપરના ચમટા સીવતી વેલાએ અણી આગલથી ખોલ નહીં આવે તેમ પટલી અણી કરી સીવી લેવા. કમ્મરની પટી મુકવાની એ રીત છે. એ પટી મુકવા આગમજ પોહલા પછવાડેનાં ખુલ્લા કાપની પટી મુકી તૈયાર કરવો પછી કમ્મરપર પટી સીધી મુકી જવી અને બાજુનાં કાપપર જ્યાં બીજો ચમટો મારેલો છે ત્યાંસુધી બંને બાજુએ ટેપ ભરવવી અને પેહરની વેલા જેટલી જોઈએ એટલી ખેંચી તાઈટ કરવી. બીજી રીત એ છે કે કમ્મરની પોહલાઈ કરતાં એ ઈંચ લાંબી પટી રાખવી એટલે જો ૨૪) ઈંચ કમ્મર હોય તો ૨૬) ઈંચ પટી લેવી. પેટીકાટનો જેટલો ભાગ પટી કરતાં મોટો હોય તેપર પછવાડેથી એટલે ખુલ્લા ભાગની બંને બાજુથી અંકકા ઈંચની પ્લીટ મારવી. એ પ્લીટ આખા પીઠનાં ભાગપર અને બાજુના કાપપર થોડેક સુધી આવશે તેથી વધારે આગલ જવા દેવી નહીં. પ્લીટ ઉઘાડા ભાગ તરફ વાલવી અને બંને બાજુએ સરખી રાખવી. પટી બરાબર ખેસાડ્યા પછી તેપર એ આંકડા તાંકી બેરવના કરવા.

બધરાંનો પેટીકાટ (નમુનો ૪ થો).

આ પેટીકાટ સ્કર્ટને મલતો કમ્મરપરથી બંધબેસતો અને કાંઈપણ ફોલ વીનાનો સાદો છે. તે આગપર ધણો બેસતો આવે છે. તે માટે કમ્મરની પોહલાઈનું તંગ માંપ લેવું.

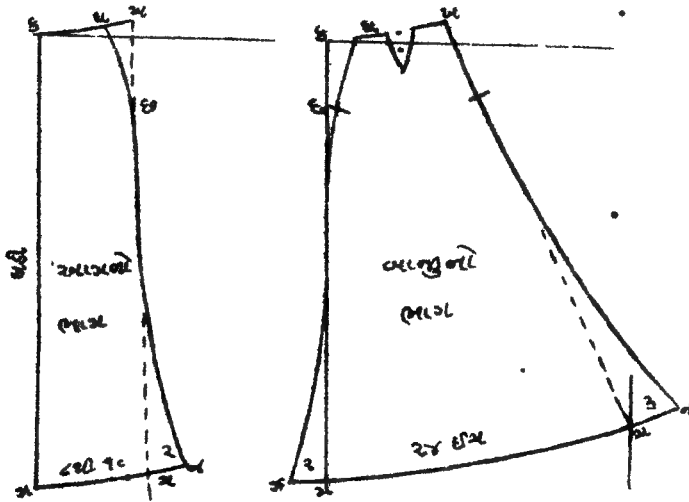
કમ્મરપરથી જમીન સુધી લાંબાઈનું માંપ લઈ તેમાંથી ૨) ઈંચ બાદ કરવા. એમાં એક આગલો, એ બાજુના અને એ પછવાડેના કાપ આવશે તે માટે ૩૨) ઈંચ પનેહનું કપડું સુમારે ૬) વાર જોઈશે.

૪૫) થી ૪૮) ઈંચ પનેહનું ૪) થી ૫) વાર જોઈશે.

પેહલાં કાગળપર કાપ કાઢડવા.

આગલો ભાગ—પેહલાં કાગળ પર એક ઉભી અને એક આડી લાઇન

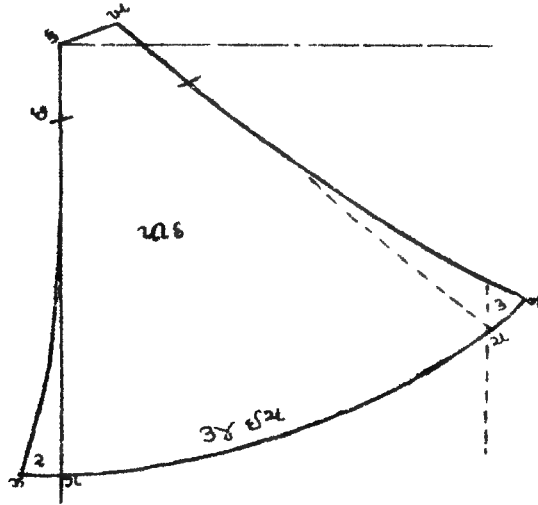

દોરો. તેનાં ખુણાં કે આગલથી નીચલું માંપ મુકો,—કમ્મરનું અરધું માપ લઈ તેનાં પા ભાગ કરી તેમાં પોનો ઈંચ ઉમેરી કે થી જમણાં હાથ પર તે માંપ મુકી તેનેથી ૦૧) ઈંચ ઉપર ખીજ તાંપ મુકી કે, ખ વાંક દોરો કે થી હેઠે પેટીકાટની લંબાઈનું માંપ ગ મુકો. ખ થી ૦૧૧) ઈંચ દુર દાબીમેર ધ તાંપ મુકો. ગ થી ૮) યા ૧૦) ઈંચ દુર જમણીમેર ચ તાંપ મુકો અને ત્યાંથી બરાબર ઉભી નાની લાઇન દોરો. કે, ગ નું માંપ લઈ તેજ માંપ ખ થી મેલી ઉભી લાઇનને લાગે તેમ માંપી ખ, ચ લાઇન દોરો. ખ થી હેઠે ૬) ઈંચ પર છ તાંપ મુકી ચ આગલથી ૨) ઈંચ છોડી ધ, છ, જ વાંક દોરો.

ખાબુનો કાપ—પછી ઉપર મુજબ ઉભી અને આડી લાઇન દોરો. કે થી ગ સુધી લંબાઈનું માંપ મુકો. પછી કમ્મરનું અરધું માંપ લઈ તેનાં ત્રણ ભાગ કરી તેમાંનાં બે ભાગ જેટલું માંપ આડી લાઇન પર મુકો એટલે ને કમ્મર ૨૪) ઈંચ હોય તો તેનો અરધો ભાગ ૧૨) તેનાં ત્રણ ભાગ કરીશું તો દરેકમાં ૪) ઈંચ આવશે. તેમાંનાં બે ભાગ એટલે ૮) ઈંચ. એ આંક ઈંચ આડી લાઇન પર માંપી એક ઈંચ ઉપર જઇ તાંપ ખ મુકો. કે થી

૦૧૧) ઈચિ જમણીમેર ધ મુકો. ગ થી ૨૪) ઈચિ જમણીમેર તાંપ મુકી તેપરથી એક નાની ઉભી લાઇન દોરી, ક, ગ નું માંપ લઇ તે માપ ખ થી પેલી ઉભી લાઇનને લાગે ત્યાં સુધી મુકો ચ. ખ, ચ જોડી નાંખો. ગ થી બે ઈચિ દાબી બાજુએ ઝ તાંપ મુકી નીચેનો વાંક ચ સુધી દોરો પછી ધ થી ૬) ઈચિ હેઠે છ તાંપ મુકી ધ, છ, ઝ જોડી નાંખો. ચ થી ૩) ઈચિ છોડી જ મુકો અને ખ, જ વાંક દોરો.

ચમટો—ધ, ખ ની બરાબર વચ્ચે એક તાંપ મુકી સીધી ૩) ઈચિ હેઠે એક લાઇન દોરવી. પછી પેલી બરાબર વચ્ચેની તાંપની બંને બાજુએ પોણા પોણા ઈચિ છોડી બીજી બે તાંપ મુકી આકૃતી મુજબ ચમટો દોરવો.

પીઠ—અગાઉ માફક આડી ઉભી બે લાઇન દોરી અરધી કમરનાં ત્રીજા ભાગની લંબાઇ કે આગલથી માંપી ૧) ઈચિ ઉપર ખ તાંપ મુકો. અરધી કમરનો ત્રીજો ભાગ ૪) ઈચિ થશે કે થી ગ સુધી પેટીકાટની લંબાઇ મુકી, ગ થી ૩૪) ઈચિ દુર તાંપ મુકી તેપરથી ઉભી સીધી લાઇન દોરવી અને તે લાઇનને લાગે તેમ લંબાઇનું માપ ખ થી માંપી ચ તાંપ મુકી ખ, ચ લાઇન દોરવી. ચ થી ત્રણ ઈચિ દુર 'જ' મુકી ગ, જ વાંક દોરવો.

ગા થી દાબીમેર ૨) ઈચ પર ૭ મુકા. ક થી ૬) ઈચ હેઠે ઉતરી ૭ તાંપ. ત્યાંથી ૭ સુધી વાક દોરી જવો.

એ પેટીકાટ આગલ આપેલા પેટીકાટની માફકજ સીંવવો.

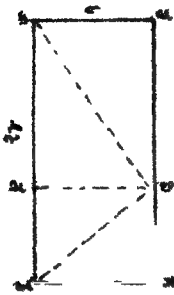
ધ્વજર (અધરાંની).

જે ધ્વજરનો નમુનો આપણી પાસે નહી હોય તો પેહરનારનું માંપ કમ્મરથી ચુંઠણ સુધી લેવું. ચુંઠણ હેઠેની લંબાઈ જેટલી જોધએ એટલી રાખવી. એ ઉપરાંત લેફા વાલવા માટે સુમારે ૨) ઈચ કપડું વધારે રાખવું. ધારે કે કમ્મરથી ચુંઠણ સુધીની લંબાઈ ૨૨) ઈચ હોય, ચુંઠણની હેઠે ૮) ઈચ વધુ રાખવું હોય અને ૨) ઈચ લેફા માટે તો અધુ મલી $૨૨+૮+૨=૩૨$ ઈચ લંબાઈનું કપડું જોધએ. લેફા સુધાં જેટલી ચુંઠણ સુધીની લંબાઈ હોય તેટલી પોહલાઈ પાયજનની રાખવી એટલે ૨૪) ઈચ પોહલાઈ તેને દબલ કરતાં ૧૨) ઈચ થશે માટે ૩૨×૨૪ નાં બે ટુકડા ફાડવા.

ખસ્તકની લંબાઈ—પાયજનની ચુંઠણ સુધીની જે લંબાઈ હોય તેટલીજ રાખવી.

પોહલાઈ—પાયજનની એકપટ્ટી પોહલાઈનાં આસરે પોણા ભાગ જેટલી એટલે ખસ્તક માટે ૨૪×૯ ઈચનાં બે ટુકડા ફાડવા.

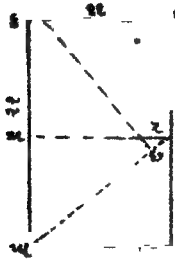
ખસ્તક વેતરવાની રીત—ઉપલા બંને ટુકડાને સાથે મુકી નીચેથી

ધ્વજરનું ખસ્તક.

પોહલાઈના ભાગને પકડી લંબાઈના નીચલા ભાગપર વાલીને મુકવો. (જુઓ આકૃતી). ક, ખ, ગ, ઘ ખસ્તકનો સીધા ટુકડો છે. ખ, ગ ભાગને ઉચકીને ખ, ઘ લાઈનપર અડાવીને મુક્યો છે. તેમ કરવાથી એક ત્રિકાણુ આકાર ચ, ખ, છ થશે. છ થી કે સુધીનો ભાગ નીચે વાલીને સર પાડી કાપી નાંખવો એટલે કે, ઘ, છ ભાગ છુટો પડશે. સીવતી વેલાએ એ ભાગને ઉલટાવી ઘ, કે લાઈનને ચ, છ લાઈન સાથે મેલવી સીવી લેવી. જેઉ ભાગની સીધી લાઈન તથા કાપેલી આડકત્રી લાઈન સાથે મુકાવી જોધએ. આકૃતીમાં મીડાંવાલી લાઈન ખસ્તક કપાયા પછીનો ભાગ બતાવે છે.

ને કપડું લંબાઈએ આછું હોય અને પોહલાઈએ વધારે હોય તો ખસ્તકમાં સેહજ ફેરફાર કરી કાપવું. લંબાઈ ને આછી રાખીએ તો તેના પ્રમાણમાં પોહલાઈ વધારે રાખવીજ નેમ્મ. નહીં તો એંચાઈ ફાટી જાય. ધારો કે લંબાઈ ૨૨) ઈંચ હોય તો પોહલાઈ ૧૧) ઈંચ રાખવી. એક ઈંચ વધુ હશે તોપણ ચાલશે. બંને કટકા એક સરખા રાખી ઉપર મુજબ વાલીને મુકવા. પછી છ, કે ભાગ કાપવા. પેહલાં છ આગલથી ૨) ઈંચ

અને કે આગલથી ૨) ઈંચ છોડી સર પાડવો. (જુઓ આકૃતી.) પછી વાલીને કાપવું. સીવવું ઉપલીજ રીત પ્રમાણે.

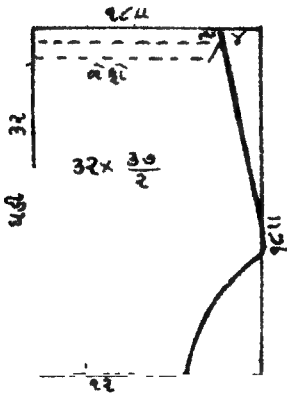
ખસ્તકની પોહલાઈ કેટલીક વેલા આખા પાયજની પોહલાઈનાં ત્રીજા ભાગ જેટલી પણ રાખવામાં આવે છે. એટલે આખો પાયજ ૨૪) ઈંચ હોય તો $24 \div 3 = 8$ ઈંચ પોહલાઈનું માંપ શરીરનાં કદ પ્રમાણે જેમ ઠીક પડે તેમ રાખવું. તેજ પ્રમાણે પાયજની લંબાઈ યા પોહલાઈનું માંપ પણ રાખવું.

સલંગ ધજર કાપવાની રીત—આ નતની ધજર કાપતા થોડુંક કપડું બગડશે. પણ કેટલીક વેલા કપડાંને પનેહ એવો હોય છે કે તેમાંથી પાયજ તથા ખસ્તક છુટું વેતરતાં થોડોક ભાગ બાકી વધે છે. તેવી રીતે ને થવું હોય તો નીચે જણાવેલી રીત મુજબ સલંગ ધજર વેતરવી. એ રીત ઉપલી રીતો કરતાં સીવવા તેમજ કાપવામાં વધારે સેહજ છે. કપડાંને ઢુકડો એવી રીતનો હોય કે છુટું ખસ્તક કાઢવાથી કપડું ખીલકુલ બગડે નહીં તોજ તે રીતે કાપવી નહીં તો સલંગ વેતરવી.

પહેલાં પાયજની લંબાઈ ઉપર મુજબ લેવી. અત્રે ૩૨) ઈંચ રાખીશું. જેટલી લંબાઈ હોય તેનાં કરતા ૧ $\frac{1}{2}$ ભાગ કપડાંની પોહલાઈ રાખવી. $32 \div 2 = 16$. ધણાં નાનાં વધેલા ભાગો ગણત્રીમા લેવા નહીં. એટલે $32 + 4 = 36$) ઈંચ પોહલાઈ રાખવી.

હવે કપડું 32×36 ઈંચ માંપનું રાખવું, પછી આકૃતી મુજબ ચીતારી જવું. પેહલાં પોહલાઈએથી કપડાંને દબાવ કરવું એટલે દબાવ કપડાંની

પોહલાઈ ૧૮૧૧) ઈંચ થશે.

ધળરનો સલંગ કાપ.

લાંબકલાથનાં સુતરાઉ લેંગા જે એ મુજબ કાપવા હોય તો લાંબકલાથની પોહલાઈ ૩૬) ઈંચ આવશે. તે પોહલાઈ એમની એમ રાખી લંબાઈએથી જે ટક મારવી હોય યા નીચેની કીનારી પોહલી રાખવી હોય તો તેનાં પ્રમાણ મુજબ કપડું લાંબું રાખી કાપવું. પોહલાઈએ એક ઈંચ આછું રાખવાથી કાંઈ ફેર પડશે નહીં.

ધળર સીવવાની રીત—આ સલંગ ધળર સીવવામાં કાંઈ મુશ્કેલી પડશે નહીં. પેહલાં પાયળની કીનારી સીવી તેને સાંધા સીવી નાંખવો. બંને પાયળ એવી રીતે સીવ્યા પછી બેઠનાં વચ્ચેનાં આડકત્રા સાંધા સાથે પકડી ઉપરથી સુમારે ૨) ઈંચ જેટલું કપડું લેકા માટે છોડી આખો સાંધા ફરતો સીવી જવો. બીજે છેડે પણ એજ મુજબ લેકાનો ભાગ છુટો રાખવો એ છુટા રાખેલા ભાગને ટચકા કહે છે. દરેક છેડે બે ટચકા આવશે. પછી સવરી બાજુથી ટચકાને વાલીને સીવી લેવાં. (જુઓ આકૃતી.)

ખસ્તકની લંબાઈ એ પોહલાઈનાં જેટલીજ રાખવી. માંપ ઉપરથી લેકાનો ભાગ છોડીને લેવું. એટલે જે લેકા ૨) ઈંચ રાખવો હોય તો ઉપરથી લંબાઈ ૧૮૧૧+૨=૨૦૧૧ ઈંચ રાખવી.

પાયળની પોહલાઈ—એજ પોહલાઈનાં જે ભાગ જેટલી એટલે ૧૨) ઈંચ.

એ બંને તાંપ મુકી પાયળ આગલના ભાગનો વાંક ચીતારવો. પછી ઉપલા જમણાં ખુણાપરથી ૪) ઈંચ અંદર છોડી ત્યાં એક તાંપ મુકવી અને ખસ્તકનો આડકત્રો ભાગ ચીતારવો. એવી રીતે બે ભાગો કાપવા. આકૃતીપરથી જણાશે કે એવી રીતે કાપવાથી બાજુનું થોડુંક કપડું બચડશે.

આ આકૃતીપરથી દયકાં કેવી રીતે સીવવાં તે સેહલાઈથી સમજ

દયકાં સીવ્યા પછીના
રૂપાવ.

શકારો. લેફાની પોહલાઈનાં
પ્રમાણ મુજબ તે પોહલાં
યા સાંકડા વાલવા.

અત્રે લેફાની પોહલાઈ
૨) ઈંચ રાખી છે. માટે
હવે ૨) ઈંચ જેટલો ભાગ
સવરી બાજુએ વાલી સીધું
સીવી જવું. સીવણમાં સુમારે
૦૧) ઈંચ જેટલું કપડું

દાખલું એટલે લેફાની પોહલાઈ ૧૫૫) ઈંચ તૈયાર રહેશે. જોઈએ તો
પોહલાઈ થોડી આછી રાખી સાંકડા લેફા કરવો. સાંકડા લેફા જલદીથી
ધસાઈને ફાટી જાય છે માટે ઉપલી પોહલાઈ પુરતી થશે. આ રીત
સલંગ ઇગર માટે છે.

છુટાં ખસ્તક જોડવાની સમજણ આગલ આપી છે તે મુજબ પહેલાં
ખસ્તકનાં નાના ભાગને મોટા સાથે જોડવો. પેહલાં નાના ખસ્તકને ઉલટાવી
તેની નાની સીધી બાજુને મોટા ખસ્તકની તેવીજ નાની બાજુ સાથે જોડવી.
પછી બંને ભાગ સીધા એકેકપર મુકી જોવા. જો છેડાપરથી વાંકું ચુકું હોય તો
કાંપી સરખું કરવું પછી મોટાં ખસ્તકની લાંબી સલંગ બાજુને પાયજની
એક બાજુની કોરેકોર સાથે જોડવી. તેમજ બીજી બાજુએથી બીજાં
નાના ખસ્તકની સલંગ બાજુ સાથે જોડવી. પાયજના ભાગ જે છુટા રહ્યા
છે તે બંને સાથે પકડી જોડી નાંખવા. હવે એક પાયજને તેનાં ખસ્તક
સાથે પુરો થશે. એવીજ રીતે બીજાં તૈયાર કરી, તેનો વચ્ચેનો સાધા
ઉપર આપેલી રીત મુજબ સીવી દયકાં તથા લેફા તૈયાર કરવો.

ઇગરમાં સીલાઈ જુદી રાખવી નહી

મધ્યમ કદનાં બર્ધરાં માટે સલંગ ઇગરમાં એક વાર પનેહનું કપડું
સુમારે વાર ૧૫૫) જોઈએ. જો રેશમા કપડું હશે તો ઘણું કરીને ગળને
હીસાએ મલશે. એક ગળ ૨૭) ઈંચનો અથવા ૨૪) તસુનો થાય છે.
એક વાર ૩૨) તસુનો થાય છે. ઈંચ કરતાં તસુ મોટો હોય છે. માટે

જે રેશમી કાપડનો પનેહ ૩૨) તસુનો હશે તો સુમારે ૨) ગજ ૮) તસુ કપડું જોઈશે.

છુટાં ખસ્તકની ધંજર માટે ઐટલાજ (૩૨ તસુનાં) પનેહતું કપડું ઐટલુંજ (લગભગ ૨૧ ગજ) જોઈશે. જે પનેહ ઐથીબી નાનો હોય તો વધુ જોઈશે. દબલ પનેહતું ૧૧) થી ૧૧૧) ગજ જોઈશે.

મકરણ ૬ હું.

બધરાંઓનો નાઘટ ગાઉન.

નાઘટ ગાઉન તરેહવાર ફેસીનનાં બનાવવામા આવે છે. પણ તે કાપવાની મુલ રીત તો એકજ હોય છે, તેમાં સેલજસાલજ ફેરફાર કરવો પડે છે. જુદી જુદી ધપથી ગોઠવેલા ચોક, કોલર, ટક ફીલ, ફેસ, ઈનસરશન વગેરેથી તેનો દેખાવ તદ્દન બદલાઈ જાય છે. એમાની થોડીક જાતનું અત્રે વર્ણન આપીશું. તે બનાવ્યા પછી કાઢખી ફેસન સહેલાઈથી થઈ શકશે.

નાઘટ ગાઉનની લંબાઈનાં માપ માટે ખલાનાં ઉપલા ભાગપરથી જમીન સુધી માપ લેવું. સાધારણ કાયદો એ છે કે પેલરનારની ઉંચાઈનાં માપનો ૫ મા ભાગ લેવો. ધારે કે એક બાઈનો લંબાઈ પાચ ફીટ હોય તો ૬૦) ઈંચ થાય, તેનો ૫ મા ભાગ ૫૩) ઈંચ લઈએ. (નાનાં આકડાએ ભાગમાં વધે તે ગળુત્રીમાં લેવા નહીં.) એટલી લંબાઈ લીધા પછી નીચેથી કીનારી વાલવા તથા કપડાંની સોસવણ માટે ગળુત્રી કરી ૨) ઈંચ વધારે રાખીએ.

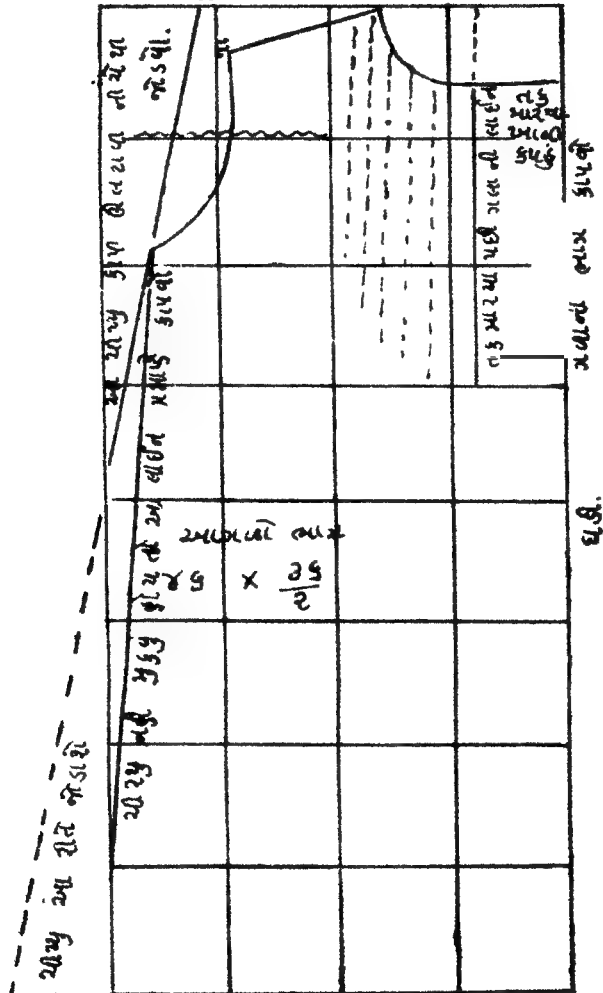
નાઘટ ગાઉન ધણું કરીને લાનકલાથ, નેનસુક, કલીકા, ફેલેનલ વગેરે કપડાંનાં બનાવામાં આવે છે. એ કપડાનો પનેહ ધણું કરીને ૩૬) ઈંચ આવે છે. હીંગણાં કદનાં અને ધણાં પટલાં માણસા માટે પોહલાઈએ એટલો પનેહ પૂરતો થશે. પણ ઉંચા અને લગાર ભરેલાં માણસા માટે પનેહમા આડકત્રું ચીપ્પું નીચેથી મુકતું પડશે. નહીતો ચાલતાં ખેંચાયા કરે. ધણા જાડા બધરાંઓ માટે એ ચીપ્પાંની પોહલાઈ વધારેમાં વધારે પનેહના ત્રીજા ભાગ જેટલી યા તે કરતાં ઓછી રાખવી જોઈએ. જ્યારે સાધારણ કદ માટે ૫) થી ૬) ઈંચ રાખવી. એ ચીપ્પાં એ રીતે મુકવામાં આવે છે. ટુકાં અને લાંબાં. ટુકાં ચીપ્પાં છેક નીચેથી લંબાઈનાં અરધા ભાગ જેટલાંજ મુકાય છે. એ ચીપ્પાં નાઘટ ગાઉન કાપતી વેલા ઉપલા ભાગપરથી પડશે તેને ઉલટાવી નીચેનાં ભાગપર જોડી નાખવામાં આવે છે. તે આગલા ભાગપર તેમજ પીઠપર જમણી તેમજ દાબી બાજુએ મુકાશે. બધાં મલી ચાર ચીપ્પાં દરેક ૩૧) ઈંચ પોહલાં થશે, એટલે પનેહમાં આગલા ભાગપર તેમજ પીઠમાં સાત સાત ઈંચ વધશે. એટલે નાઘટ ગાઉનની નીચેની પોહલાઈ એક બાજુએ ૩૬+૫=૪૩ ઈંચ થશે. એ સમજણ ટુકાં ચીપ્પાં માટે થઈ.

લાંબા ચીપ્પાં છેક નીચેથી બગલ સુધી લંબાય છે, અને સાધારણ રીતે આગલા ભાગપર અને પીઠપર એકજ બાજુએથી મુકવામાં આવે છે. તે માટે બેજ ચીપ્પાં જોઈએ છે.

•

• 11 •

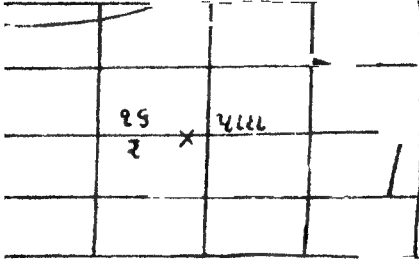
આ નાઈટ ગાઉનમાં આપેલી લંબાઈ માટે ચીરયાં મુકવાની જરૂર નથી, પણ જો પેહરનાર માણસ આગે ધણું ભરેલું હશે તો મુકવાં પડશે. વલી જો લંબાઈએ કરતાં વધારે હોય તો ટુકાં ચીરયા મુકવાની જરૂર પડશે. આકૃતીમાં નાઈટ ગાઉનનો આગલો ભાગ વચ્ચેથી ઘડી વાલી બતાવ્યો છે. દાબી બાજુએ બગલનાં કાપ આગલથી જે ચીરયું નીકલશે તેને ઉલટાવી નીચલા ભાગપર મીડાંવાલી લાઈનથી બતાવ્યું છે તેમ જોડવું. ચીરયાંની ફેરેકારને નીચલા ભાગની ફેરેકાર સાથે જોડવી. કપડું પનેહમાંથી દબલ કરી ઉપલો કાપ કાહડેલા હોવાથી એવુંજ એક બીજું ચીરયું પછવાડેથી નીકલશે. આ બંને ચીરયાને જમણી અને દાબી બાજુએ જોડવા.

ગલાંનો ભાગ દોરયા પછી નાકેથી થોડા ભાગ સીધા રાખ્યો છે તે ટક માટે છે. ગલા અને ખભાંના થોડા ભાગપર ટક આવશે. એ ટક આકૃતીમાં મીડાંની લાઈનથી બતાવી છે ટક ૦૧) ઈંચ પોહલી રાખવી. પોહલા ગલું તથા ખભું કાપ્યા વગર ટક મારવી અને પછી ઉપલા બંને ભાગો કાપવા. ટક લેવા માટે આકૃતીમાં ખભું મોટું રાખ્યું છે માટે જો ટક પોહલી યા સાંકડી લેતાં ખભાની લંબાઈમાં ફેરફાર પડે તો કાપતી વેલા પીઠપરનાં ચોકની લંબાઈ માંથી તેટલુંજ રાખવું. એ ચોક આગલ દેખાડવામાં આવશે. ગલું પણ આકૃતી મુજબ રાખવું. જો ચોકઠાંના માપ પ્રમાણે બરાબર નહીં આવે તો નીચે ૩૧) ઈંચ ઉતરવું અને અંદર ૨૧) ઈંચ જવું. આગલો ભાગ બરાબર કપાઈ રહયા પછી પીઠ હાથમાં લેવી.

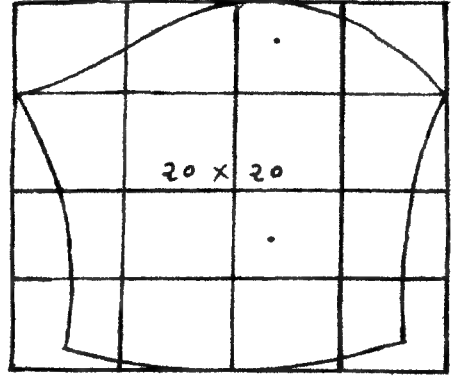
પીઠપર પછવાડે ચોક આવશે. બાકીનો ભાગ તદ્દન આગલના જેવોજ કાપવો, એટલે લંબાઈએ આઠ ચોકઠાં પાડ્યાં છે તેમાંનો ઉપલો એક ચોકઠાંવાલો ભાગ ઉપરથી કાહડી નાંખવો. એ ભાગપર આકૃતીમાં~~~~~ આવી નીશાની કાઢી છે. બાકીનો નીચેનો ભાગ આગેડુબ આકૃતી મુજબ ચીતારવો. એટલે કે ગલું, ખભું અને અરધા બગલનો ભાગ નીકલી જશે. જે ભાગો ચોકમાં આવશે.

હવે ચોક માટે પીઠની પોહલાઈનું માંપ લેવો. પછી આગલા ભાગમાંથી જે ચોકઠાંનો ઉપલો એક ભાગ કાહડી નાંખ્યો હતો તેની લંબાઈ માપો. આપણી આકૃતી મુજબ એક ચોકઠાંની લંબાઈ ૫૧) ઈંચ થશે. ત્યારે ચોક માટે ૧૬x૫૧ નું કાગળ કાપી નીચે પ્રમાણે આકૃતી ચીતારો.

બોરિ.

ચોક.

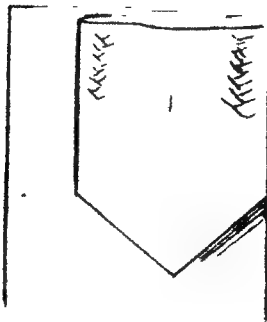
બોરિ પણુ પાસેની આકૃતી મુજબ ચીતારવી. તેની લંબાઇ તેમજ પોહલાઇ સરખી છે. પણુ જે તેમાં કાંઈ ફેરફાર કરવો હોય તો તેમ કરવું. બોરિની લંબાઇનું માપ લેવું હોય તો ખભાંથી કાઢી સુધી લેવું. આગલ જતાં પલાઉઝની બોરિ આપી છે તેમાંની કોઈખી ચાલશે.

સીવવાની રીત—પેહલાં બાળુનાં ચીરયાં જોડવાં. નાઇટ ગાઉનની કોરેકોર સાથે ચીરયાંની કોરેકોર જોડવી. એવાં ચાર ચીરયાં જોડાશે. એ આગલા ભાગપર અને એ પછવાડે. તે પછી એક આગલા અને પછવાડેનાં ભાગોનાં સાધાં સીવવા. એ સાંધા સાધારણુ રીતે જોડી વાલીને ઉપરથી બપ્પો મારવો, યાને પલાઉઝનાં પ્રકરણુમાં કાપનો બેન્ડ જોડવાની રીત આપી છે તેમાં સવરી બાળુથી સીવી ઉલટાવીને પાછો અવરી બાળુએ બપ્પો મારી જવો.

આગલનો બટનવાલો ભાગ—એ ભાગ ધણું કરીને ૧૮) ઈંચની લંબાઇ સુધીનો ઉંધાડો રાખવામાં આવે છે. પણુ જે થોડો ઓછો રાખશે તો તેખી ચાલશે. એ સીવવાની ધણી રીતો છે તેમાંની એક સેહલી અને શોબાઇતી રીત નીચે મુજબ છે.—એ માટે એ પટીઓ જોડશે. એક ઉપરની અને બીજી હેઠની. ઉપરની પટી ૧૧૧) ઈંચ પોહલી અને આગલા ખુલ્લા ભાગની લંબાઇ કરતાં ૦૧૧) ઈંચ લાંબી, એટલે જે ૧૮) ઈંચ લંબાઇ હોય તો પટીનો લંબાઇ ૧૮૧૧) ઈંચ રાખવી.

હેઠેની પટી ખુલ્લા ગાલાની લંબાઈની અને ૧) ઈંચ પોહલી રાખવી. નાઈટ ગાઉનની બટનની પટી એટલે નાની પટી પેહરનારના દાબા હાથપર અને હોલની પટી જમણાં હાથપર હમેશા રાખવી. નાની પટી હેઠે રેલશે અને મોટી ઉપર આવશે. પટીઓ જોડવા આગમજ પેહલા નાઈટ ગાઉનનાં કાપેલા બેઉ ભાગની હેઠેથી જરા જરા આડા કાપ કાતરથી મુકવા. (બુચો

આકૃતી) એ કાપ મુકવાનાં મતલબ એ કે પટી જોડતી વેલા નીચેથી બોલ નહીં આવે. હવે મોટી પટીની સવરી બાબુ નાઈટ ગાઉનની ઉધી બાબુ સાથે લગાડીને પકડવી અને બંને કીનારી સરખી રાખી દોરાતી જવી. નીચે જે કાપ મુક્યો નીચેનાં કાપ અતાવે છે. છે તેટલાજ સાંધા પોહલો રાખવો. એ પટી જમણી બાબુએ મુકાશે તે યાદ રાખવું. (જ્યારેખી જમણી યા દાબી બાબુ સીવતી વેલાએ બોલવામાં આવે ત્યારે પેહરનારનાં હાથપરની ગણત્રી કરવી). પટી દોરાત્યા પછી ૦ાા) ઈંચ જેટલું કપડું લંબાઈએ રહેશે તે અમજ રાખવું. હવે આખી પટી સાંધા આગલથી બરાબર દાબી સર પાડીને નાઈટ ગાઉનપર વાલી દેવી. એવી રીતે વાલવી કે સાંધા સવરી બાબુપરથી દીસે નહીં. પછી કાપેલી બીજી કીનારી ૦ા) ઈંચ જેટલી વાલી ફાંફી જવી. પેલા વધેલા ભાગ સુધી જવું નહીં. પછી એ વધેલા ભાગની બરાબર વચ્ચેથી નીશાની કરી તેને બંને બાબુથી વાલીને પોંદાનના આકાર લાવવો

પટી વાલ્યા પછીનો દેખાવ.

અને તેપરખી ફાંકે મારવી. પછી તેપર ફરતી બાબુએ “ફેધર સ્ટીચ” યા બીજા કાંઈખી ફેનસી તાકા ભરી જવા. (બુચો આકૃતી). આ ટુકડાની આસપાસ કપડાની ફીલ યા લેસ ગેધર કરીને મુકવાથી વધારે શોભશે. તેમજ કરવું હોય તો પેહલાં લેસ યા ફીલ પટીપર ફાંફી પછી તે કપડાંપર ઉપર મુજબ લગાડવી. નીચેનાં ખુણાં આગલથી ઘણી ગેધર લેવી, નહીં તો લેસ બેંચાઈ જઈ કંઠેડું લાગશે.

હવે દાબા હાથપરની નાની પટી લેવો. પટી અને ગાઉન બંનેની સવરી બાબુ સાથે

પકડી ઉઘી ગમથી પટી સીવી જવી. પછી આખી પટી અવરી આબુએથી વાલી સીવી. જેમ આપણે બટનનાં પટી લગાડીએ છીએ તેમ. પછી નીચેથી ૦૧) ઈંચ જેટલો આડો કાપ મુકવો. જેમ પટી બેઝવા આગમજ પેહલાં ત્રીણો કાપ મુક્યો હતો તેમ. એમ કરવાની મતલબ એ કે ઉપરની માટી પટી બ્યારે તેની ઉપર મુકાશે ત્યારે નીચલા ભાગપર ખોલ નહીં આવશે. હવે બંને પટીઆ એક બીજાં પર બરાબર ગોડવી હેઠની પટીનાં ઉપલા ભાગને ઉપરની પટીનાં હેઠનાં ભાગ સાથે પછવાડેથી સીવી લેવી. તાંકા ઉપરથી દીસવા નહીં જોઈએ, ઉઘી આબુએથી ન્યા હેઠની પટી આગલ કાપ મુક્યો છે તેપર એક ટેપનો ટુકડો મુકી સીવી લેવું કે ધાવામાં ચુંથાઈ નય નહીં, અને એ ભાગ મજબુત રહે. એ પટીની સમજણ છોકરીઓનાં ગાઉનમાં પણ આપી છે. X જે ઉપલી રીત મુજબ પટીઆ મુકવી હોય તો ટક મારતી વેલાએ બંને પટીઆના માંપ જેટલું કપડું છોડી ટક શરૂ કરવી છેક નાકેથી ટક લેવામાં આવશે તો પટી હેઠ દબાઈ જશે. ટક પટીની આબુએ વહેલી રાખવી અને દરેક ટક આગલીનાં કરતાં થોડી ટુકી રાખવી. સૌથી ટુકી બગલનાં ગાલા તરફ જતા થશે.

પીઠ—પેહલાં ચોક કાપી તેજ માપનું તેનું અસ્તર કાપવું પછી પીઠનાં સલંગ ભાગની ગેધર કરી તેને ચોકમા બેસાડવી. એ ગેધર ચોક અને અસ્તરની વચ્ચે આવવી જોઈએ કે જેથી સાધા બાહરથી દીસે નહીં. (વધુ સમજણ માટે જુઓ નાઈટ ગાઉન ૨ જે. ચોક સીવવાની સમજણ.)

નીચેની દામણુ એક ઈંચ પોહલી વાલીને સીવી જવી

બોહિ બેઝવાની રીત માટે જુઓ બ્રાઉઝની બોહિના પ્રકરણમાં સમજવેલી રીત.

ગલાંપર જે પટી મુકવી હોય તો ૨) ઈંચ પોહલી અને ૧૬૧) ઈંચ લાંબી પટી લઈ તેને સાધારણુ રીતે ગલાંપર બેઝી પછવાડેથી વાલી સીવી નાખવી. તેપર ત્રીણી લેસ મુકવી પટી શંકીને પેહરી બેવી. જે ગલું નાનું મોટું પડે તો તે બાલી સંથો મારવા આગમજ સુધારી લેવી.

નાઇટ ગાઉન ૨ જો.

આ નાઇટ ગાઉન ખભાંપર સાંધા વગરના થોક અને કાલર સાથે ખતાવામાં આવ્યો છે. જેમ આગલા ગાઉનમાં નાના ચીરયાં બાબુએ મુકયા છે તેમ એમાં લાંબું એક ચીરયું મુકવામાં આવ્યું છે.

પેલલાં નાઇટ ગાઉનની લંબાઈનાં બે સરખા કટકા લઈએ. અંદીઆં એ બંને કટકાની લંબાઈ પર) ઈંચ રાખી છે. કપડાનો પનેહ ૩૬) ઈંચ છે. બંને કટકા સરખા ગોઠવીને એક બીજાપર મુકવા. પછી દાલા હાથનાં ઉપલાં ખુણાંપરથી ૬) ઈંચ માપી એક તાંચણી ત્યાં મુકવી. તેજ બાબુનાં નોચલાં ખુણાંપરથી ૧) ઈંચ માપી ત્યાં નીશાની માટે બીજી તાંચણી મારવી. પછી બંને નીશાનીપરથી પકડી સર પાડી તે ભાગ કાપી નાંખવો. હવે કપડું ઉપરથી ૩૦) ઈંચ અને નીચેથી ૩૫) ઈંચ રેલશે. પેલા કાપેલા ચીરયાંને ઉલટાવી જમણાં હાથની કારેકાર સાથે ચીરયાનો કારેકાર નંડી નાખવી. ત્યારે ઉપરની બાબુ $30+1=31$) ઈંચ અને હેંડની $35+1=36$) ઈંચ મપાશે. નં એ કરતાંબી વધારે પોલણું માંપ રાખવું હોય તો એજ ગણતરીથી રાખવું. એટલે ઉપલી અને નીચલી બાબુની પોલલાઈમાં ૧૦) ઈંચનો તફાવત રાખવો. બંને ચીરયાને આગલ તેમજ પાછલ એકજ બાબુથી નંડવો. પછી પોલલાઈ એથી દબલ કરી બગલનો કાપ કાઢવો. થડીની બાબુ જમણી તરફ રાખવી. અને દાબી બાબુનાં ઉપલાં ખુણાંમાથી ૨૧) ઈંચ જમણી તરફ સીધી લાઈનપર માપી ત્યાં એક તાંપ મુકવી. પછી તેજ ખુણાપરથી ૫) ઈંચ હેંડે માપી તાંપ મુકવી અને એ બંને

તાપની વચ્ચે બગલના ગાલાનો અરધો વાંક દોરવો. (બુએ આકૃતી.) આગલો ભાગ તેમજ પીઠ બંનેનાં બગલનાં ગાલા આકૃતી મુજબ એક સરખી રીતે કાપવા, અને થોક નંડવા માટે ઉપરનો ભાગ સીધો રાખવો.

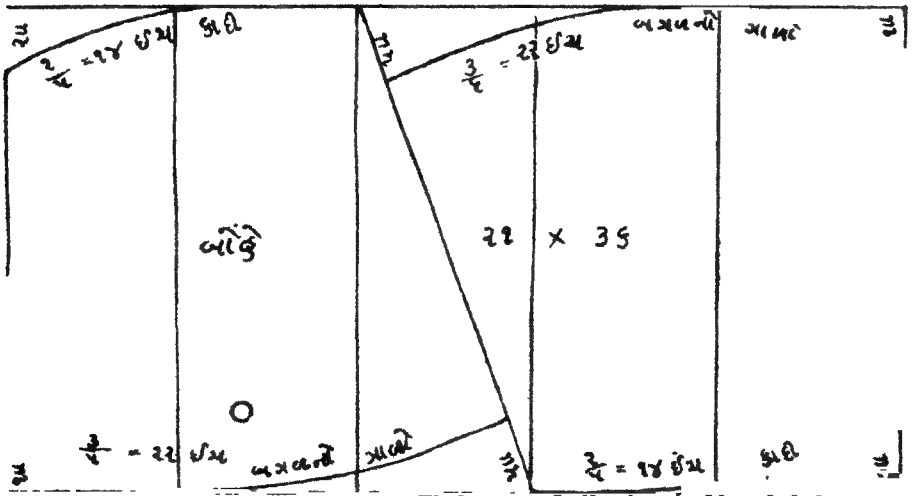

બગલનો ગાલો.

છેક નીચેનો ભાગ ગ્યાંથી દામણ સીવાસે ત્યાંનાં છેડાએ

આડકત્રા કપાયલા હોવાથી નીચેની કોર વાલતી વેલા બોલ આવશે માટે તે છેડાઓપરથી ૨) ઈંચ સુધી સીધું કાપવું. ૧) ઈંચની કીનારી માટે ૧) ઈંચ પછવાડે વલાશે અને ૦) ઈંચ અંદર દબારો. એટલું કીધા પછી આગલો ભાગ છુટો પકડી તેને દબલ કરી બરાબર વચમાંથી બટન માટે લાંબો કાપ મુકવો. એ કાપની લંબાઈ ૧૬) થી ૧૮) ઈંચ રાખવામાં આવે છે. આપણે આ નમુનામાં ૧૬) ઈંચ લંબાઈએ તે કાપવા આગમજ યાકની લંબાઈ ગલા આગલથી કટલી આવશે તેની ગણતરી કરીએ. થોડા ગલાંપરથી ૨) ઈંચ હેઠું ઉતરશે માટે આપણે ૧૪) ઈંચ જેટલો કાપ વચ્ચેથી મુકીશું. હવે આગલો તેમજ પાછલો બંને કટકા કપાઈને તૈયાર થયા માટે તેને બાબુએ મુકી બીજા કાપો હાથમાં ધરવા.

બોહું—આગલાં પ્રકરણોમાં બોહુંનાં જુદા જુદા કાપો દેખાડવામાં આવ્યા છે, તેમાંથી કોઈબી બોહું કાપવી. નાઈટ ગાઉન માટે એક જુદી રીતની બોહું કાપવામાં આવે છે. તે કાપવા તથા સીવવાની સેહલી છે. તેમજ તેમાં કપડું પણ બીલકુલ બગડતું નથી માટે અત્રે આપીશું.

નાઈટ ગાઉનની બોહું.

પાને ૭૨)ની આકૃતીપરથી બોલે કેવી રીતે કાપવામાં આવી છે તે સહેલાઈથી સમજ પડશે. પણ કાપ્યા પછી એક બોલે ઉઠાવીને એટલે ઉઘડી બાબુથી વાપરવી પડશે. જે કપડાની સવરી તથા અવરી બાબુ એક સરખી હશે તેમાં એ રીત ચાલી શકશે. પણ જો તેમ નહીં હોય તો બે નાઈટ ગાઉન સાથે કાપી બે જોડી બોલે કાપીએ તો બની શકે, નહીં તો બેઉ બોલે એકજ હાથની થાય. કપડું એકવડુ પનેદમાંથી એમનુંએમ રાખવું અને લંબાઈનું માપ જોટલું જોટલું એટલું રાખવું. પનેદમાંથી બોલેના પાંચ સરખા ભાગ કીધા છે. તેમાંના બે ભાગ કાંદી માટે અને ત્રણ ભાગ બગલના ઘેરાવા માટે લઈ વચ્ચે આડકત્રી લાઇન દોરી છે. કાંદી આગલથી ૨૫ ઈંચ સીધી લાઇનપર છોડી ગાલ આકાર દેરશે છે. તેજ મુજબ બગલનાં આકાર માટે ૧૫ ઈંચ લાઇન ગોલાસ લીધા છે તથા એ બંને ગોલાસની વચ્ચે જે સીધી કોરેકોરની લાઇન છે તેનું માપ લઈ તેટલુંજ માપ આડકત્રી વચ્ચેની લાઇનપર કાદી આગલથી લીધું છે. એ માપ જોટલું તો ટેપથી લેવું યા તો કોરેકોરવાળા સીધા ભાગ ઉચકા કાદીનાં બંને છેડા મેલવી પેલી વચ્ચેની આડકત્રી લાઇનપર મુકવો. આડકત્રી લાઇનના જોટલો ભાગ વધારે હોય ત્યાં નીશાની કરી બગલનો ગાંઠો ચીતારવો. ગણતરી કરતાં એ ભાગપર ૫૫ ઈંચ વધશે એવીજ રીતે ઉઠાવીને બીજી બોલે ચીતારવી. બોલે સીવની વેલાએ એવી રીતે મુકવી જોટલું કે તેનો સીધા સાધા એટલે કોરેકોરવાળો ભાગ ઉપર આગલી બાબુપર રહે અને આડકત્રી સાધા નીચે એટલે પીઠની બાબુપર આવે. એવી રીતે જોવાથી જમણાં અને ઢાળા હાથની બોલે માલમ પડશે.

ચોક—આ ચોક આગલનો તેમજ પીઠનો બેઉ એકજ ટુકડામાં કહાડ્યો છે. એટલે ખભાંપર સાધા આવશે નહીં. તેમ જો નહીં કરવું હોય અને બંને ભાગો છુટા રાખવા હોય તો આગલા પ્રકરણમાં પીઠનો ચોક આપ્યો છે તે મુજબ કાપવો, આગલા ચોક પણ નાઈટ ગાઉનના ઉપલા કાપપરથી સહેલાઈથી નીકલી શકશે અને બંને એકજ ટુકડામાં કહાડવાની રીત સમજવીશું, જે પ્લાઝિટ કોલર વગેરે ઘણી ચીજો માટે ઉપયોગમાં આવી શકશે. આગલા પ્રકરણમાં નાનાં બચ્ચાનાં ક્રોકમાં પણ તે સમજવી છે, ચોકની લંબાઈ ૫) થી ૫૫ ઈંચ રાખવી. પીઠના ગલાંપરથી એટલા ઈંચ નીચે ઉતરી પીઠની પોહલાઈનું માપ લેવું. ધારો કે પીઠની પોહલાઈ

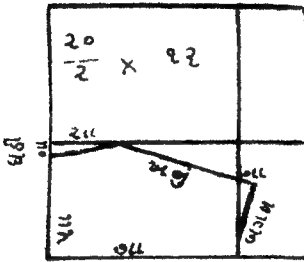
૧૫) ઈંચ છે અને લંબાઇ પા ઈંચ રાખી છે. હવે એટલાં માપનો કાપ કહાડવા માટે કાગળની પાહલાઇ પીઠની પાહલાઇ કરતાં ૧^૧/_૨ ગણી વધારે રાખવી, અને લંબાઇ આપણા માપ કરતાં દબલ (કેમજે આગલો અને પાહલો બંને સાથે કહાડવા છે) રાખી એક ઈંચ વધુ લેવું. એ ૧) ઈંચ વાલવા તથા પટીના ભાગમા જશે. હવે કાગળનું માપ નીચે મુજબ થશે:—

$$૧૫ \times ૧\frac{૧}{૨} = ૨૦$$

$$૫\frac{૧}{૨} \times ૨ = ૧૧ + ૧ = ૧૨$$

} કાગળ ૨૦ × ૧૨ કાપવું.

ચોક.

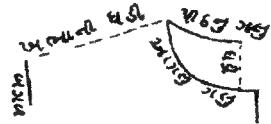

પીઠનો ચોક.

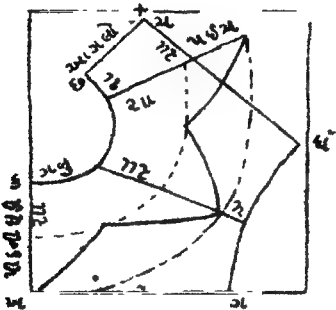
ઉપલાં માપનું કાગળ કાપ્યા પછી પાહલાઇએથી કાગળની ઘડી વાલવી. લંબાઇએ એમજ રેલવા દેવું. ઘડીવાલો ભાગ દાબા હાથ પર રાખવો. કાગળ હવે ૧૦ × ૧૨ થશે. આપણે પેહલા પીઠના ચોક ચીનારીશું. કાગળ દબલ હોવાથી તેની અરધી આકૃતી આવશે. હવે દાબી બાબુના નીચલા ખુણા પરથી પીઠની પાહલાઇનું અરધું માપ લેવો. તે ૧૧ા ઈંચ થશે,

એ માપ નીચેથી સીધી લીટી પર મુકવું. અહીંઆથી બગલનો કાપ દોરશે. એ તાંપથી એક ઉભી લાઈન ઉપર સુધી દોરી જવી. હવે દાબીમેરનાં તેજ નીચલા ખુણા પરથી ઉભી લાઈન પર ચોકની લંબાઈનું માપ પા ઈંચ મુકી ત્યાંથી સીધી લાઈન જમણી તરફ નાકે સુધી દોરવી. એ લાઈન પર ગલાનો કાપ દોરશે. ડાબા હાથ પર ગલાની લાઈનથી ૦ા ઈંચ નીચે ઉતરી ૨ા ઈંચ અંદર જઈ ગલાનો કાપ ચીતારો. પછી બગલની લાઈન જ્યાં ગલાની લાઈનને મળે છે તેટલા ભાગનું ઉભું માપ લઈ તેનાં ૩) સરખા ભાગ કરો અને તેમાંના પેહલા ઉપલા ભાગ પર ખાતું આવશે. ગલાથી એ તાંપ સુધી ખલાંની લાઈન દોરી તેને ૦ા ઈંચ વધારે બહાર લંબાવો. પછી ત્યાંથી નીચે સુધી બગલનો કાપ દોરો. આ પીઠના ચોકની અરધી આકૃતી થઈ. હવે કાગળના ઉપલા ખાલી ભાગ છે તેને ખલાંની બરાબર લાઈન પરથી સર પાડી નીચે વાલી નાંખો. જુએ આગલું પ્રકરણ અચ્ચાનો સુતરાઉ

લાગ્યા ઝભ્ભો પાનું (૨૩ મુ). વાલ્યા પછી કાગળના ચાર પડ થશે, ઘડીવાલો ભાગ તે પીઠનો મધ્ય ભાગ છે ત્યાંથી પોણા ઈંચ છોડી સીધી લાઈન મારો, ગલાં આગલ આવી એ લાઈન ચટકશે ત્યાંથી ગલાનાં કાપ સાથે તેને મેલવી નાંખો. હવે પેનસીલની લાઈન પ્રમાણે ગલાનાં કાપ તથા તેને લગાડીને હમણા મારેલી ઉભી લાઈન કાપો. (ઘડી કાપવી નહીં) ગલા આગલથી કાગળનાં ચાર પડ કપાડો. સીધી લાઈન પર બે પડ આવશે. ચેટલું થયા પછી નીચેની જા ઈંચનાં માપવાલી સીધી લાઈન તથા બગલનો કાપ ચારે પડ પકડી કાપી નાંખો. ખલુ કાપડું નહીં, હવે કાગળ ઉઘાડા ચેટલું પીઠ તથા આગનો ચોક કપાયેલા માલમ પડડો, પણ આગલા ભાગનું ગલું નીચે ઉતારડું જોઈએ. આપણે તો પીઠની બરાબર કાપું છે તેમ રાખડું નહીં. ગલા આગલથી જે સીધી લાઈન નીચે ઉતરે છે તેની અધવચે એક તાપ મુકી તેને પીઠનાં ગલા સાથે ગાલ આકાર કાઢ મેલવી નાંખો. તે આકાર બરાબર દોરાયા પછી ઉપરનો ભાગ કાપી નાંખો, જો એમ બરાબર નહીં કપાય તો તમારા પલાઉકાનાં પેસનું ગલું તે પર મુકી કાપની લાઈન મારો. ચોક પુરો થયા પછી ઘડી વાલો, તેનો આકાર પારોની આકૃતિ પ્રમાણે દેખાશે. આ ચોક માટે આપેલી સમજણ પેલનાં વાંચણમાં કદાચ ગુચવણુભરી લાગશે પણ આકૃતિ જોઈ જોઈને ફરીથી બે ત્રણ વાર વાંચતા આખરે થયા વીના રેહશે નહીં. જો કાગળ પર જુદા જુદા માપના એવા ચોક બે ત્રણવાર કાપશે તો ચેટલા જલદી હાથે આવી જશે કે કાષ્ટબી માપનો બધે બેસે તો ચોક ઝડપથી કપાઈ શકશે. વલી એ ચોક પરથી બીજા તરેહવાર ઘાટનાં ટ્રેનસી ચોક યા કોલર કાપી શકાશે. પાસે આપેલી આકૃતિ એવા કોલર યા ચોક બતાવે છે.

પુરા થયેલા ચોકની આગલી બાજુ.

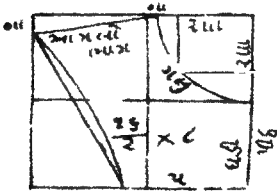

જુદી જુદી જાતનાં ટ્રેનસી ચોક અથવા કોલર.

ઉપર કાપેલા ચોકને પીઠની અધવચેથી બેવડો કરી બીજું ખાલી કાગળ નીચે

મુકી તેપર તાંચણી મારી પેનસીલે તેની આકૃતી નીચેનાં કાગળપર દોરી જવી. પછી તે આકૃતીનાં અડસટાથી જે તરાલ દોરવા માંગતા હોયએ તે ચીતારવી. ક, ખ, ગ, ઘ, ચ, છ એ ઉપલા ચોકની આકૃતી બતાવેછે તેપર ત્રણ જુદી જાતના આકારો ચીતારવા છે. પેલેલા ગલાં આગલથી ૨ાા ઈંચ દુર ફરતી એકસરખી તાપ મુકી ગોલ આકાર દોરવો છે, જે ઝીણાં મીંડાની લાઇનથી બતાવ્યા છે. એ નાનો ગોલ કોલર થશે. બીજા કાપાવાલી લાઇન મોટો ગોલ કોલર બતાવેછે જે ગલાં આગલથી ૫) ઈંચને છેટે છે. ત્રીજા કોલર પેનસીલે મારેલી જાડી લાઇનથી બતાવ્યા છે, જે ઉપલા બંને ગોલ કોલરની વચ્ચે સરખા તફાવતે તાપ મુકી આરકાનો ઘાટ કાઢી બતાવ્યા છે. એ સર્વે કોલરોની આગલા ભાગપરની લાઇન ગલાંથી થોડે છેટે રાખી છે તેનું કારણ એ કે કોલરપર ફરતી ફીલ યા લેસ મુકવામા આવે તો તે ખાચામા બરાબર આવી રહે, નહીં તો ફીલ યા લેસ એક બીજાપર ચઢી જાય કોલરનો ભાગ ગલાં આગલથી કેટલા દુર યા કેટલા આડકત્રો રાખવો તે લેસનુ માપ નોંધને રાખવો.

સેલર કોલર કાઢવાની એક સેલ્લી રીત—સાધારણ કદનાં ગલાં માટે ૧૬x૮ કાગળ લેવું. લંબાઇએથી તેને દબલ કરી ઉપર હેઠે તેના ઘડી વાલી આર ભાગ કરવા. એ લંબાઇએ અને એ પોહલાઇએ

સેલર કોલર.

જમણી બાજુએ ઘડી રાખી તેજ તરફથી ઉપલા ખુણાંથી ૨ાાા ઈંચ નીચે અને ૨ાાા ઈંચ અંદર જઈ એક ચોકડું પાડો અને તેને અઠડાવી ગલાંનો ગોલ આકાર આકૃતી મુજબ ચીતારો. ગલાંની ઉપલી અણી અધવચની લાઇનથી ૦ાા ઈંચ દુર રાખવી. પછી તેને લગાડી સીધી લાઇનથી ૦ાા ઈંચ હેઠે ઉતરી આગલા ભાગની લાઇન મારવી. જમણાં હાથપર હેઠેનાં ખુણાંથી ૫) ઈંચ માપી એક

તાંપ મુકી તેને ઉપલી લાઇનની અણી સાથે સીધી લાઇન દોરી જોડી નાંખો, એ લાઇન સીધી યા જરા વાંક લઈ દોરવી તે ખલાંની બંને બાજુએ પીઠ તેમજ આગલા ભાગપર આવશે.

એમાંના કોઈપણ કોલર નાઈટ ગાઉનપર મુકવા આગમજ પેલલાં ગણાંપર નાની પટી મુકવી. એ પટીની પોલલાઈ ૨) ઈંચ અને લંબાઈ ગણાંના માપની રાખવી. એ પટી વાલીને સીંચ્યા પછી ૦૧૧ ઈંચથી વધારે પોલલી નહીં આવવી જોઈએ. કોલરને પટીની વચ્ચે દાખીને સીવવો જોઈએ માટે તેમ જ મુકવો હોય તો પટીને પોલલાઈએથી બે ભાગમા ફાડવી પડશે. તે માટે બંને પટીપર ૦૧ ઈંચ સીલાઈ વધુ રાખવી એટલે એક પટીનું સામટું માપ ૨૦૧ ઈંચ રાખવું.

સીવવાની સમજણ—થોકને પેલલા અરતર સાથે વચમાંથી ફાંફી પેહરનારનાં ગણાંપર મુકી જોવો. જો ખભાં ધણાં લાંબાં પડતા હોય તો નીશાની કરી જોડેલા ભાગ કાઢી નાખવો હોય તેટલો આખો બગલનાં ગાલાપરનો ભાગ કાપી નાંખવો. પણ યાદ રાખવું કે નાઈટ ગાઉનનાં થોકનાં ખભા બદલાવવાની માફક તંગ બેસતા રાખવામાં આવતા નથી. એ કપડું રાતનાં પેહરવાનું હોવાથી બધી બાજુથી ઢીલું રાખવું જોઈએ. થોકને ખેંચીને પકડવો નહીં, કેમજે તેનો આગલો ભાગ આડકત્રાં કપડાપર આવેલો હોવાથી ખેંચાઈ જશે. પેલલા નાઈટ ગાઉનની પીઠનો ભાગ લઈ તેને બગલ આગલથી દબાવ કરી વચ્ચેથી સર પાડવો, પીઠના થોકનેખી તેમજ વચ્ચેથી સર પાડવો અને બેઉનાં મધ્ય ભાગને તાંચણીથી સાથે જોડવા. પછી બંનેનાં બગલના ભાગને સાથે પકડી તાંચણી મારવી. હવે નાઈટ ગાઉનનો કેટલો ભાગ થોક કરતા મોટો છે તે માપી જોવો. જોડેલા મોટો હોય તેના કરતાં દબાવ ભાગ ગેઘરમાં લેવો, બાકીનો સાદો રાખવો. એટલે નાઈટ ગાઉનની ઉપરની કીનારી અરધે ભાગે ૧૩) ઈંચ થશે અને થોકનો અરધો ભાગ ૭૧ ઈંચ છે. એ બંને વચ્ચેનો તફાવત ૧૩-૭૧= ૫૮ ઈંચ થશે. માટે ૧૧) ઈંચ કપડું ગેઘરમાં બેસાડવું. ૧૩-૧૧=૨) ઈંચ બાકી રહેશે. તે ૨) ઈંચ બગલનાં ગાલા આગલથી છોડી ગેઘર શરૂ કરવી. એવી રીતે બંને બાજુથી કરી થોક અને ગાઉન સાથે ફાંફી સંચો મારવો અને પછવાડેથી અરતર સાંધાપર વાલીને સીવી નાંખવું.

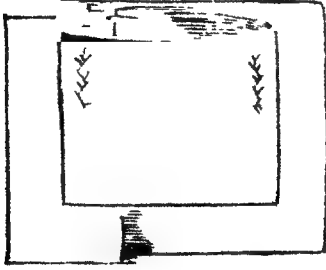
આંગલી બાજુપર પીઠ કરતાં ઓછી ગેઘર આવશે, કેમકે નાઈટ ગાઉનનો આગલો ભાગ ખુલ્લો હોવાથી થોડો પટીમાં જશે અને વલી આગલો થોક પીઠ કરતા થોડો મોટો રાખ્યો છે. બંનેની કીનારી ઉપર

માફક માપો, નાઈટ ગાઉનની અરધી કીનારી લગભગ ૧૨) ઈંચ થશે. અરધા યોકની ૮) ઈંચ થશે. બે વચ્ચે ૪) ઈંચનો ફેર આવશે. તેનું દબણ ૮) ઈંચ એટલે ૮) ઈંચ કપડાંપર ગેધર લેવી. જો ગેધરને બદલે ટક મારવી હોય તો તે પણ ગાયત્રી કરી મારવી. ૦૧ ઈંચ પોહલી ટક લઈએ તો એટલા કપડાંપર ૮) ટક આવશે. એ મુજબ ફાંકી ઉપર જણાવ્યા મુજબ સીવવું. કાંઈખી માપના યોક હોય તો તેની ઉપલીજ રીત પ્રમાણે ગાયત્રી કરી સીવવા. સીવતી વેલાએ આગલો યોક જરાકખી ખેંચાય નહીં તેની સાંભાલ રાખવી કેમજે તે આડકત્રા કપડાંપર કપાયલો આવશે બટનની પટ્ટી આગલનો ભાગ તદ્દન સીધા રાખવો તેમજ બગલનાં ગાલા પણ સીધા રાખવા.

બટનની પટ્ટી—આ પટ્ટી આગલ સમગ્રવેલી રીત કરતાં જુદી રીતે મુકાવું. એવી પટ્ટી માટે નાઈટ ગાઉનનો આગલો ભાગ બરાબર વચ્ચેમાંથી કાપવો નહીં પણ વચ્ચેની લાઈનથી જમણી તરફ (પેહરનારની) ૦૧ ઈંચ છોડીને કાપ મુકવો. લંબાઈ આગલ લખવા મુજબ લેવી તેમજ બંને બાજુએ ઝીણું કાપ મુકવા. હવે બે પટ્ટીએ ફાડવી જેમાંની એક કાપ કરતાં ૦૧ થી ૦૧૧ ઈંચ લાંબી અને ૨૦૧૧ ઈંચ પોહલી ; તથા બીજી કાપની લંબાઈની અને ૧) ઈંચ પોહલી માટી પટ્ટી જમણી બાજુએ ફેરાતવી. સાધા અવરી બાજુએ આવે તેમ રાખવો એટલે પટ્ટીની સવરી બાજુ અને કપડાંની સવરી બાજુ જોડેલી રાખી રીવી જવું. એ પછી પટ્ટીની બીજી કીનારી અવરી બાજુએ ફેરવી સાધા ઉપરથી એટલે સાધા હંકાય તેમ રીવી જવી. તોંકા સવરી બાજુએ દીસવા નહીં જોઈએ. પછી પટ્ટીની બરાબર વચ્ચેથી સર પાડી તે સરને સાધાની સીલાઈપર ફાંકવો એટલે બાકી પેહરનો આકાર થશે. પછી તેને સીધી દાખીને રાખવી, અંદરનો સાધા જમણી બાજુ તરફ વલેલો રહે એમ ફાંકવું, કારણ બટન હેલ કરતી વેલા સાંધાનું કપડું વચ્ચે આવે તો હેલ ચુંથાયલા થશે.

બીજી બાજુની હેઠની પટ્ટી પેહલા નાઈટ ગાઉનમાં સમગ્રવ્યા મુજબ મુકવી અને નીચેથી ૦૧૧ ઈંચ આડો કાપ મુકવો, કે બીજી બાજુની ઉપલી પટ્ટી ઉપર આવે તો ખોલ નહીં આવે. એ ઉપલી પટ્ટી હેઠનીપર ગોઠવી, જેમ આગલ કીધું હતું તેમ નીચેનો ભાગ વાંટીને અણીવાલો

આકાર બનાવવો અથવા સીધા રાખવો. પછવાડેથી ટેપ મુકી કાટેના ભાગ ઢાકી નાખવો, અને ઉપલા ભાગ પર ફેનસી તાંકા ભરવા. (જુઓ આકૃતી.)

બટન હોલની પડી
બાહ્ય પ્લીટનાં આકારની.

એની આસપાસ જો લેસ મુકવી હોય તો બાહ્ય પ્લીટ પર ફેનસી તાંકા ભરવા આગમજ પછવાડેની બાજુએથી તાંકા લઈ કરતી મુકવી. ખુણા આગલથી વધારે ગંધર કરી ફેરવવું. તાંકા ઉપરથી દોસવા નહીં જોઈએ. પછી બાહ્ય પ્લીટને દાબી ફાંક મારી ઉપરથી ભરી જવું.

બોર્ડિંગ—બોર્ડિંગ સાધા આખા સીવવો, તેપર નીચે ક્રીલ રાખવી અને વચ્ચે ઇનસરશન યા કપડાની પડી મુકવી, અથવા તો ક્રીલને બદલે કદ મુકવો. હાથનાં ગાલાનું માપ લઈ કાદી આગલથી બોર્ડિંગ ગંધર કરવી યા ઝીણી ઝીણી ટક મારવી. તે કરતી વેલા સાધા આગલથી બંને બાજુએ ૧૫ ઈંચ કપડું સાદું રાખવું.

હવે બોર્ડિંગ જોડતી વેલા તેનાં બગલનાં ગાલાનો ભાગ જો વોકો મુકી હોય તો પહેલાં કાપીને સરખો કરવો. યાકના ભાગપરનું અસ્તર જો ફાંકલું હોય તો ઉપેડી ખુલ્લું કરવું, કેમજે ત્યાં બોર્ડિંગ ભાગ જોડશે. બોર્ડિંગ જોડીને સીવ્યા પછી અસ્તર સાધાપર મુકી પછવાડેથી સીવી જવું. આ નાઇટ ગાઉનમાં આપેલી બોર્ડિંગ સાધા બગલના સાધા સાથે જોડીને બોર્ડિંગ સીવવી. બીજી બોર્ડિંગ માફક આ બોર્ડિંગ જોડવી નહીં. વતી એનો ગાલો બધી બાજુએ સરખો હોવાથી જમણી, દાબી ગાલાપરથી પરખારો નહીં, આગલ સમજવું છે તે મુજબ બોર્ડિંગ સાધાની જે બાજુ સીધી એટલે કારેકારવાલી હોય તે ઉપર એટલે આગલીગમ આવે તેમ રાખવી. આડકત્રી બાજુ પાંચપર એટલે નીચે આવશે. એવી રીતે પકડીને જોવાથી જમણી દાબી માલમ પડશે. બોર્ડિંગ તથા નાઇટ ગાઉનનો સાધા બગલ આગલથી સાથે પકડી ફાંકી જવું. બોર્ડિંગનાં ગાલાનો જોડેલા ભાગ મોટા હોય તે ખભાની બંને બાજુએ ગંધર કરી બેસાડવો. યાદ રાખવું કે બોર્ડિંગ

ગમે એટલી સાંકડી હોય તોપણ તેનો ગાલો કપડાંનાં ગાલા કરતાં ૧) ઈંચ જેટલોખી મોટો હોવો જોઈએ. બોહિ સીવતી વેલા હમેશાં સીવનારની સાંમે પકડવી.

નાઇટ ગાઉન ૩ જો.

આ નાઇટ ગાઉન બદયાનનાં કાપ પરથી કહાડવામાં આવ્યો છે. દરેક સીવનાર બાઇ પાસે પોતાનાં બદયાનનાં કાપ તો હોવા જોઈએ. એક નાઇટ ગાઉન માટે કેટલું કપડું જોઈએ તે આગલ આપેલા નાઇટ ગાઉન કાપવાની સમજ જોઆએ ધ્યાનથી વાંચી વેતરવાની કાશેશ કીધી હશે તેઆને સેહલાઇથી સમજ પડશે. ઉપર ટપકેથી તેની ગણતરી એવી રીતે કરવી કે નાઇટ ગાઉનની લંબાઇ જેટલી રાખવી હોય તે કરતાં દબલ કપડું અને તે ઉપરાંત સુમારે ૧૫ વાર બોહિ માટે લેવું.

અગાઉ માફક લંબાઈનાં માપ માટે પેહરનારનાં ખભાંનાં ઉપલા ભાગથી એટલે ગરદન આગલનાં ભાગથી જમીન સુધીનું માપ લેવું અને નીચેની કીનારી વાલવા તથા સોસવણુ માટે બે ઈંચ વધારે રાખવું. પોહલાઈ માટે પનેહ જોઇ પેહરનારનાં કદ પ્રમાણે રાખવાની સમજણ જો આગલા ભાગપર આપી છે તે મુજબ કરવું.

પેહલાં પીઠનો કાપ લેવો. પીઠ અને તેની બાજુનાં બે કાપો જો છુટા હોય તો સાથે જોડી નાંખવા. સેહલી રીત એ છે કે ઉપલા કાપો અસ્તરનાં કપડાંનાં કાપી, ત્રણડે કાપ સાથે ફાકી જવા. તે બાજુએ રાખી નાઇટ ગાઉનનું પીઠ માટેનું કપડું લઇ તેને પનેહમાંથી બેવડું કરી વચ્ચેવચ્ચમાંથી બેઉ બાજુએ નાની બોલ પ્લીટ યા ક્રીણી ટક મારવી. એ ટક વાલો ભાગ આખાં ગલાંપર આવવો જોઈએ અને ૫) થી ૬) ઈંચની જગા રોકશે. ટક લંબાઇએ પાંચ ઈંચ રાખવી. ટક માર્યા પછી પેલી અસ્તરની પીઠ કપડાંપર ટાંચણી મારી મુકવી. આપણા કાપની લગોલગ પેનસીલની લાઇન મારવી નહીં કારણ નાઇટ ગાઉન બદયાનની માફક તંગ રખાતો નથી તે બધી બાજુથી થોડો થોડો દીલો રાખવામાં આવેછે. માટે નીચેની ગણતરી મુજબ બધા ભાગોની લાઇન મારવી. ગલાનો ભાગ જેમ છે તેમ રાખવો, ખભાંપરથી

૦૧ ઈચ્છે છેડવું, બગલનાં ઉપલા ભાગપરથી એક ઈચ્છે તે આસ્તે આસ્તે નીચે આવતાં ૦૧ ઈચ્છે કરવું. અને બાજુનાં કાપ આગલથી ૧) ઈચ્છે છેડવું. એ મુજબ લાઇન મારી જવી. હેઠેની કીનારીપર લાઇન મારવી નહીં. કાપને ટાંચણી મારેલો ઉપેડી નાંખવો અને જે નાઇટ ગાઉનને ચીરવું મુકવાની જરૂર હોય તો આગલ આપેલી સમજણ મુજબ ઉપલા ભાગપરનાં કટકાને આડકત્રો કાપી ફારેફાર સાથે સીવી લેવો અને બાજુનાં કાપની લાઇન જે પેનસીલે મારી છે તેની સાથે મેલવી લેવો.

આગલનાં ભાગ માટે પેસનો કાપ અસ્તરનો લઈ તેનાં ચમટા ફાંકી તેને દબલ કપડાંપર ઉપર મુજબ ટાંચણી મારી જવી. ગલાં આગલથી ટક યા ગેધર માટે ૩) ઈચ્છે સીધું કપડું છેડવું. બગલ આગલથી ફરતો ઘેરાવો ૦૧ ઈચ્છે છેડવો, બાકીનાં ભાગો પીઠની માફકજ રાખવા. એ રીતે પેનસીલે લાઇન માર્યા પછી કાપ છેડી નાંખવો અને બાજુનો સાંધા પીઠની માફકજ બદલાતનાં સાંધા સાથે મેલવી દેવો. પીઠનું ખજું પેસના ખભાં કરતાં સેહજ મોટું રહેશે. તે સીવતી વેલા ખેંચીને મેલવી નાંખવું.

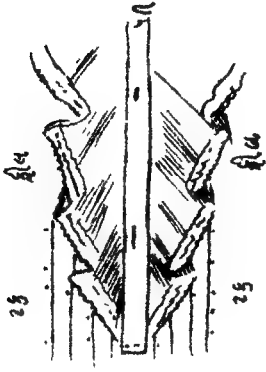
ખોંહું—આગલ આપેલી કોઇખી બોહેમાંથી લેવી.

સીવવાની સમજણ આગલા ભાગોપર આપી છે તે મુજબ કરી જવું.

અ ગલા ભાગપર બટનની પટ્ટીપર ફરતી ક્રીલ મુકવી. એ ક્રીલની ગોઠવણ અત્રે જુદી રીતે કરીશું. પેહલાં આગલો જેટલો ભાગ ખુલ્લો રાખ્યો હોય તે કરતાં દબલ લંબાઇની કપડાંની પટ્ટી જેટલી જેમ્પર એટલી પોહલી રાખી કાપવી. એવી બે પટ્ટીઓ બે બાજુ માટે જુદી જુદી કાપવી. એક બાજુથી તેને આડકત્રી કાપી કીનારી સીવી લેવી. પછી સીધી બાજુથી દોરાતણ કરી ગેધર કરવી. પછી નાઇટ ગાઉનની સવરી બાજુપર ક્રીલની અવરી બાજુ મુકી ગેધર બરાબર ગોઠવી ફાંકી જવી. અને બાજુ એવી રીતે ફાંકવી. ક્રીલનાં બંને છેડાને કીનારી પરથી સીવી લેવા. પછી હોલની પટ્ટી માટે ૨૧ ઈચ્છે પોહલી અને ખુલ્લા કાપની લંબાઇ કરતાં ૦૧ ઈચ્છે

લાંબી એક પટી ફાડવી. એ પટીની સવરી બાજુને પેલી ફાંકેલી ક્રીલપર મુકી ફાંકીને સંચો મારી જવો. ત્રણડે કપડાંપર સાથે સંચો મરાશે. પછી સાંધાપર પટીનો બીજો છેડો વાલી પેલી સીવણુની બાજુએથી સીવી જવી. આ પટી બાહરથી અલગ મુકી હોય તેમ દેખાશે. એવીજ રીતે બીજી બાજુનીબી પટી મુકવી અને એક પટીને બીજી પટીપર આખી ગોઠવી નીચેથી બરાબર સીવીને બંધ કરી લેવી.

ક્રીલનો ઘાટ, બટનની પટી
તથા ટક બતાવે છે.

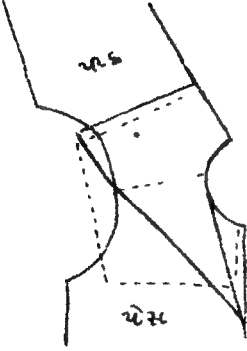
પાસેની આકૃતીપરથી ક્રીલનો ઘાટ કેવી રીતે કાપવામાં આવ્યો છે તથા તેપર પટી કેમ ગોઠવીને મુકી છે તે જોવાથી સમજ પડશે. ક્રીલને છેડે જો ગમે તો ત્રીણી લેસ ફરતી મુકવી. નાઈટ ગાઉન કમ્મરમાંથી વધારે બંધ ઘેરતો લાવવા માટે કેટલીક વેલા કમ્મર આગલથી થોડીક ત્રીણી ટક પાંચ પાંચ ઈંચ લાંબી મારવામાં આવેછે. પાસેની આકૃતીમા એ ટક મારવાની જગા પણ બતાવવામાં આવી છે.

ગલાં આગલનાં નાઈટ ગાઉનનાં ભાગપર ગેધર કરી લેવી. એ ગેધર ખલાંનાં સાંધા સુધી લઈ જવી નહી. સાંધાથી ૧૫ ઈંચ દુર રાખવી. ગેધર ફાંક્યા પછી ક્રીલનું

કપડું જે ઉપરથી છુટું રહેશે તે જો ગલાંના ભાગ કરતાં લાંબું જતું હોય તો જરા ગેધર કરી ગલાંનાં દાબરાપર ફાંકી લેવું. પછી તેપર ગલાંની ત્રીણી પટી આગલા ભાગમાં સમજાવ્યા મુજબ મુકી તેપર આગલ જણાવેલો કાઢખી કોલર મુકવો. કોલરપર ત્રીણી ક્રીલ અને ક્રીલને છેડે ત્રીણી લેસ મુકવી કે જેમ બટનની પટીપર કરવામાં આવ્યું છે. એજ મુજબ બોહિને પણ ક્રીલ કરી લેસ મુકવી. બટનની પટીપર ક્રીલને બદલે જોઈએ તો પોહલી લેસ ફરતી મુકવી, અને તેજ મુજબ કોલર અને બોહિપર પણ એકસરખું લાગવા માટે કરવું.

બ્લાઉઝનાં કાપપરથી કપેલા કોલર.

કાંધપણુ માપ લીધા વીના બ્લાઉઝનાં કાપ-
પરથી કપેલા બે જાતનાં સેલર કોલર પાસેની
આકૃતી બતાવેછે.

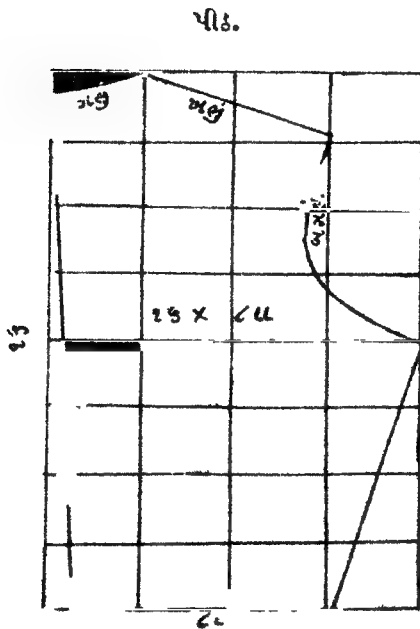
સેલર કોલર ચોખ્ખો.
— સેલર કોલર લાંબો.

પેહલાં ખાલી કાગજપર બ્લાઉઝના પેસ
તથા પીઠ બંને ખલા આગલથી અઠડાવી
મુકવા, પછી આકૃતી મુજબ કોલરનો આકાર
બંને કાપપર સાથે દોરવો. કોલરના જે ભાગની
આકૃતી કાપપર આવી હોય તેપર કાતરની
અણીવતી નીચેનાં કાગજપર નાકાં પાડવાં અને
પછી કોલરનો આકાર કાપી કઢાડવો, એજ
મુજબ કોઇખી આકારનાં કોલરો કાપપર
ચીતારી કાપી શકાશે. એવી રીતે ચીતારવાથી
ગલાના માપમાં કરોબી ફેરફાર પડશે નહીં અને
કોલરો ખીલકુલ બધેએસ્તા આવશે. આગલ
બતાવેલા કોલરો માફક માપ લેવાની તકલીફ આ કોલરમાં પડશે નહીં.

પ્રકરણ ૭ મું.

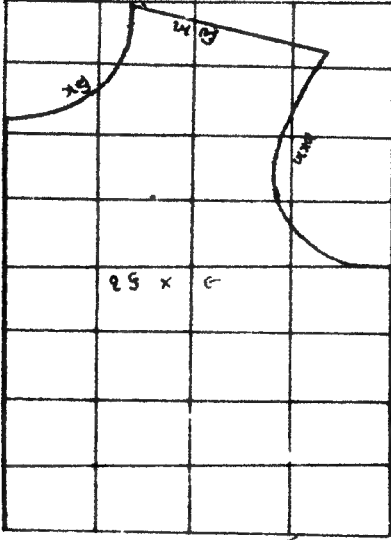
અર્ધસંખ્યાનું પ્લાટિસ.

આ પ્લાટિસ માટે ત્રણ જાતનાં માપની જરૂર છે. ૧ છું પીઠની લંબાઈ, ૨ જીં છાતીના ઘેરાવો અને ૩ જીં કમરનો ઘેરાવો. ૧ છું માપ લેવા માટે કમરે એક પટી બાંધવી. પછી પછવાડેની બાજીનું જે હાડકું છે તે હાડકાંપરથી ટેપ પકડી પેલી બાંધેલી પટીની હેઠું સુધી લંબાઈએ માપ લેવું. બરડો સીધો રાખવો. ૨ જીં માપ—બરડાપરથી થઈ છાતીનાં ઘેરાવા પર ફરતી ટેપ પકડી ગોલ માપવું. એ માપ ઘણું તંગ લેવું નહીં. ૩ જીં—કમરનું ફરતું માપ લેવું. ટેપ તંગ પકડવી.

પીઠ—ધારે કે પીઠની લંબાઈ ૧૫૦ ઈંચ છે અને છાતીનો ઘેરાવો ૩૪) ઈંચ છે તો લંબાઈએ કાગળ ૦૦ ઈંચ વધારે એટલે ૧૬) ઈંચ રાખવું. પોહલાઈ માટે છાતીના જેટલો ઘેરાવો હોય તેનાં સરખા ચાર ભાગ કરી તેમાંનો ૦૧ ભાગ લેવો જે ૩૪) ઈંચ ઘેરાવો હોય તો તેનો ચોથો ભાગ ૮૦ ઈંચ થશે તેટલી કાગળની પોહલાઈ રાખવી. ૧૬x૮૦ ઈંચનું કાગળ કાપી તેની લંબાઈએ ઘડી કરી ૮) સરખા ભાગ કાગળનાં સર પાડી કરો. પોહલાઈએ ચાર ભાગ કરો અને પાસેની આકૃતિ મુજબ કાપનો આકાર ચીતારો. પછી પેનસીલની લાઈન પ્રમાણે કાપી કઢાડો.

પેસ.

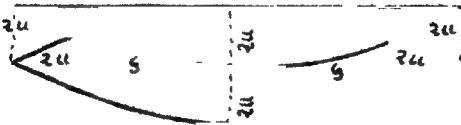
પેસ માટે પીઠનાં જોડણું લાંબું કાગળ કાપો. પોહલાઇ પીઠ કરતાં ૦૧ ઈંચ વધારે રાખો. જોડણે ૧૬x૮ ઈંચ કાગળનું માપ લઇ ઉપર મુજબ ચોકડાનાં સર પાડી પાસેની આકૃતિ મુજબ ચીતારો, કપડું કાપતી વેલા કાપ કપડાની લંબાઇએ મુકવા, દરેક બાજુ દ્રરતી સીલાઈ રાખવી. ખભાં, ગલું, બગલનો ગાંઠો તથા હેઠું ૦૧ ઈંચ અને બ્લાઉસનાં સાંધાપર ૦૧૧ ઈંચ સીલાઇ રાખવી. પીઠપર બટનની પટ્ટી માટે ૨) ઈંચ વધારે રાખવું. પેસ કાપતી વેલા દાબા હાથપર લંબાઇની ઉભા લાઇન (ગલાં હેઠેની) કાપવી નહીં. તે બાજુએ સીલાઇ પણ રાખવી નહીં કારણ પેસ વચ્ચેથી સલંગ રેહશે માટે એ લાઇન કપડાની

ધડીપર આવે તેમ જોડવવી. નીચેથી કાપ કરતાં ૨) થી ૩) ઈંચ કપડું વધારે રાખી આકૃતિમાં જે મીડાંની લાઇન પાડી છે તે મુજબ કાપવું. એ બ્લાઉઝમાં કમ્મર આગલથી જે ભાગ ઢીલા રહે છે અને જેને “પાઉચ” યા “ફોલ” કહે છે તે માટે છે.

કમ્મરનો બેંડ અથવા પટ્ટી—કમ્મરના માપ કરતા ૦૧ ઈંચ લાંબી અને ૨) ઈંચ પોહલી એક પટ્ટી લેવો. પોહલાઇએ બેઉ છેડાપરથી ઝીણી સીવી લેવો. તેની લંબાઇનાં બરાબર અરધા ભાગપર એક સર પાડો. તે અરધા ભાગને પાછો દબાવ કરી ત્યાં એકેકો સર પાડો જોડણે ૪) સરખા ભાગ થશે. કમ્મરનું માપ ૨૪) ઈંચ હશે તો ૨૪૧ ઈંચ પટ્ટીની લંબાઇ રાખવી. બંને છેડાની સીવામણમાં ૦૧ ઈંચ જશે બાકી ૨૪) ઈંચ રેહશે તેનાં ચાર ભાગ કરતાં દરેકમાં ૬) ઈંચ આવશે. હવે જે પટ્ટી

હોલની હોય એટલે ઉપર આવે (બતન કીધાં હશે તો હોલની પટી આવશે. આંકડા હશે તો આંકડાવાલી પટી ઉપર આવશે. જેખી ઉપર આવે) તેને છેડેથી કમ્મરની પટીના એક છેડાને ટાંચણી મારવી. છેડાને ખીજી પટી છોડી તે પટીની સીવામણ આગલથી ટાંચણી પલાઉઝની બરાબર અધવચ્ચે પટીની અધવચ્ચનાં ભાગને ટાંચણી મારે. જ્યાં પટીનાં ૦૧ ઈંચ ભાગપર સર પાડ્યો છે તેને બગલની હેઠનાં સાંધા ટાંચણી મારે. બંને બાજુએ એવી રીતે ટાંચણી કરે એટલે બાજુએ ટાંચણી મારશે. પછી પેસનો જેટલો ભાગ પટી કરતાં મોટો તેને બરાબર વચ્ચેથી બંને બાજુએ ગેધર કરી લેવો. સાંધા આસુમારે ત્રણથી સાડાત્રણ ઈંચ જેટલો ભાગ સાદો રાખી પટી ને પીઠનો ભાગ પટીની બરાબર રેહશે નહીં તો સેહજ મોટો રેહશે; તેમ જ તો બતન તથા હોલની પટીઆ આગલથી સેહજ ગેધર લઈ લેવી. રીતે પટી ફાંકી તે પર સંચો મારવો. પછી પટી સાંધાપર વાલીને સીવી નાં

ખીજી પણ એક જાતની ઝૂલની પટી ઉપલી સીધી પટીને મુકવામાં આવે છે. જે પેટીકાટનાં પ્રકરણમાં આપેલા ગોલ કાપનાં મલતી આવે છે. તેમાં સમજાવેલી રીત મુજબજ તે કાપવી પોહલાઈમાં આંધી રાખવી. ૨૧ ઈંચ જેટલી ચાલશે. સીલાઈ પણ તે રાખવી. તે કાપવાની એક ખીજી સેહલી રીત નીચે મુજબ છે.—

પલાઉઝનો વાંકવાલો પટો.

પેહલાં કાગળપર કમ માપનાં અરધા ભાગ ને સીધી લાઈન દોરવી (કમ્મર જે ૨૪) ઈંચ હોય ૧૨) ઈંચ લાખી લાઈન દે તેની બરાબર વચ્ચેથી એક લાઈન ૨૧ ઈંચ નીચે

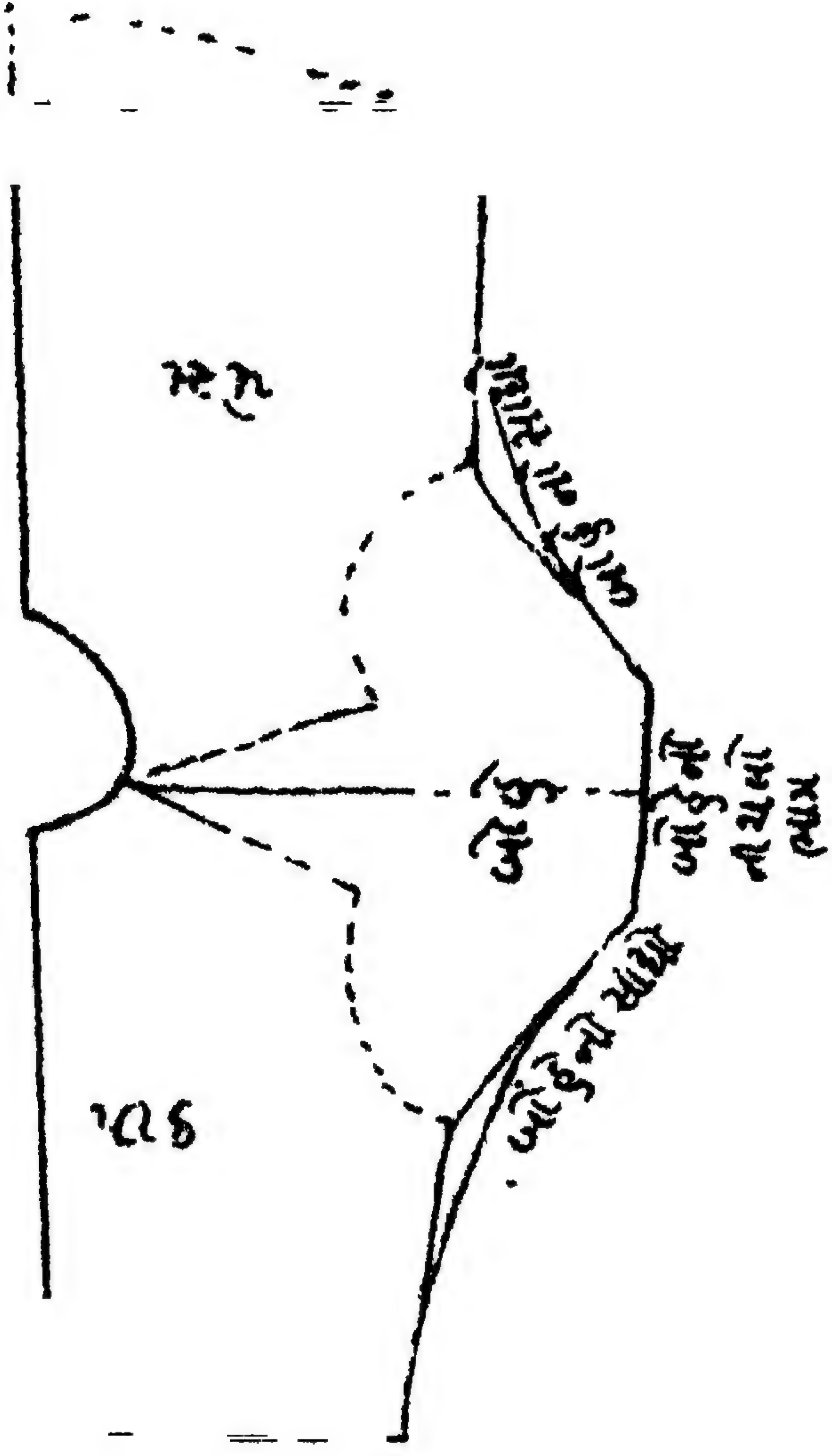
અને એક તાંપ મુકવી. પછી પેલી સીધી લાઈનનાં બેઉ છેડા અને આ વ તાંપને જોડી એક વાંક દોરવો. હવે એ વાંકની બરાબર વચ્ચે એટલે ૨૧ ઈંચની તાંપ છે ત્યાંથી બંને બાજુ વાંકપર છ છ ઈંચ માપી તાંપ મુકો. બંને તાંપની જમણી અને દાબી બાજુએ પાંચી ૨૧ ઈંચ પર એ તાંપ

અને એ તાંપથી બરાબર નીચે સીધી લાઇન દોરો. પછી વાકપરની તાંપને લગાડી તમારી ટેપ આડકત્રી પેલી ઉભી લાઇનને લગાડી પકડા અને એ ઉભી લાઇનને લંગાડી રા ઈચ આડકત્રી માપ લેવો. ત્યાં એક તાંપ તેજ લાઇનપર મુકો. પછી બંને તાંપ જોડી નાંખો, એટલે આડકત્રી લાઇન રા ઈચ લાંબી આવશે. એમ બીજે છેડે પણ કરો. હવે બરાબર વાંકની અધવચપરની ઉભી લાઇનને રા ઈચ નીચે ઉતારી તાંપ મુકો. પછી ઉપર મુજબ ત્રણે તાંપ જોડી નાંખી હેઠનો વાંક દોરો. જો વાંક સીધા નહી આવે તો ઉપલા વાકની હેઠ થોડે થોડે તક્કવતે રા ઈચ માપી વધારે તાંપ મુકો અને તે બધી તાંપોને જોડી નાંખો એટલે બરાબર આવશે. એ પટો ઉપલા સીધા પટાની માફકજ બલાઉઝ સાથે ફાંકવો. કપડું કાપતી વેલા બંને છેડાપર સીલાઇ તથા વાલવાનું કપડું વધારે રાખવાનું ધ્યાન રાખવું. પટાનાં નીચલા વાંકને ઝીણી કીનારી વાલી સીવી લેવો તથા ઉપલા વાંકને બલાઉઝ સાથે જોડવો. એવી રીતે જોડવો કે સાંધા સવરી બાબુએ આવે. પટાની ઉલટી બાબુ અને બલાઉઝની ઉલટી બાબુ સાથે જોડીને પકડવી અને પછી ધણુંજ થોડું કપડું સીવામણમાં લઇ ઝીણી દોરાતણુ કરી જવી યા સંચો મારવો. જે ભાગપર ગંધર આવે ત્યાં સંભાલથી સીવવું. ગેધરવાલો ભાગ એકેકપર આવી ડુચો થાય નહી તે જોવું. હવે જોડાણવાલો સાંધા સવરી બાબુએ આવશે. સાંધા જો કાંઈ બાબુથી મોટો થઇ ગયો હોય તો કાતરે કાપી બધી બાબુએથી સરખો કરવો. સાંધા ધણો ઝીણો રાખવો, પછી ઉલટી બાબુએથી બલાઉઝ અને પટાનું કપડું સાથે ચમટીમાં પકડો એટલે સાંધા દબાઇ જશે. અને સાંધાની પોહલાઇની જરાક હેંથી ફાંકી જઈ તેપર સંચો મારી જવો. એવી રીતે ફાંકવું કે સાંધાનાં પીસ્તાં સવરી બાબુપર દીસે નહી. હવે સીવેલો સાંધા સવરી બાબુપર આવશે. એવી રીતે સીવેલા સાંધા ધણું સફાઇદાર લાગેછે. ધણા ઝીણાં અને અરતર વગરનાં બલાઉઝ તથા બાહેના સાંધા પણ એજ રીતે સીવવામાં આવે છે.

• સાંધા વગરનું ઝલલાનાં આકારનું બલાઉઝ.

આ બલાઉઝમાં પેસ, પીઠ તથા બાહે સલંગ એટલે સાંધા વગર એકજ ટુકડામાંથી કાઢવામાં આવ્યા છે. એ કાપ બલાઉઝનાં કાપપરથી સેલવાઈથી

આખું બલાઉઝ
એકજ કાપમાં.

કાહડી શકાશે. એક ખાલી કાગળ નીચે મુકી તેપર પેહલાં પેસ અને પીઠનાં કાપ લઈ તેને ખભાંપરથી ગલાંનાં કાપ આગલથી જોડીને ગોઠવવા. પછી ગલાં આગલથી જ્યાં પેસ અને પીઠનો કાપ જોડાયછે તે સાંધાપરથી ખભાપર થઈ નીચે હાથપર જોટલી લાખી બોહે જોઈતી હોય તેટલું માપ લેવું. તે માપ સીધી લીટીમાં ઉપલાં કાગળપર મુકવું. તે લાઈનની બંને બાજુએ હાથનાં ગાલાનું માપ જે સરખા ભાગે મુકવું અને સીધી લીટી દોરવી. તે લીટીનાં એક છેડાને પેસનાં બગલનાં કાપનાં છેડા સાથે જોડવો અને બીજા છેડાને પીઠનાં બગલનાં કાપના છેડા સાથે જોડવો. એ બંને લીટીઓ જોડાવાથી બગલનાં કાપ આગલ ખુણું પડશે તેનો ગોલ આકાર કરી બંને બાજુની સીધી લાઈન સાથે મેલવી લેવો. એક લાઈન બોંહેતી અને બીજી

બગલનાં કાપની થશે. બોંહેનાં નીચલા ભાગપર જે સીધી લાઈન મારી છે તેનેબી સેહજ ગોલાસપર લાવી ચીતારો. (જુઓ આકૃતી.) પછી પેસ અને પીઠનું ગણું, બંનેની આગલની લાઈન, નીચલી લાઈન, બગલનાં અંધુરા રહેલા કાપ એ સર્વે બાજુએ પેનસીલની લાઈન મારી જવો, ફક્ત ખભાં અને બગલનાં કાપ ચીતારવા નહી, કારણુ તે બોંહેનાં ભાગમાં આવી જશે, એટલું કાઢા પછી પેસ અને પીઠનાં કાપો કાહડી તાંબી પેનસીલની લાઈન મુજબ કાપી જવો.

કપડું કાપતી વેલાએ દબલ રાખવું, બોંહેનો સાંધો બગલનાં કાપ સાથે સલંગ સીવાશે. બગલ આગલનો ગોલાસ લેતી વેલા ઘણું હેઠે ઉતરવું નહી, તેમ કરતાં બગલમાંથી ઢીલું રેહશે. એ ગોલાસ જે આપણે લાઈનની બાહરથી કાહડ્યો છે તે કેટલીક વેલા સેહજ અંદરથી લેવામાં આવેછે, તેમ કરવાથી બગલમાંથી આખું ઢીલું રેહશે.

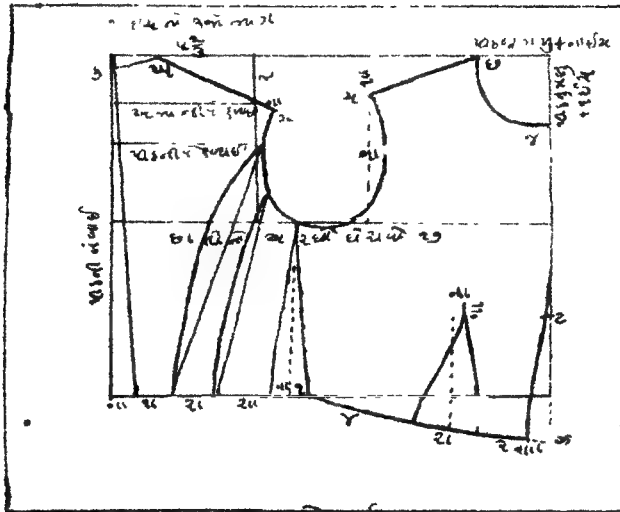
પ્લાસ્ટિક જે ટકનું બનાવવું હોય તો કપડાંપર ઉભી ટક મારી પછી કાપ ગોઠવી કાપવું.

બદયાનના કાપ કાઢવાની બીજી રીત.

આગલ આપેલા કાપો મુજબ આ કાપ કાગળની ઘડી વાલી કહાડવામાં આવ્યા નથી. ઘડી વાલેલા કાપોપર શરીરના દરેક ભાગોનું માપ ચોખડાના અડસટાપરથી મુકવામાં આવ્યું છે, જ્યારે આ કાપમાં દરેક ભાગ બીજા ભાગો કરતાં કેટલાં વધતા ચોછા પ્રમાણમાં આવેલા જેમ્પે તેની ગણતરી કરી સમજણ આપવામાં આવી છે. અને કાપોની લાઈનનાં ઘાટમાં થોડો ઘણો ફેરફાર છે છતાં અનેનો પાયો તપાસીને જેવાથી એકજસરખો માલમ પડશે.

ચોવીસ ઈંચ ચોરસ કાગળ લેવો, પેહરનારના શરીરનાં નીચલા માપ લઈ તે કાગળપર નોંધા.

કમ્મર—૨૪) ઈંચ; છાતીનો ઘેરાવો ૩૪) ઈંચ; પીઠની લંબાઈ ૧૬) ઈંચ; પેસની લંબાઈ ૧૮) ઈંચ; પીઠ અને પેસ બંનેની લંબાઈનું માપ ગલાંપર ખભાંના સાંધા આગલથી લેવું.

૨૪ કમ્મરની રીઝ

કાગજનાં ઉપલાં દાખાં ખુણાંપરની થોડીક જગા છોડી એક સીધી આડી લાઇન મારો. એ લાઇન ગલાંની છે. તેને વલગાવી તેજ ખુણાંપરથી નીચે ઉભી લાઇન મારો. એ પીઠની લાઇન થશે. એ લાઇનપર ઉપરથી માપી પીઠની લંબાઈનું માપ મુકો (૧૬ ઈંચ) તેને જોડીને હેંઠથી ખીજી આડી લાઇન દોરો. એ કમ્મરની લાઇન થશે.

પીઠની લંબાઇને અરધ ભાગે છાતીનાં ઘેરાવાની લાઇન દોરો. છાતીનાં ઘેરાવાનો અરધા ભાગ એ લાઇનપર મુકો. (૧૭ ઈંચ). એજ લાઇનપર દાખા હાથપરથી એ માપનો ત્રીજો ભાગ મુકો. (૫૩ ઈંચ). ૧૭) ઈંચ ટેપ માપી તેને વાલીને ત્રણ ભાગ કરશો તો જલદીથી માપી શકાશે. એ તાંપપરથી સીધી ઉભી લાઇન દોરી ગલાંની લાઇનને લગાડો. ગલાં અને છાતીની લાઇનની વચ્ચે એક આડી લાઇન દોરો. એ લાઇન જ્યાં પેલી ઉભી લાઇનને અડડશે ત્યાં પીઠની પોહલાઇનું માપ આવશે. હવે એ લાઇન અને ગલાંની લાઇન વચ્ચે એક ખીજી આડી લાઇન પેલી ઉભી લાઇનને અડડાવી દોરવી, એ લાઇન ખભાંનાં માપની આવશે.

દાખા હાથનાં ઉપલાં ખુણામાંથી અરધા ઈંચ હેંઠ ઉતરી એક તાંપ મુકો. તેની લાઇનપર તેજ ખુણાંમાંથી ૫૩ ઈંચ માપની જે સીધી લાઇન છે તેના ત્રણ સરખા ભાગ કરી તેમાંનાં પેહલા એક ભાગપર નીશાની કરી ક, ખ ગણું દોરો, ત્યાંથી ખભાંનાં માપની લાઇનને અડડાવી ૦ા ઈંચ બાહર નીકલી ખ, ગ ખભાંની લાઇન દોરો. કમ્મરની લાઇનપર ૦ા ઈંચ છોડી “ક” સાથે જોડો એ પીઠની લાઇન આવશે.

બગલનો ગાલો—આ કાપમાં પીઠ અને પેસપર છાતીના ઘેરાવાની લાઇન એક સરખે ભાગે રાખી નથી. પીઠ અને પેસ વચ્ચે અરધા ભાગપર ૩) ઈંચનો ફેર રાખવામાં આવ્યો છે, એટલે કે જો છાતીના ઘેરાવાનું માપ ૩૪) ઈંચ હોય તો ૭) ઈંચ અરધી પીઠ અને ૧૦) ઈંચ અરધા પેસ રાખવો.

,, ૩૫)	,,	૭	,,	૧૦૧	,,
,, ૩૬)	,,	૭ા	,,	૧૦ા	,,

ઉપલા કોઠાપરથી જણાશે કે દર એક ઈંચના વધારાએ પીઠ અને પેસપર ૫ા ૫ા ઈંચ વધારવું.

છાતીની લાઇન પર પીઠ માટે ૭) ઈંચ છોડી ટાંપ મુકો. એ બગલની લાઇનના ગાલાનું માપ થશે. ૪ થી ઉભી લાઇનની અધવચે અડડાવી ૬ સુધી બગલનો ગાલો દોરો.

૬ થી સીધી લાઇન નીચે કમરની લાઇન પર અડડાવીને દોરો. (આકૃતિમાં મીડાંની એ લાઇન છે). તેનેથી ૦.૫ ઈંચ દુર એક ટાંપ મુકો. તેને ૬ સાથે જોડી બગલની હેઠેનો કાપ દોરો. આકૃતિમાં જોઈને યા આગલ આપેલા બદલાવનાં કાપની સમજણ વાંચી પીઠનાં ૩) કાપો છુટા ચીતારો.

પેસ—ગલાંની લાઇન પર જમણા ખુણાં પરથી સીધી લાઇનમાં અંદર જઈ પીઠના ગલાં (ક,ખ) ના માપ કરતાં ૦.૫ ઈંચ વધારે માપી ટાંપ મુકો છ. તેજ ખુણાંમાંથી હેઠે ઉતરી પીઠનાં ગલાના માપ કરતાં એક ઈંચ વધારે માપી જ ટાંપ મુકો અને છ, જ ગણ ચીતારો.

ખભું—પીઠનું ખભું ગલાંની લાઇનથી જેટલું હેઠે ઉતર્યું હોય તે કરતાં ૦.૫ ઈંચ આછા માપે પેસનું ખભું ઉતરી થોડે કટકે સીધી લાઇન મારો. પીઠનું ગણ નમુનામાં ગલાની લાઇનથી ૨) ઈંચ હેઠે આવ્યું છે. માટે પેસનું ૧.૫ ઈંચ પર આવશે. એ લાઇનને અડડે તેમ આવડું માપ લઈ પીઠનાં ખભાં કરતા ૦.૫ ઈંચ ટુંકા ખભાને લાઇન મારવી. (ચ, છ). સીવતી વેલા આ ૦.૫ ઈંચ ટુંકાં ખભાને જરા ખેંચી પીઠનાં ખભાં સાથે મેલવી લેવું. ચ થી બગલની લાંબાઈને અરધે લાગે ૦.૫ ઈંચ અંદર જઈ એક ટાંપ મુકવી અને તેને અડડાવી બગલનો ગાલો દોરી 'ધ' સાથે મેલવી દેવો. ૬ થી જે સીધી લાઇન કમરની લાઇનને મલે છે તેનેથી ૧) ઈંચ દુર એક ટાંપ મુકી બગલનો કાપ દોરો.

છ થી માપી પેસની લાંબાઈનું માપ આગલી સીધી લાઇન પર મુકો જ. અહીંયાંથી બગલનાં કાપની લાઇન સુધી કમરની નવી લાઇન સેદજ ગોલાસ પર લઈ દોરી જવો. પછી છાતીના ઘેરાવાની લાઇન તથા પેટેલી કમરની લાઇનની અધવચે ૮ ટાંપ મુકો. જ થી ૦.૫ ઈંચ અંદર એક બીજી ટાંપ મુકી બંનેને અંદરની આવડથી સેદજ વાંક લઈ જોડો. આગલો કાપ પુરો થશે.

ચમટો—આકૃતીપર પીઠ અને પેસ બંનેની કમ્મરનું આપું માપ લેવો. પછી કમ્મરનું જે અરધું માપ હોય તે તેમાંથી બાદ કરો, જે બાકી રહે તેટલું ચમટામાં દાખી લેવું. ચમટો એકજ આવશે. આકૃતીમાં પીઠની કમ્મર ૬) ઈંચ, અને પેસની ૮) ઈંચ મલી ૧૪) ઈંચ થશે. અરધી કમ્મરનું માપ ૧૨) ઈંચ છે. માટે બાકી ૨) ઈંચ રહેશે, જે ચમટામાં દાખી લેવું. પેસની કમ્મરનાં ત્રણ સરખા ભાગ કરવા. તેમાંના એક ભાગ કમ્મરની લાઇનનાં જમણાં ખુણાંપરથી માપીને મુકવો, અને બીજા બે ભાગ દાખા ખુણાંપરથી એટલે બગલનાં માપ આગલથી માપીને મુકવા. વચમાં જે ખાંચો રહે તે ચમટાનો રહેશે. તેની બરાબર વચ્ચેથી એક સીધી મોંડાંની લાઇન “૫” સુધીની ઉંચાઈયે દોરો. તેની ૧૧) ઈંચ જમણી મેરે અને ૧૧) ઈંચ ઉંચે બીજા ટાંપ મુકી ચમટાનો આકાર આકૃતી મુજબ દોરી જવો. હવે આખો પેસ પુરો થશે. જે બદયાન વધારે લાંબું બનાવવું હોય તે આગલા બીજા કાપોમાં જણાવ્યા મુજબ કમ્મરની હેઠે ૩) ઈંચ લંબાવવું.

બધરાંનાં બ્લાઉઝ અથવા બદયાનની દોહડ કાપની બોંહે.

આ બોંહે માટે ત્રણ જાતનાં માપ લેવાની જરૂર છે.

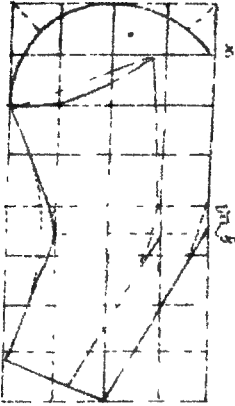
૧ છું બગલનાં ગાલાનું.

૨ છું હાથની કોણી સુધીનું—એ માપ હાથનાં પછવાડેનાં ભાગપરથી એટલે જ્યાં બોંહેનો ભાગ પીઠ સાથે જોડાય છે ત્યાંથી કોણી સુધીનું લેવું, માપ લેતી વેલા હાથ કમ્મરપર રાખવો.

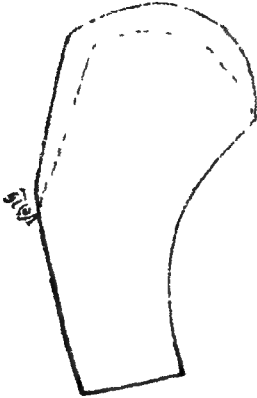
૩ છું હાથની કાંદી સુધીનું—એ માપ પણ ઉપલીજ રીતે પણ છેક નીચે કાંદી સુધી લેવું.

કાગજની લંબાઈ—કાંદી સુધીનું જે માપ હોય તેટલું રાખવું.

કાગજની પોહલાઈ—બગલનાં ગાલાનાં અરધાં માપ જેટલી રાખવી.

દોહડ કાપની બોલિ.

બોલિ ઉપરથી નાની કીધેલી બતાવેછે.

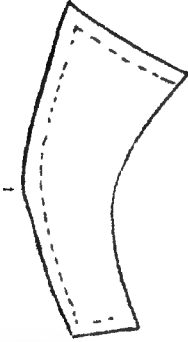
એ પ્રમાણે કાગળ ફાડી તેને ઘડી વાલી લંબાઈએ આઠ ભાગ કરવા અને પોહલાઈએ ચાર કરવા પછી નીચે મુજબ આકૃતિ ચીતારવી.

જે લાઈનો જોડવાથી ખુણાં પડ્યા છે ત્યાંના આકાર ગોલ કરવો. જુઓ આકૃતિમાં મીંડાંવાડી લાઈનો. એવીજ જાતની બોલિ આગલા છોકરીઓના ફૂકવાલા પ્રકરણમાં આપી છે, અને તેમાં તે કેમ સીવવી તેની સમજણ પણ આપવામાં આવી છે. એ બોલિમાં કાણીનું માપ કે થી લઈને મુકવું.

આ બોલિ ફાંકીને પેહલાં પેહરી જેવી. જે વધારે લાંબી યા પોહલી હોય તો કાપપરજ તે ફેરફાર કરી લેવો, એ ફેરફાર કરવાની રીત નીચેની આકૃતિપરથી સમજ પડશે.

જે બોલિનો કાપ ફક્ત ઉપરથી ઢીલાં હોય તો પાસેની આકૃતિ મુજબ મોટા કાપપર મીંડાંની લાઈન દોરી જવી, તેજ મુજબ નાના કાપપરથી દોરવી. પછી ઉપલા ગાલાનું માપ લઈ જેવું કે બરાબર આપણને જોઈએ એટલું છે કે નહી. જેટલું વધારે આપણું જોઈતું હોય તેટલી લાઈન દોરી ઉપલો ભાગ કાપી નાંખવો. બીજી તરફથી જે બોલિ બરાબર આવતી હોય તો તે ભાગ એમજ રહેવા દેવો.

બોલિની પોહલાઈ તેમજ લંબાઈ બંને આછી કરવી હોય તો નીચેની બીજી આકૃતિ મુજબ બંને કાપોપર લાઈન મારી જવી.

બોહિનો નાનો કાપ.
બધી બાજુથી કેમ ટુકો
કરવો તે બતાવેછે.

આ આકૃતીમાં ફક્ત આગલા સાંધા શીવાય બધી તરફથી કાપને કેમ ટુકો કરવો તે બતાવ્યું છે. એજ મુજબ બોહિનાં મોટા એટલે ઉપરનાં કાપને પણ ફરતી લાઇન એટલાજ માપની દોરી જવી. નાના કાપની જે લાઇન ખાલી રાખી છે એટલે જે બાજુએ ફેરફાર કીધા નથી તેજ લાઇન પર મોટા કાપમાં પણ ફેરફાર કરવો નહીં. એવી રીતે કરવાથી આખી બોહિ લંબાઇ તેમજ પાહલાઇએથી નાની થશે.

ઢાહોડ કાપની બોહિ (બીજી.)

આ બોહિ ઉપલી બોહિ કરતાં તદ્દન જુદીજ રીતે કાઢવામાં આવી છે. એમાં બોહિનાં માપ લઈ તે સર્વે માપ કેવી રીતે ગોઠવવા તેની સમજ આપવામાં આવી છે. ઉપલી બોહિની માફક ફક્ત કાગળની ધડી વાલી ચોકઠાંનાં અડસટાથી એ કાપ કાઢાયા નથી.

- માપ ૧ છું—અગલનો ઘેરાવો ૪૫ ઢીલી પકડી માપવું (૧૫ ઈંચ).
 „ ૨ જી—કાણીનો ઘેરાવો હાથ વાલેલો રાખી લેવું (૮૫ ઈંચ).
 „ ૩ જી—કાંદીનો ઘેરાવો જે કાંદી આગલથી બોહિનો ગાલો ખુલ્લો રાખી બટન યા આકડા સુકવા હોય તો ગાલો માપ મુજબ રાખવો, નહીં તો માપ કરતાં ૨) ઈંચ વધારે રાખવો. કાંદીનો ઘેરાવો પાન+૨=જા ઈંચ.
 „ ૪ થું—હાથની લંબાઇનું અંદરની બાજુનું માપ, આ માપ અગલ આગલથી જ્યાં બોહિનો સાંધા હોય છે ત્યાંથી નીચે કાંદી સુધી, હાથ બરાબર લાંબો રાખી લેવું. (૨૦ ઈંચ).

દોરો. છ લાઈનપર કોણીનું તથા ચ પર કાંદીનું માપ આવશે. લાઈન દોરતી વેલા બંને પુટ ખસી નહી જાય તેની સંજ્ઞાલ રાખવી. એ બંને લાઈના ચ, છ લાઈનનાં કાટખુણાંપર (right-angles) આવવી જોઈએ.

કોણીનાં ઘેરાવાનાં માપમાંથી ૩) ઈંચ બાદ કરી તેનો અરધો ભાગ કરો, $૯૧-૩=૬૧\div ૨=૩૦$ ઈંચ. એ માપ કોણીની લાઈનપર છ આગલથી માપીને જ મુકો, જ થી ૩) ઈંચ તેજ લાઈનપર ઝ મુકો. ઝ, બે ; જ, ધ જોડી નાંખો.

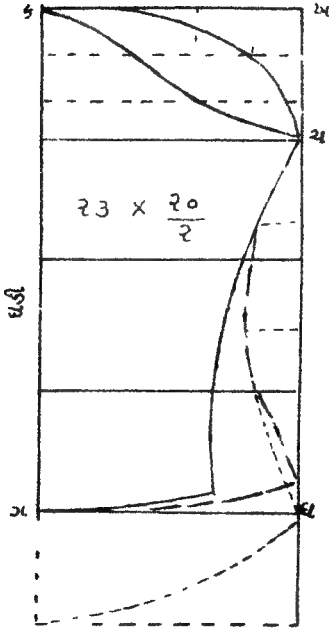
કાંદીનું માપ ૭૧ ઈંચ છે, તેમાંથી ૩) ઈંચ બાદ કરી બાકીનાં ભાગના બે ભાગ કરો. $૭૧-૩=૬૮\div ૨=૨૯$ ઈંચ, એ માપ કાંદીની લાઈનપર ચ થી માપીને ૮ મુકો. ૮ થી તેજ લાઈનપર ૩) ઈંચ ઠ મુકો. ૮, જ ; ઠ, ઝ જોડી નાંખો. ચ ની બંને બાજુએ ૦૧૧૧ ઈંચ છોડી ટાંપ મુકી તે બંને ટાંપોને છ સાથે જોડી નાંખો.

કાપ કાપતી વેલાએ ચ આગલની બાહરની લાઈનપરથી કાપવું. પછી ચ, છ લાઈનને તેની પાસેની મીડાંવાલી લાઈનપર વાલવી એટલે બોહિનો ઘાટ બરાબર જણાશે. નાનો હેઠનો કાપ ચ ની અંદરની લાઈનપરથી કાપવો. બંને કાપો એ સાંધાપરથી જોડાશે એટલે બરાબર દોહડ કાપની બોહિનો ઘાટ આવશે. કોણી આગલનાં ખુણાં બરાબર ગોલ કરી લેવાં. બોહિ જે નાની મોટી કરવી હોય તો આગલ જણાવ્યા મુજબ એજ કાપપરથી કરવી. જે ફક્ત ઉપરનો ગાલોજ નાનો કરવો હોય તો આ બોહિનાં મોટા કાપપરજ કોણી આગલથી લાઈન દોરી ઉપલો ગાલો આછો કરવો, નાનો કાપ એમજ રહેવા દેવો, આમ કરવાનું કારણ એ કે આગલી બોહિમાં જેમ મોટો અને નાનો કાપ એકસરખા પ્રમાણમાં રાખ્યા છે તેમ આ બોહિમાં નથી. એમાં નાનો કાપ જોઈએ એટલીજ પોહલાઈના છે, તેથી જે તેને આછો કરીએ તો કઢંગો ઘાટ થઈ જાય. મોટો કાપ ઉપરથી વધારે પોહલો રાખ્યો છે. મોટે જે ઉપલો ગાલો નાનો કરવો હોય તો ફક્ત એ મોટા કાપપરજ કોણી આગલથી લાઈન દોરી આછો કરવો. પણ જે ફરતી આખી પોહલાઈ યા લંબાઈ આછી કરવી હોય તો બંને કાપોપર આગલ જણાવ્યા મુજબ કરવું.

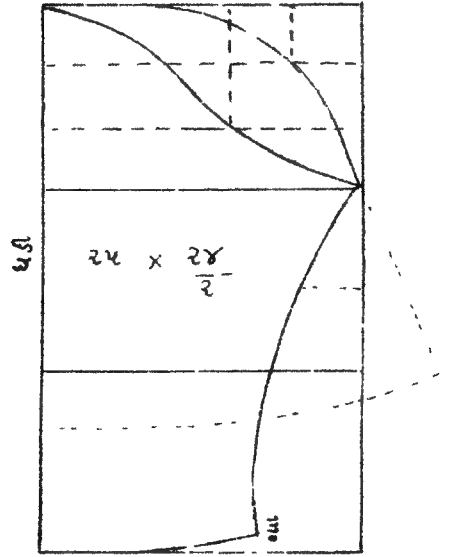
ખડાઉજની ઢીલી ઝોંઢે (ખીશપ સ્લીવ).

આ જાતની ઝોંઢે ઘણી રીતે બનાવવામાં આવે છે. નીચે પાંચ જુદી જુદી રીત બતાવવામાં આવી છે તે હુશીઆર કાપનાર નજરે આકૃતી જોઈને પણ કાપી શકશે.

૧ લી આકૃતી.

૨ જી આકૃતી.

પહેલાં પહેરનારના હાથનું માપ લેવું. તે માટે હાથ કમ્બરપર વાળીને મુકવો અને ખભાપરથી કાણીપર થઈ કાંદી સુધીનું માપ લેવું. તેમાથી નાનાં કદની લંબાઈનું માપ બાદ કરવું. જેમકે ઉપરથી કાંદી સુધીનું માપ ૨૫) ઈંચ હોય અને કદ ૨) ઈંચ મુકવો હોય તો લંબાઈ ૨૩) ઈંચ રાખવી. એવી ઝોંઢે માટે પોહલાઇ આઠામાં આઠી ૯) ઈંચ અને વધારેમાં વધારે ૧૩) ઈંચ રાખવી. આ પોહલાઇ અરધી છે. તે કાગળનાં

માપ માટે છે. કપડું કાપતી વેલા દબલ કરીને મુકવું નેમ્મએ એટલે ૧૦) ઈંચ પોહલી બોલે માટે ૨૦) ઈંચ કપડાંની પોહલાઈ નેમ્મએ. ૧ લી આકૃતી મુજબ કાપવા માટે ૨૩x૨૦ ઈંચનું કાગળ કાપો. અહીંયાં કાગળની પોહલાઈ પણ દબલ રાખી છે. એકવડું રાખવું હોય તો ૧૦) ઈંચ લેવું. હવે પોહલાઈ એથી દબલ કરો. પછી લંબાઈએ તેના ૪) સરખા ભાગ ધડી વાલીને કરો. પહેલા ભાગ ‘અ’ સુધી બગલનો ભાગ ઉતારવો. એ પહેલા ભાગની લંબાઈએ ત્રણ સરખા ભાગ કરી તેમાના એક ભાગની જેટલી લંબાઈ હોય તે લંબાઈનું માપ બોલેની પોહલાઈએ ખ આગલથી મુકવું એટલે ખ ખુણામાં એક સરખી લંબાઈ-પોહલાઈનું એક નાનું ચોકડું બનશે તેનાં દાખા નીચલાં ખુણાને અંદીને બોલેનો ઉપલા ભાગ ક થી ચીતારવો. પછી એ ત્રણ ભાગમાંના એ ભાગની લંબાઈ માપી તે માપ ખ ની દાખી મેરે મુકા બીજું એક ચોકડું પાડવું, જેના નીચલા દાખા ખુણાને અંદી બોલેનો બગલનો ભાગ ક થી ચીતારવો ગ, ધ લાઈનનાં ત્રણ સરખા ભાગ કરી તેમાંના એક ભાગ ધ આગલથી છાડી, તેની બરાબર વાા ઈંચ ઉપર એક ટાંપ મુકા કાંદીનો ભાગ ગ, આગલથી ચીતારવો. અ થી મોટાં ચોકડાંની લંબાઈ નીચે ઉતરી, તે ટાંપથી દાખી મેર નાનાં ચોકડાંની લંબાઈ મુકા બીજી ટાંપ કરવી અને તેને અડસટે અ થી હેઠે ઉતરી કાંદી સાથે જોડી નાખવું. આકૃતી મુજબ બોલે દબલ કાગળ પકડી કાપવી. પણ બગલનો અંદરનો ભાગ ઉપલું એકજ કાગળ પકડી કાપવો. હવે બોલે આખી ઉઘાડી નેશા તો બરાબર આકાર માલમ પડશે. એ બોલે નીચેથી સાંકડી એટલે થોડી ગેધરવાલી આવશે, કે જે શર્ટના આકારના પ્લાઊઝમાં પહેરવામાં આવે છે. ને વધારે ગેધરવાલી નેમ્મએ તો એજ બોલેની લંબાઈનાં ૪) થા ભાગ જેટલું કાગળ નીચેથી લાંબું રાખી મીંડાંવાલી લાઈન છે તે મુજબ ચીતારવું.

તે કરતાં ને થોડી અને પહેલાં કરતાં સહેજ વધારે ગેધરવાલી નેમ્મએ તો — — આવી નીશાનીવાલી લાઈન મુજબ ચીતારવું. એ ત્રણે બોલેની લંબાઈ તેમજ પોહલાઈ એક સરખી રહેશે. ફક્ત નીચેથી પોહલાઈના આકારમાં ફેર પડશે.

૨ જ આકૃતીમાંની બોલે લંબાઈએ તેમજ એકવડી પોહલાઈએ બે ઈંચ વધારે છે. તેને ત્રણ ધડીવાલી ચીતારી છે. બોલેનાં ઉપલા તેમજ નીચલા ગલ્લાનાં અડસટા માટે ચોકડા ૧ લી આકૃતી મુજબજ લીધાં છે.

એપરથી જાણાશે કે યોહાને પોહલાખંચે વધારે હોવાથી તેના ઉપલા ભાગની “ચ” ટાપ નીચે ઉતારવી પડી છે. યોહાને આકૃતી કરતા હજી સેહજ વધુ પોહલી લેવી હોય તો એ “ચ” ટાપ એ કરતાં વધારે નીચે લેવી નહી. આકાના સત્રલા ભાગો ૧ થી આકૃતી મુજબ છે. તેમા મીડાની લાઇનવાલી ખીજી એક યોહાને આકાર ચીતારેલા છે તે ટુકડી એટલે લગભગ કોણી સુધીની યોહા બતાવેછે.

યોહાને કપડું જે ઝીણું હોય તો તેના સાંધા આગલ જાણુવેલી રીત મુજબ સવરી આજુથી સીવી ઉલટાવીને પાછો સીવવો. જે કદ મુકવો હોય તો નીચે સુધી સાંધા સીવી જવો નહી. છંડેથી સુમારે એ ઈચ જેટલો ભાગ ખુલ્લો રાખી તે બંને છેડા ઝીણી કાર વાલી છુટા સીવી લેવા. પછી હાથના ગાલાનું માપ લઇ યોહાને ગાલાપર હાથના ધરાવાનાં માપ કરતાં ૦૧ ઈચ મોટું રાખી ગંધર કરવી. પેહલું કદ તૈયાર કરવો. જે ટક મારવી હોય તો જેટલો પોહોલો કદ બેઠતો હોય તેટલો ટુકડો ટક મારી તૈયાર કરવો. એક કદની ટક એકજ ટુકડાપર લાંખી મારી જવી. પછી યોહાને ગાલાનું જેટલું માપ રાખ્યું હોય તે ઉપરાંત બંને છેડાપર ૦૧૧ ઈચ વધારે રાખવું. ૦૧ ઈચની પટી વસાશે અને ૦૧ ઈચ અંદર વાલવામાં જશે. એ માપ મુજબ બંને કદ કાપી ઉપલા ગાલા સાથે સવરી આજુથી સીવી લેવા. પછી ઉલટાવ્યા વગર સવરી આજુએથીજ કદનું કપડું સાંધા ઢંકાઈ નય તેમ સફાઈથી પકડી ઉપર સચો મારવો. એ સંચાની લાઇન ટકનાં જેવીજ દીસશે. તે માટે ટક માર્યા પછી કપડું ૦૧૧ થી ૧) ઈચ સાદું રાખવું.

યોહાનેડવાની રીત—ખલાઉઝના પેસપર બગલના સાંધાથી ૨૧ થી ૨૧૧ ઈચ દુર બગલનાં ગાલાપર માપ લઇ ત્યાં ટાચણી મારવી, પછી લુઝ યોહાને સાંધા તે ટાચણીની ટાપ સાથે જોડી પકડવો. પછી જોયું કે યોહાને કાપેલા ગાલો પીઠપર આવેછે અને ગોઝ ભાગ પેસ તરફ રહેછે કે નહી. જે તેમ નહી આવે તો યોહાને ખીજા હાથની જાણવી. વલી યોહાનેની સવરી આજુ ખલાઉઝની સવરી આજુ સાથે અરાબર પકડાયલી છે કે નહી તે પાણુ જોવું. ઉપર મુજબ અરાબર ગોઠવી યોહાને ફાંકી જવી. જે યોહાને ગાલો મોટો હોય તો ખલાંની બંને આજુએથી સરખી ગંધર કરી બેસાડવો. ગંધર ધણી આવતી હોય એટલે યોહાને ધણી મોટી હોય તો વધારે ગંધર

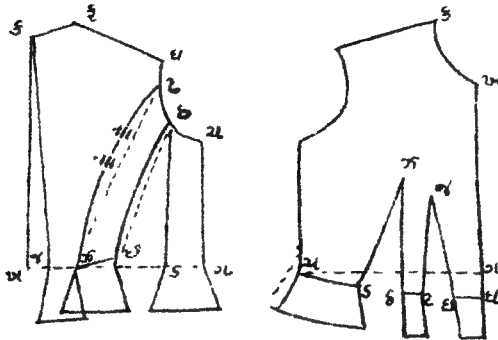
પીઠપર જવા દેવી. આગલી બાજુએ વધારે લાવવી નહી. ફાંકયા પછી બોહિ પેહેરી ભેવી. હાથ લાંબા કરી બોહિનો સાધા અંગાઠાની લાઇનમાં આવેછે કે નહી તે તપાસવું. જો તેમ નહી હોય તો બોહિ ખેંચાયા કરશે માટે સાધા ભેડવાની જગા ભેંધએ ઓટલી ખીસાડી બોહિ ઉખેડી બરાબર પાછી ફાંકી જવી.

બધરાંઓનું બદયાન.

બદયાનનું માપ આગલા પ્રકરણમાં આપી ગયલા બ્લાઝિંગના નમુના ઉપરથીજ નીકલશે. બ્લાઝિંગના કાપમાં કમ્બર, બગલ, ગલું, પીઠની લંબાઇ, ખભું વગેરે લાગેા બધા બરાબર છે કે નહી તે તપાસી ભેંધ જ્યાં થોડો ઘણો ઘટે તે સુધારો કરી તેપરથી એક ખામી વીનાનો બીજો કાપ કાપવો. તે કાપની પીઠ લઈ તેને બીજા કાગળપર મુકી તેપર ગલું, ખભું તથા બગલનો કાપ ચીતારવો. બગલના ખુણામાંથી સીધી લાઇન નીચે

આકૃતી ૧ લી.

આકૃતી ૨ જ.

દોરવી. તેજ મુજબ દાબા હાથપરની લાઇન ખી સીધી દોરવી. બંને લાઇનપર બ્લાઝિંગની માફક વાંક દોરવા નહી. (જુઓ આકૃતી ૧ લી). ઓટલું કપા પછી બ્લાઝિંગનો કાપ કઢાડી લેવો, અને નીચેનું કાગળ એમનું એમ

રાખી તેપર આકૃતી મુજબ કાપ કઢાડવા. પહેલાં પીઠ લખાયે. ખ, આગલથી ૦૧૧૧ ઈંચ છોડી જમણાં હાથપર એક ટાંપ જ મુકા. ક, જ નેડી નાંખો. હવે કમ્મરના કેવી રીતે ભાગ કરવા તે જુઓ. કમ્મરનો ઘેરાવો ને ૨૨) ઈંચ સુધી હોય તો પીઠના વચલા ભાગના કાપપર કમ્મર ૧) ઈંચ પોહલી રાખવી. ૨૩) થી ૨૬) ઈંચ સુધીની કમ્મર હોય તો પીઠપર ૧૧ ઈંચ, ૨૬) થી વધુ હોય તો ૧૧. આપણા કાપમાં કમ્મરનું માપ ૨૪) ઈંચ છે માટે “જ” આગલથી જમણી તરફ ૧૧ ઈંચ ઝ રાખીશું. બગલના ગાલાપર ધ થી ૨૧ ઈંચ હેઠે ઉતરી ૮ ટાંપ મુકી તેને ઝ સાથે નેડી નાખવી. ઝ, ૮ નો અરધો ભાગ કરી તેની દાબી મેરે ૦૧૧૧ ઈંચપર એક ટાંપ મુકવી. પાછો તે લાઇનનો અરધો ભાગ કરી ૦૧૧૧ ઈંચ દાબીમેરે બીજી ટાંપ મુકવી. હવે એ બંને ટાંપ સાથે ૬, ઝ વાક લઇ નેડવા, એટલે કમ્મર સુધીનો પીઠનો કાપ આવશે. એ ત્રણડે કાપ મલી આપણી યોડીમનો ૪) થો ભાગ થવો નેઈંચ માટે કમ્મરનો ૪) થો ભાગ એ ત્રણડે કાપમાં આવવો નેઈંચ. કમ્મર ને ૨૪) ઈંચ હોય તો ૬) ઈંચ પીઠના કાપના ત્રણડ દુકડા મલી થવા નેઈંચ. હવે આપણે વચ્ચેની પીઠનો ભાગ ફેરવો છે જેમાં કમ્મરનો ભાગ ૧૧ ઈંચ લીધો છે. ૬-૧૧=૪૧૧૧ એટલે આપણે હવે બાકીના ૨) ભાગમાં ૪૧૧૧ ઈંચ વહેંચી નાખવા છે તે એવી રીતે વહેંચવા કે બગલ હેઠના નાના કાપમાં ૦૧ થી ૦૧૧ ઈંચ વધારે આવે એટલે કે પીઠની પાસેના કાપમાં ૧૧ ઈંચ લેવા અને બગલ હેઠના કાપમાં ૨૧ ઈંચ લેવા.

ઝ થી ૨૧ ઈંચ માપી ૦૧ ઈંચ ઉપર જઈ છ ટાંપ મુકી ઝ, છ નેડી નાંખો. ૮, ચ ની અધવચે એક ટાંપ ઠ મુકી, છ, ઠ નેડી જરા વાંક લઇ કાપ દોરો. પીઠની બાજુનો આખો કાપ પુરો થશે.

ગ થી ૨૧ ઈંચ માપી ૩ ટાંપ મુકો. ૩, ઠ નેડી નાંખો એટલે બગલ હેઠનો કાપ નીકલશે.

વચ્ચેના ખાલી ખાંચો છ, ઠ, ૩ કાપની વેલાએ કાઢી નાંખવો. એ કાપો છુટા પાડશે તો કમ્મર સુધીનાં બદયાનની પીઠના ૩) કાપો નીકલશે.

ને બદયાન કમ્મરની હેઠે લાંબું કરવું હોય તો નીચે મુજબ કરવું.

૬ અને જ બંને ટાંપોપર પટ્ટી મુકી જ થી રા અથવા ૩) થા જેટલી જોડણી એટલી લાંબી લાઇન મારવી. ક, ક્ર ની બરાબર વચ્ચે એક ટાંપ મુકી તે ટાંપ અને ઝ પર પટ્ટી મુકી ઝ ની હેઠે ઉપલાંજ માપની એટલે ૩) ઇંચ લાંબી લાઇન દોરવી. હવે પહેલી અને આ ખીજી લાઇનને સહેજ ગોલાસ લઇ જોડી નાંખવી. એ જોડેલી લાઇન જે પોલકાઈમા નાની હોય તો ક, ઝ પર પટ્ટી મુકી લાઇન લંબાવવી, તેમ કરવાથી નીચલા ભાગ પોહલો આવશે. પીઠ ખલાસ થઈ.

૮, ઝ લાઇન લંબાવી ૩) ઇંચ કમ્મરની હેઠે જવા દેવી. ૮, ઝ નાં અધવચના ભાગથી છ સુધી પટ્ટી મુકી કમ્મર હેઠે ૩) ઇંચ લાઇન લંબાવવી, પછી બંને લાઇનો જોડી નાંખવી. ખીજા કાપ ખલાસ થશે.

અ, ૩ પર પટ્ટી મુકી ૩) ઇંચ લાઇન લંબાવવી. ઠ, અ ની વચ્ચે ટાંપ મુકી, ગ ટાંપ પકડી ૩) ઇંચ લાઇન લંબાવવી. નીચલા ભાગ જોડી નાંખવો.

હવે બધા કાપો છુટા કરવા, પીઠ અને તેની પાસેનો કાપ એકેક પર આવી જશે, માટે પીઠ છુટી કરી બાજુનાં કાપપર કાગળની પટ્ટી વલગાવી નમુના મુજબ કરી દેવું.

એ કાપો કાપવા પહેલાં બદલાનનો જેટલો ભાગ કમ્મરની હેઠે લેવો હોય (આપણા કાપમા ૩) ઇંચ લીધા છે) ત્યાંથી ગાલ ફરતું ટેપ ઢીલું માપ લેવું. તેના ૪) સરખા ભાગ કરવા, તેના ૪) થા ભાગ જેટલો ઉપલા ત્રણઠે કાપનો નીચલો સામટો ઘેરાવો થવો જોઈએ, જે તે માપ કરતાં વધારે હોય તો જે ભાગ મોટો લાગે તે ખુણા આગલથી જરા જરા તાછી નાંખવા કમ્મર હેઠેની લાઇન લંબાવતા જે ખુણા થયા હોય તે કાપવા આગમજ બરાબર ગોલાસપર કરી નાંખવા.

પેસ—તે માટે ખીજાં બે વધારે માપની જરૂર છે, ૧ લું આગલા ભાગની કમ્મરની લંબાઇનું (એટલે કમ્મર કેટલી નીચી લેવી જોઈએ), અને ૨ લું ચમટાનું.

આગલી કમ્મરનું માપ લેતી વેલાએ ટાઇટ સાદું બંધાયેલું બદલાન પહેરવું. કમ્મરપર પટ્ટી બાંધવી અને ઉપર લખવા મુજબ ઘોઝીનાં હાડકાંપરથી ટેપ પકડી તેને ફેરવી ગરદનપર લાવી ગલાં આગલથી થઈ

છાતીની વચ્ચેથી (જ્યાં બદયાનની બટનની પટ્ટી હોયછે) કમ્બરપર બાંધેલી ટેપની હેઠે સુધી માપ લેવું તે નોંધી રાખવું.

ચમટા માટે પણ ઉપર મુજબ બાંધીનાં હાડકાપર ટેપ પકડી આગલી બાજુએ લાવી છાતીપરથી છોડી દેવી. છાતીના ભાગને અડધી ટેપ જવાથી અલગી થઈ જાય ત્યાં ચમટાનું માપ આવશે. હવે બંને માપો નોંધ્યા પછી ગ્લાઉઝનાં આગલાં કાપ લાઇ તેને પીઠની માફકજ બીજાં કાગજપર તાચણી મારો. ગળું, ખભું અને બગલનો કાપ ચોતારવા પછી બગલ હેઠની લાઇન સીધી નીચે ઉતારવી તેમજ ગલા આગલની લાઇન પણ સીધી હેઠે લાવવી. (બુકમાં આકૃતી ૨ જી.)

હવે આગલી કમ્બરનું જે માપ લીધું હોય તેમાંથી પીઠનાં ગલાનાં ભાગ બાદ કરો જે આવે તે ખભા આગલથી કે થી માપી બ, ગ લાઇનપર નીચે મુકા. એ માપ પીઠની કમ્બર કરતાં જરા હેઠે આવશે વાકા બરડાવાલા માણસોનું એ માપ ગ સુધીજ રહેશે એટલે પીઠ અને પેસની કમ્બર એકજ લાઇનમાં આવશે. પણ સીધી ટટાર પીઠવાલામાં ૦ા ઈંચ થી ૨ા ઈંચ સુધી નીચે જશે. હવે જેથી માપ હોય તે ગતી હેઠે ધ મુકા. ત્યાંથી સીધી ૩) ઈંચ લાઇન દોરો.

ચમટાનું જે માપ લીધું હોય તેમાંથી પીઠનાં ગલાનું માપ બાદ કરી કે થી માપીને હેઠે મુકા. એ ટાપ બ લાઇનથી ૨ા ઈંચ દુર આવવી જોઈએ. જ, ધ થી ૧ા ઈંચપર છ ટાંપ મુકી ધ, છ, જોડો. હવે ચમટામાં કેટલું કપડું દબાવવું જોઈએ તેની ગણતરી ગણીએ. ઉપલી ગણતરી મુજબ કમ્બરનાં ૪) થા ભાગનું માપ ૬) ઈંચ છે. ગ, ચ નું માપ લઇ તેમાંથી ૬) ઈંચ બાદ કરો. ગ, ચ ૮ા ઈંચ છે તેમાંથી ૬) ઈંચ બાદ કરતાં ૨ા ઈંચ રહેશે. જો કમ્બર ૨૫) ઈંચથી વધારે હોય તો ચ આગલથી કમ્બરની લાઇન ૦ા થા ૧) ઈંચ લંબાવવી અને તેમાંથી કમ્બરનો ચોથો ભાગ બાદ કરવો. ઉપલાં માપમાંથી બાદ કરતાં ૨ા ઈંચ બાકી રહ્યા તે એ ચમટામાં દાખી લેવા. પહેલા ચમટા કરતાં બીજા ૦ા થી ૧) ઈંચ મોટો રાખવો માટે પહેલા ચમટો ૧) ઈંચ અને બીજા ૧ા ઈંચ રહેશે. છ થી ૧) ઈંચ ટ માપો. જ, છ, જ, ટ જોડી નાખો એટલે પહેલા ચમટો પુરો થશે. બીજા ચમટો પહેલા ચમટાથી કમ્બરપર

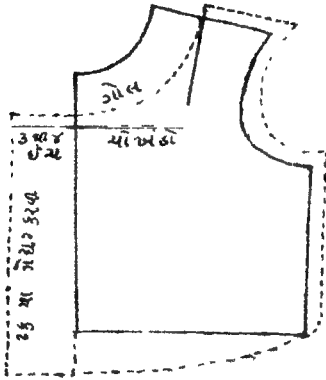
૧) ઈંચ દુર ઠ, ઝુકા. પહેલા ચમટાની જેટલી પોહલાઈ હોય તેટલા દુર ખીજ ચમટાની પોંછટ મુકવી. એટલે જ, ઝ વચ્ચે ૧) ઈંચનો ફેર રહેશે. ઝ ટાંપ પહેલા ચમટા કરતા ૦૧ ઈંચ ઉચે મુકવી. ઝ, ઠ જેડી નાંખો. જ, છ ની જેટલી લંબાઈ હોય તેટલી ઝ, ઠ ની રાખવી. ખીજ ચમટાનું માપ ૧૧૧ ઈંચ છે માટે ઠ થી ૩ ૧૧૧ ઈંચ માપો, ઝ, ઠ, જ, છ ની લંબાઈની રાખો. ૩, ચ, જેડી નાંખો. ચ પેસ કમ્મર સુધીનો બનશે. જે લાંબો કરવો હોય તો પીઠની માફક લંબાઈએ બધીગમથી ૩) ઈંચ વધારવો. ધ થી ૩ ઈંચ નીચે લાઈન લખાવો. તેજ મુજબ છ થી લંબાવી બેઉ ટાંપ જેડી નાખવી. ટ, ઠ, થી પણ તેમજ લંબાવી નીચેથી જેડી નાખવી. ઠ થી ૩) ઈંચ હેઠે માપી ૦૧ ઈંચ જમણા હાથપર ટાંપ મુકવી. ક, ખ ની વચ્ચે ટાંપ મુકી તે અને ચ ટાંપપર પડી મુકી ચ આગલથી ૩) ઈંચ લાંબી લાઈન દોરવી. પછી નીચેના બે પોંછટ જેડી નાખો. જે નીચેનો આખો ધરાવો પુરતો પોહલો નહીં હોય તો ખ, ચ ટાંપપર પોંછટ મુકી ચ થી લાઈન લાંબી કરવી. હવે ચ કાપ પુરો થશે. પછી ચમટાનો ભાગ બાદ કરી આખા કાપના નીચલા ધરાવાનું માપ લઈ ઉપર લખવા મુજબ કમ્મર હેઠેના ધરાવાનું જે માપ લીધું હોય તેના ૪) થા ભાગ સાથે સરખાવું. જે ધરાવો માટે હોય તો ચ આગલના ખુણાપરનો ભાગ નીચેથી આછો કરવો યા ઘટે તો વધારવો.

કેમીસોલ અથવા બોડીસ.

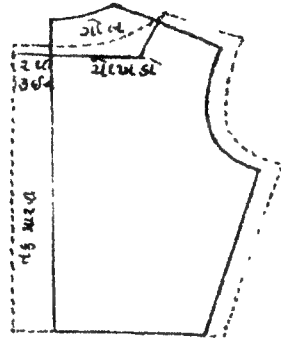
દીસી બ્લાઉઝનાં આકારની બોડીસને કેમીસોલ કહેછે. તે વેતરવા માટે આપણાં બ્લાઉઝનાં જે કાપ હોય તેજ કાપ કામમાં આવશે. પીઠનો કાપ લઈ તેની નીચે બીજું જરા મોટું કાગળ મુકી ટાંચણી મારવી પછી ગલું જેટલું જેઠાંએ એટલું નીચે ઉતરી ત્યાં પેનસીલની નીશાની મુકવી. ખભાંપરથી અરધો ઈંચ ઉપર જઈ ત્યાં નીશાની મુકી ગલાંનો ગોલ આકાર દોરવો. બગલ તથા તેની નીચેનો કાપ પણ ૦૧ ઈંચ છોડી દોરવા. નાકેથી એટલે પીઠની બરાબર અધવચે સીધી લાઈનપર બેથી ત્રણ ઈંચ છોડવા. એ ભાગપર ટક આવશે. પીઠને એ બાજુથી કાપવી નહીં કેમજે કેમીસોલ આગલી બાજુથી ઉઘાડી આવશે. બ્લાઉઝના કાપમાં એ નાકેનો લાઈન આડકત્રી લેવામાં આવી છે તેમ દોરવી નહીં પણ સીધીજ રહેવા દેવી.

જે ગલ્લાનો ભાગ ચોખડો જોડતો હોય તો તે મુજબ લાઇન દોરતી અને ઉપલો કાપ છોડી નીચલું કાગળ લાઇન પ્રમાણે કાપી નાંખવું.

એજ મુજબ પેસ પણ કાપવો પણ તેનું ગલું આગલથી વધારે નીચું આવશે. વલી તેનો નીચલો ભાગ પણ “પાઉચ” માટે મોટો રાખવો તેમજ બટનની પટ્ટી તથા ટક યા ગેઘર માટે આગલા ભાગપર પીઠ કરતાં સુમારે એક દોહડ ઇંચ વધારે રાખવું. (જુઓ આકૃતી). કપડું કાપતી વેલા ફરતી સીલાઇ રાખવી, કમરની પટ્ટી માપની કાપી જોઈએ તો સાદી સીધી મુકવી યા તો આગલા પ્રકરણમાં પેટીકાટનો ગોલ લેફો આપ્યો છે તે રીતે પણ તેના કરતાં પોહલાઇએ સાંકડી કાપીને લેવી, ૨) થી ૨ા ઇંચ પુરતી થશે.

કેમીસાલ
આગલો ભાગ.

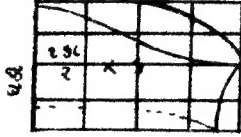

કેમીસાલ
પીઠ.

એવીજ રીતે બોડીસનો આકાર પણ કહાડવો, પણ તે માટે બ્લાઉઝના કાપ લેવા નહીં પણ બદયાનના કાપ વાપરવા. કેમજે બોડીસ ઢીલી પહેરાતી નથી, તે આંગને બધે બેસતી આવવી જોઈએ. ઉપરનો આકાર કેમીસાલની માફકજ જોડેલો જોઈએ એટલો નીચે ઉતારવો.

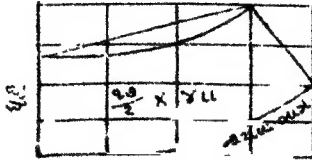
કેમીસોલની અથવા બોડીસની બોહું—કેમીસોલ ધણું કરીને બોહું વગરની કરવામાં આવેછે, અને બગલનાં ગલાપર ઝીણી લેસ મુકે છે, કેટલીક વેલા તેને નાની ઢીલી (લુઝ) બોહું નીચેથી ગેધર કરી મુકેછે. એ બોહું પાસેની આકૃતીપરથી સહેલાઈથી ચીતારી શકારો.

બોહું.

બોહુંનાં માપ માટે પહેલા કેમીસોલ આખી સીન્ચા પછી તેના ગાલાનું માપ લેવું અને તે કરતા ૧૧૧ યા ૨૧૧ ઈંચ ગેધર લેવા માટે 'મોટું' કપડું રાખવું તે ઉપરાંત સીલાઈ માટે ૦૧૧ ઈંચ વધારે રાખવું, બોહુંની લંબાઈ ૬) યા ૬૧૧ ઈંચ સીલાઈ સાથે રાખવી, નીચેના ભાગ જોડતો સીધા રાખવો નહીં તો મોડાંની લાઇન આકૃતીમાં બતાવી છે તેમ વાંક લઇને કાપવી. નીચેનાં ભાગને હાથના માપ પ્રમાણે ગેધર કરી ગાલો રાખવો અને હાથના માપની લંબાઈની એક પટ્ટી માપી તેને ૧૧૧ ઈંચ પોહલી રાખવી. પછી તે પટ્ટીને ઉપલા ગાલા સાથે જોડી પછવાડેથી વાલીને સીવી લેવી. પટ્ટી તૈયાર થયા પછી ૦૧૧ ઈંચ પોહલાઈની રહેશે, ગમે તો એ સારી પટ્ટીને બદલે ઝીણી ધનસરશન મુકી તેપર ઝીણી લેસ મુકવી. એ બોહું કેમીસોલ માટે શોભાઈતી લાગશે. જો બોડીસ માટે જોડતી હોય તો ગેધર લેવી નહીં. માટે બોહુંના ગાલાને માપનું કપડું કાપવું, વધારે રાખવું નહીં એટલે સાંકડી થઇ ગેધર આવશે નહીં. નીચેના ભાગ પણ જો વધારે સાંકડો જોડતો હોય તો બાજુનો કાપ વધારે ખીસાડી દોરવો, એટલે ચોકડાંના અરધા ભાગપર છે તેને બદલે આખો ભાગ લેવો. જોડતી વેલા બદલાવનની બોહું માફક જોડવી.

કેમીસોલની બોહું બીજી—આ બોહું જોડતી વેલા તેના સાંધા

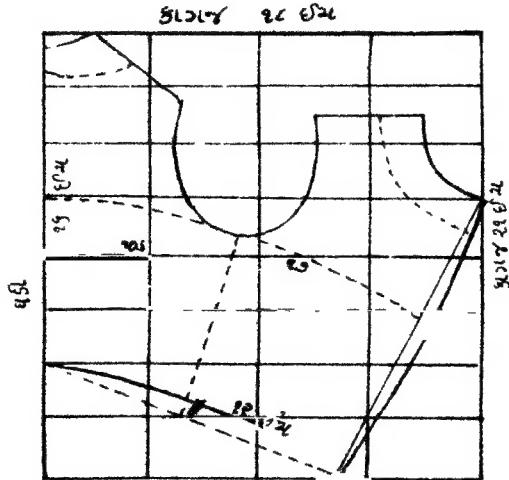
કેમીસોલની બોહું.

બગલના સાંધા સાથે બરાબર જોડીને લેવો. ધડીવાલો ભાગ ખભાંપર આવશે. બોહુંના ગાલાનું ઢીલું માપ લેવું, સાધાનુ માપ ૧૬x૪ થશે, સીલાઈ સાથે લેતાં ૧૭x૪૧૧ રાખો, નાની મોટી જેમ જોઈએ તેમ રાખી કાગજની ધડી વાલી પાસે આપેલી આકૃતી ચીતારવી. જોડતી

વેલા ધડીવાલો ભાગ ખભાંપર આવે તે જોવું નહીં તો બોહું મરડાઇ જશે. બોહિનો સાંધા કમીસોલના સાંધા સાથે લગાડવો જોઈએ.

સાંધા વગરની બોડીસ.

આ બોડીસ એકજ દુકડાની બનાવવામાં આવેછે. તેપર ખભાં રીવાય બીજે કેથે સાંધા આવશે નહીં. જો બનો શકે તો એ બોડીસ વેતરી ખભાનો સાંધા ફાંફી પહેરનારનાં શરીરપર મુકી તપાસી જોવી. તેમાં જો કાંઈ ફેરફાર કરવા જેવું હોય તો એજ કાપપરથી કરવું પણ પહેરાવતી વેલા ઘણી સંભાલ રાખવી, નહીંતો તેનો દરેક ભાગ ખેંચાઇ જશે. એ જાતની બોડીસ મધ્યમ અથવા ઘણાજ પટલાં કદના માણસને લાયકની છે. મોટા પનેહનું કપડું લેવું. આ નમુનામાં કમ્મર ૨૪) ઈંચ, જાતીનો ઘેરાવો ૩૪) ઈંચ, પીઠની લંબાઈ ૧૬) ઈંચ; બગલનાં કાપની લંબાઈ ૮૧) ઈંચ; ગલાપરથી પેસની લંબાઈ ૧૫) ઈંચ, બગલનો ગાલો ૧૬૧) ઈંચ;

કાપ વગરની બોડીસ.

આ આકૃતી માટે ૨૧x૩૬ ઈંચનું કાગળ લઇ તેને પોહલાઇએથી દબાવ કરી ચાર સરખા ભાગે ધડી કરવી. લંબાઇએ આઠ સરખા ભાગ

કરવા, પછી આકૃતી મુજબ કાપ દોરી જવો. જો તેમાં કાંઈ મોટું નાનું જોઈએ તો વધઘટ કરવું. ફરતી સીલાઈ કપડાંપર રાખવી. ખભાંના સાધા જોડી જવા. નીચે કમ્બરપર સાદી પટી મુકવી. પેસપર બૂતનની પટી માટે બંને બાજુ વધારે કપડું રાખવું, સીવતી વેલા કાપ ખેંચાઈ નહીં જાય તેની ધણી સંભાલ રાખવી. કાપ વાંકા કપડાંપર દોરેલા હોવાથી જલદીથી ખેંચાઈ જશે. આ ઘોડીસનું ગલું ઉચે સુધી ચીતારવું છે. મીડાંવાલી લાઇન નોચું ગલું બતાવેછે. તે જોટલું ગમે એટલું નીચે ઉતારવું.

